

BEGROTING 2024

INLEIDING

Voor u ligt de programmabegroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027. De begroting is een uitwerking van het financieel herstelplan/ kadernota 2024-2027, aangeboden in de raadsvergadering van 13 juli 2023, aangevuld met de meest recente ontwikkelingen.

Preventief financieel toezicht

De begroting biedt een vooruitblik. We willen ook kort terugblikken op het afgelopen jaar. Als gevolg van een niet sluitende meerjarenbegroting 2023-2026, met een disclaimer op de betrouwbaarheid, is de gemeente Wijdemerem met ingang van 1 januari 2023 onder preventief toezicht van de Provincie Noord-Holland geplaatst. De provincie heeft opdracht gegeven om met een financieel herstelplan te komen, met daarin maatregelen om te komen tot een structureel en reëel sluitende begroting 2024-2027.

De organisatie heeft hard gewerkt om inzichten te verkrijgen die nodig zijn om de financiële huishouding op orde te brengen. Zodat er gebouwd én vertrouwd kan worden op de cijfers. Dat resulteert in een begroting 2024 en meerjarenperspectief 2025-2027. De jaren 2024, 2025 en 2026 zijn reëel sluitend. Het jaar 2027 is door diverse autonome ontwikkelingen net niet sluitend.

Het Financieel herstelplan (of kadernota 2024-2027) gaf de provincie Noord-Holland als toezichthouder voldoende vertrouwen om ons uitgavenplafond weer te verhogen van 70 naar 100 procent. Een belangrijke voorwaarde is dat wij doorgaan met het uitvoeren van de voornemens uit het financieel herstelplan. In deze begroting zijn deze voornemens nader uitgewerkt.

Toekomst Wijdemerem

Parallel aan het traject voor het Financieel Herstelplan liep het traject voor het Toekomstperspectief. Onder begeleiding van een bureau is de gemeenteraad in gesprek gegaan om te bepalen hoe de toekomst van Wijdemerem eruit ziet. Daar is uitgekomen dat qua bestuurskracht, financiële positie en organisatiekracht Wijdemerem onvoldoende in staat is de wettelijke taken en politiek bestuurlijke opgaven zelfstandig te realiseren. De gemeenteraad heeft daarom het voornemen om Wijdemerem te laten fuseren met omliggende gemeente(n).

Begroting 2024

In deze begroting hebben we doelstellingen en kaders uit door de gemeenteraad op 13 juli 2023 vastgestelde het Financieel Herstelplan/ Kadernota 2024-2027 verwerkt:

- Binnen de opgave van financieel herstel kiezen we voor een zo beperkt mogelijke lastenverzwaring voor onze inwoners
- We maken een afweging tussen het op peil brengen van onze dienstverlening en het verdelen van de lasten volgens het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen
- We brengen én houden de beheerplannen op een adequaat niveau én realiseren deze beheerplannen. Hiermee beogen we dat onze groenblauwe parel aantrekkelijk blijft voor onze inwoners en voor bezoekers
- We herzien onze maatschappelijke infrastructuur, waarbij behoud van verenigingsleven, instellingen en voorzieningen, alsmede de identiteit van de dorpskernen, een belangrijke graadmeter is. Iedereen telt mee
- Recreanten en toeristen gaan meer bijdragen aan het onderhoud van voorzieningen, natuur en landschap
- We realiseren deze uitgangspunten met een passende organisatie

U vindt in deze begroting onder meer voorstellen om de lokale heffingen voor riool- en afvalstoffenheffing weer kostendekkend te maken, conform de vastgestelde financiële verordening. Ook stellen we voor de Onroerende Zaak Belasting (OZB) te verhogen in combinatie met een verhoging van bijdragen van bezoekers en recreanten van Wijdemeren. Denk aan het verhogen van de (water)toeristenbelasting, evenals onderzoeken naar het invoeren van parkeerbelasting en vaarvignetten.

Op het gebied van wegen, riolering en gebouwen staan we voor een enorme opgave qua beheer, onderhoud en vervanging. Deze opgaven zijn geactualiseerd en verwerkt in meerjaren beheer- en onderhoudsplannen. In de begroting zijn deze opgaven verwerkt. Hiermee voldoen we ook aan de normen van de accountant, de opdracht van het financieel toezicht vanuit de provincie en zijn wij transparant richting mogelijke fusiepartner(s). Door onze beheer- en onderhoudsplannen te actualiseren en te investeren in de openbare ruimte dragen we beter zorg voor veiligheid en goed onderhoud van de openbare ruimte. En voorkomen we kapitaalvernietiging door achterstallig onderhoud.

Op een aantal onderdelen menen wij te kunnen bezuinigen. Zo nemen we een taakstellende ombuiging van publieke bekostiging binnen de opgaven van het sociaal domein van 5 ton. We willen de verscheidenheid van onze kernen vertalen naar een gedifferentieerd voorzieningenniveau. We gaan daarbij voor sterke kernen met een eigen identiteit. Met een sterke eigen identiteit kunnen onze inwoners in de verschillende dorpskernen de toekomst tegemoet.

Onze toekomst ziet er anders uit dan bijna anderhalf jaar geleden. Er staat een stip op de horizon. Een fusie met een of meerdere gemeenten. In deze begroting houden we hier in zoverre rekening mee dat we dat doen wat nodig is om de komende jaren zo goed mogelijk onze dienstverlening op peil te brengen en te houden, een aantrekkelijke fusiepartner te zijn en onze organisatie voor te bereiden op de herindeling. Niets doen is geen optie. We moeten de komende jaren gebruiken om onze inwoners en medewerkers in een zo sterk mogelijke positie te brengen om fusiewaardig te zijn. Dit vraagt ook om investeringen, onder andere in onze organisatie. We moeten, én zullen, doen wat nodig is.

Het college van burgemeester en wethouders

LEESWIJZER

Uitgangspunten

De Programmabegroting 2024 is opgebouwd volgens de uitgangspunten die zijn opgenomen bij het Financieel Herstelplan. Deze programmabegroting volgt wettelijke voorschriften en is opgebouwd uit de beleidsbegroting en de financiële begroting. De begrotingsprogramma's en de paragrafen vormen samen de beleidsbegroting. De financiële begroting bestaat uit de uiteenzettingen van de financiële positie (inclusief de toelichting daarop) en uit een overzicht van baten en lasten. Dit noemen we ook wel de autorisatiefunctie. Daar waar in tabellen de bedragen zijn afgerond, wordt in de totaaltelling toch gerekend met de niet afgeronde bedragen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

De programma's

De begrotingsprogramma's zijn het hart van de begroting. In de programma's geven wij richting aan het te voeren beleid op de verschillende gemeentelijke beleidsterreinen. Ieder programma heeft dezelfde opbouw. De programma's beschrijven we kort en kernachtig. De 'going concern'-zaken nemen wij hierin niet op. In de begroting gaat het immers om de beantwoording van de navolgende drie vragen:

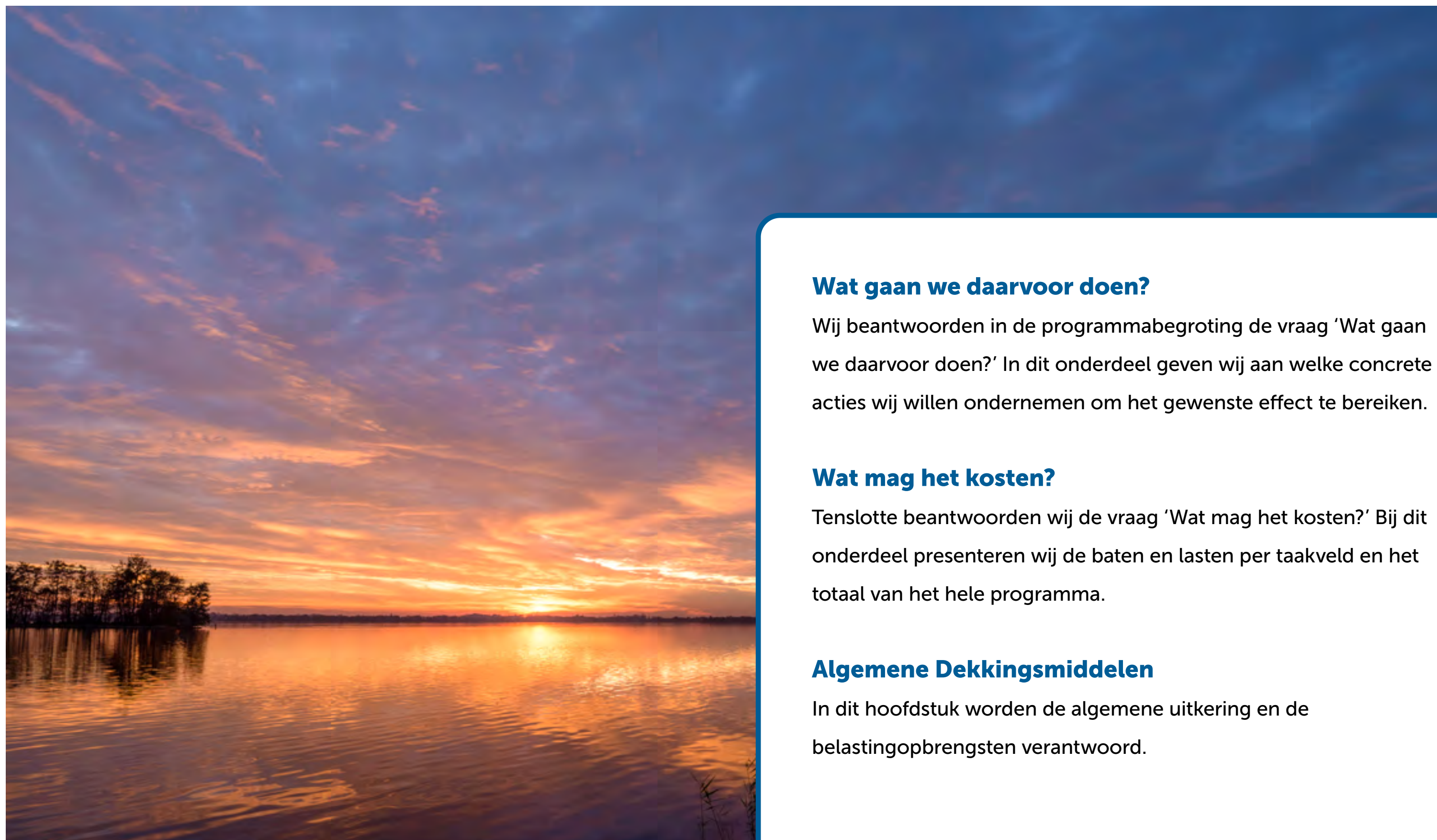
- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we ervoor doen?
- Wat mag het kosten?

Waar in de programma's is aangegeven dat versterking van de organisatie nodig is, is dit concreet uitgewerkt in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken?

Als antwoord op de vraag 'Wat willen we bereiken?' geven we aan wat we als hoofddoelstelling van het beleid zien. Het gaat dus om het te bereiken effect.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij beantwoorden in de programmabegroting de vraag 'Wat gaan we daarvoor doen?' In dit onderdeel geven wij aan welke concrete acties wij willen ondernemen om het gewenste effect te bereiken.

Wat mag het kosten?

Tenslotte beantwoorden wij de vraag 'Wat mag het kosten?' Bij dit onderdeel presenteren wij de baten en lasten per taakveld en het totaal van het hele programma.

Algemene Dekkingsmiddelen

In dit hoofdstuk worden de algemene uitkering en de belastingopbrengsten verantwoord.

Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van een aantal financiële aspecten uit de begroting. Bekende voorbeelden van een dergelijk perspectief zijn de lokale heffingen en het onderhoud van de kapitaalgoederen. Elementen van deze aspecten komen voor in meerdere programma's, maar worden in de paragrafen als geheel beschouwd. De door uw raad vastgelegde beleidsuitgangspunten lichten wij toe. Ook duiden wij relevante ontwikkelingen.

Financiële begroting

In de financiële begroting nemen we een aantal financiële overzichten op. Hier vatten we de baten en lasten per programma samen. We presenteren een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma. Verder staat hier het overzicht van de reserves en voorzieningen, de geprognosticeerde balans, het EMUsaldo en het taakveldoverzicht.

FINANCIËLE SAMENVATTING

In de eerste begrotingswijziging 2023 zijn alleen (financiële) ontwikkelingen verantwoord, die betrekking hebben op het jaar 2023. Sindsdien zijn er ook voor de jaren na 2023 ontwikkelingen geweest. Deze ontwikkelingen hebben we in deze begroting meegenomen onder financiële mutaties. Daarbij zijn de maatregelen uit het financieel herstelplan verder geconcretiseerd, waar mogelijk. De meest belangrijke maatregelen zijn opgenomen onder het kopje autonome ontwikkelingen.

Deze effecten leiden de volgende begrotingsaldi in 2024 – 2027.

Het gaat hierbij om autonome ontwikkelingen, onderwerpen die noodzakelijk zijn om de basis op orde te krijgen en mutaties als gevolg van het nu realistisch begroten. Verder zijn de middelen uit de algemene uitkering (meicirculaire) berekend en de extra opbrengsten uit de verhoging van de onroerendzaakbelastingen.

Zie onderstaande tabel.

Autonome ontwikkelingen

Diverse autonome ontwikkelingen hebben geleid tot aanpassingen in de begroting. De voornaamste ontwikkelingen zijn actualisatie van de salarislasten, verwerking van de aangepaste bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen en de volledige actualisatie van de beheerplannen openbare ruimte.

	(bedragen x € 1.000)			
OMSCHRIJVING	2024	2025	2026	2027
Begrotingsresultaat 2024-2027 (begroting 2023)	-279	-181	-2172	-2172
Financiële mutaties (herstelplan/kadernota)	746	3273	2332	2132
BEGROTING 2024-2027	467	3092	160	-40

Algemene Reserve

Het begrotingssaldo biedt, zoals in het financieel herstelplan reeds werd aangegeven, voldoende ruimte om de algemene reserve te versterken. De huidige weerstandsratio is op basis van het jaarrekening resultaat 2022 op het gewenste niveau en wordt in de komende jaren op peil gehouden en/of versterkt. Dit is een belangrijk onderdeel van het vastgestelde financieel herstelplan. Een sterk weerstandsvermogen zorgt enerzijds voor afdekking van de risico's en anderzijds voor meer flexibiliteit.

Begrotingssaldo 2024-2027

Het begrotingssaldo is in 2024, 2025 en 2026 structureel positief en in 2027 niet sluitend. Dit is gebaseerd op de eerdere genoemde autonome ontwikkelingen en het financieel herstelplan dat in samenwerking met de provincie Noord-Holland tot stand is gekomen.

STRUCTUREEL BEGROTINGSSALDO

De begroting moet structureel en reëel in evenwicht zijn. In onderstaand overzicht wordt het structurele begrotingssaldo gepresenteerd. Hiermee laten we zien in hoeverre de begroting structureel sluitend is. Daarvoor wordt het begrotingssaldo opgeschoond met incidentele baten en lasten (zie hoofdstuk incidentele baten en lasten van de financiële begroting) die van invloed zijn op het structurele saldo.

Het structureel begrotingssaldo berekenen we door de totale lasten en baten te verminderen met het saldo van de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft, moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten). Het structureel begrotingssaldo geeft inzicht in de financiële mogelijkheden en voorkomt onaangename verrassingen. Daarnaast is het een belangrijk sturingsinstrument voor de toezichthouder, de provincie Noord-Holland. De toezichthouder toetst of de begroting structureel in evenwicht is en geeft hierover een uiteindelijk oordeel over de vorm van financieel toezicht op de gemeente Wijdemeren.

	(bedragen x € 1.000)			
OMSCHRIJVING	2024	2025	2026	2027
Begrotingsresultaat 2024-2027 (begroting 2023)	-279	-181	-2172	-2172
Financiële mutaties (herstelplan/kadernota) inclusief autonome mutaties	746	3273	2332	2132
Subtotaal begroting 2024-2027	467	3092	160	-40
Incidentele lasten (+)	1090	490	200	-
Incidentele baten (-)	-	-	-	-
BEGROTINGSRESULTAAT 2024-2027 (OP BASIS VAN STRUCTUREEL EVENWICHT)	1557	3582	360	-40

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR

Gemeenteraad

De gemeenteraad van de gemeente Wijdmeren telt 19 raadsleden.

De zetelverdeling is als volgt:

- De Lokale Partij 7 zetels
- CDA 3 zetels
- Dorpsbelangen 2 zetels
- PvdA-GroenLinks 2 zetels
- VVD 2 zetels
- D66 1 zetel
- ChristenUnie 1 zetel
- Groep Goetheer 1 zetel

College van burgemeester en wethouders (B&W)

Het college van B&W van de gemeente Wijdmeren bestaat uit:

Waarnemend burgemeester Dhr. C. Aptroot

- Bestuurlijk Juridische zaken
- Burger- en Ombudszaken
- Publieke Veiligheid en Openbare Orde
- Toezicht en Handhaving
- Integriteit
- Externe Betrekkingen, Communicatie en Representatie

Wethouder Dhr. G. Zagt (Eerste locoburgemeester)

- Financiën
- Verkeer en Vervoer
- Belastingen
- Gastheerschappen
- Porseleinhaven
- Landgoed Eikenrode
- AB Regio Gooi en Vechtstreek
- Informatisering & Automatisering

Wethouder Dhr. R. de Haan (Tweede locoburgemeester)

- Ruimtelijke Ontwikkeling, Beleid en Vergunningen
- Omgevingswet
- Personeel en Organisatie
- Burgerparticipatie
- Dorpenteam
- Cultureel Erfgoed en Monumenten
- Sociaal Domein
- Volkshuisvesting

Wethouder Mw. E.L. Kruijt (Derde locoburgemeester)

- Openbare Ruimte
- Vastgoed
- Gebiedsakkoord
- Recreatie/Toerisme
- Economische Zaken
- Project De Meenthof
- Natuur en Duurzaamheid

Gemeentesecretaris Mw. Mr. E.T. Halman – van der Linden MBA

PROGRAMMA'S

In de beleidsbegroting geven we per programma antwoord op de drie w-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we ervoor doen?
- Wat mag het kosten?

Vervolgens geven we in de paragrafen een dwarsdoorsnede van een aantal financiële aspecten uit de begroting.

PROGRAMMA BESTUUR EN BURGERZAKEN

*Onder dit programma vallen de taakvelden
Bestuur en Burgerzaken.*

Beschrijving

We zien het als onze missie om de afstand tussen inwoner, ondernemer, media, organisatie en gemeente te verkleinen en het vertrouwen te verbeteren. Dit onder het motto: De echte wereld is buiten!

Een samenleving waarbij het vertrouwen in de overheid onder druk staat, vraagt een goede samenwerking op sommige vlakken om extra inspanning. Zo is het belangrijk dat de gemeentelijke dienstverlening transparant en toegankelijk is, moet de gemeente duidelijk zijn over welke kaders en spelregels er gelden bij samenwerking en moet de gemeente aansluiten op kansen en mogelijkheden van digitalisering.

Veel dienstverlening is digitaal beschikbaar en onze producten en diensten zijn toegankelijk. Onze inwoners stellen steeds hogere eisen aan onze dienstverlening. Een betrouwbare overheid die snel antwoord geeft op vragen en adequaat reageert op klachten en bezwaren wordt als volstrekt normaal beschouwd. Dit stelt wel eisen aan onze bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken?

- Een betrouwbare overheid zijn voor onze inwoner door meetbare resultaten met heldere servicenormen te definiëren
- Autonome ontwikkelingen publieke dienstverlening;
- Een website die toegankelijk is en voldoet aan de huidige wettelijke eisen

Wat gaan we daarvoor doen?

Optimale dienstverlening die aansluit bij de behoefte van de inwoner

In het coalitieakkoord-plus 2022 – 2026 staat dienstverlening in brede zin prominent beschreven als kernopgave van de gemeente. Onze inwoners en ondernemers hebben recht op goede en betaalbare dienstverlening. Onder “goed” verstaan we een gemeente die tijdig en adequaat reageert op brieven, telefoontjes en aanvragen. Hierbij staat de ervaring van onze inwoner centraal en zorgen wij voor een goed samenspel tussen de verschillende kanalen. Denk hierbij aan de verschillende contactmogelijkheden bijvoorbeeld digitaal, via sociale media en ook fysiek aan de balie of telefonisch, die zij kunnen gebruiken. Om deze ervaringen inzichtelijk en meetbaar te maken gaan we werken met heldere servicenormen. Inwoners en ondernemers weten daarmee wat zij van de gemeente kunnen verwachten en waar zij ons als gemeente op aan kunnen spreken. Zo blijven we onze dienstverlening continu verbeteren.

Online producten

We gaan actief inzetten op het verbreden en optimaliseren van ons digitale aanbod, zoals verhuizingen.

Aan de slag met autonome ontwikkelingen bij publieke dienstverlening

In 2024 geven wij uitvoering aan een aantal ontwikkelingen die wij op ons af zien komen. Het gaat hierbij om een reisdocumentenpiek, doordat de geldigheidsduur van reisdocumenten in 2014 is verlengd van 5 jaar naar 10 jaar. Ook treedt op 1 januari 2024 de wet in die het mogelijk maakt om kinderen geboren op of na 1 januari 2024 een dubbele achternaam te geven. Daarnaast is het mogelijk om onder bepaalde voorwaarden alsnog een dubbel achternaam aan te vragen voor kinderen die op of na 1 januari 2016 zijn geboren. Juist deze mogelijkheid kan voor extra werk gaan zorgen, maar het is tegelijkertijd ontzettend lastig in te schatten wat de daadwerkelijke impact gaat zijn.

Verder verbeteren digitalisering publieke dienstverlening

Veel van onze (burgerzaken-)producten bieden wij aan via de website. Ook in 2024 blijven wij dit doen en onderzoeken wij waar wij ons online aanbod kunnen vergroten. Uiteraard monitoren wij de gebruikerservaringen om daarmee onze online dienstverlening verder te verbeteren. Wij hebben hierbij ook aandacht voor de digitale toegankelijkheid van onze website zodat het voor al onze inwoners mogelijk is hun zaken online te regelen.

Op dit moment voldoet onze website niet aan de wettelijke verplichtingen. In 2023 is reeds gestart met de technische inrichting van de nieuwe website. In 2024 zullen we de content verder invullen en de website in gebruik nemen. Hierbij zullen wij continu de afweging maken wat noodzakelijk is en wat kan wachten met het oog op de voorgenomen fusie.

Communicatie

De communicatie van de gemeente is voornamelijk naar buiten gericht. Ook in 2024 blijven we hier stevig op inzetten. We gaan met extra inzet het interne communicatieproces verbeteren om kwaliteit van de externe communicatie richting onze inwoners, partners en ondernemers te verbeteren.

Organiseren van de verkiezingen

In 2024 zijn de verkiezingen voor het Europees Parlement. Wij zorgen voor een professionele organisatie van de verkiezingen. Hierbij hebben wij nadrukkelijk aandacht voor de toegankelijkheid.

Wat mag het kosten?

BESTUUR EN BURGER	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	3.831	3.327	3.391	3.413	3.408	3.408
Baten	-376	-256	-414	-414	-414	-414
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	3.455	3.071	2.976	2.999	2.994	2.994
LASTEN PER TAAKVELD						
Bestuur	3.027	2.430	2.375	2.403	2.402	2.402
Burgerzaken	804	897	1.015	1.011	1.007	1.007
TOTAAL LASTEN	3.831	3.327	3.391	3.413	3.408	3.408
BATEN PER TAAKVELD						
Bestuur	-3	0	-139	-139	-139	-139
Burgerzaken	-373	-256	-276	-276	-276	-276
TOTAAL BATEN	-376	-256	-414	-414	-414	-414
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	3.455	3.071	2.976	2.999	2.994	2.994
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-15	0	0	0	0	0
SALDO MUTATIES RESERVES	-15	0	0	0	0	0
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	3.440	3.071	2.976	2.999	2.994	2.994

Financiële toelichting

Lasten

De lasten op het taakveld bestuur nemen af met € 55.000 ten opzichte van de begroting 2023. De kosten voor gewezen wethouders zijn geactualiseerd, waarbij de toename is gedekt vanuit de pensioen voorziening wethouders (€ 226.000). Deze worden aan de lastenkant gecompenseerd door de taakstelling op het aantal wethouders. Door de vacature van wethouder te schrappen ontstaat een besparing van € 140.000. Daarnaast wordt een besparing op overhead ingeboekt voor een bedrag van € 75.000. Tenslotte zorgt de verschuiving van functies binnen de teams voor lagere kosten binnen dit taakveld (€ 66.000).

Binnen het taakveld burgerzaken nemen de kosten toe met een bedrag van € 118.000. Dit wordt veroorzaakt door een toename van de salariskosten vanwege indexatie en een zuivere doorberekening van de salariskosten.

Baten

De kosten voor gewezen wethouders zijn geactualiseerd, waarbij de toename is gedekt vanuit de pensioen voorziening wethouders. Per saldo een onttrekking van € 138.500.

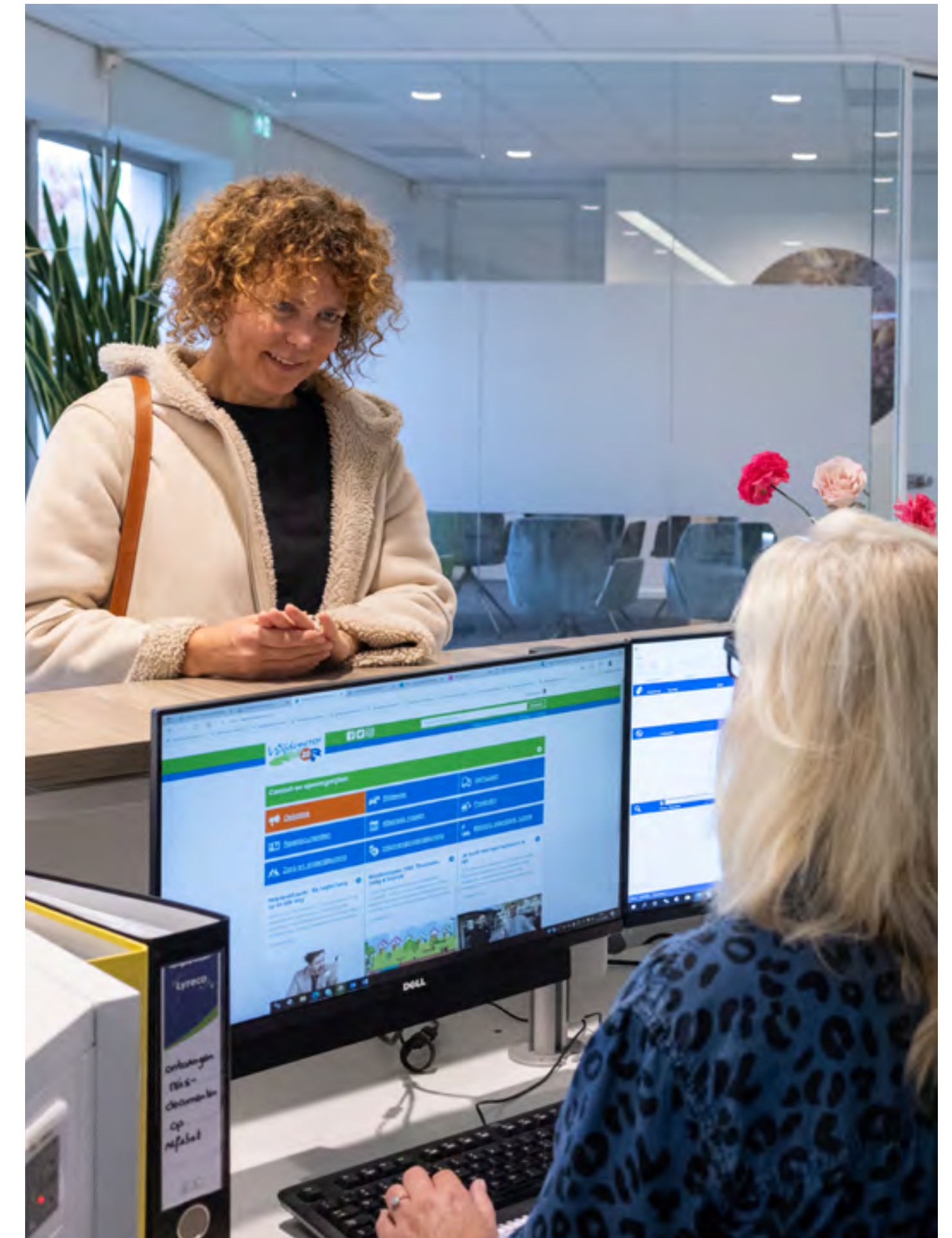
Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

- Legesverordening
- Besluit burgerlijke stand, wet BRP en PUN (Paspoort Uitvoeringsregeling)
- Visie op werken

Betrokken (verbonden) partijen

- Alle gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek
- Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

PROGRAMMA VEILIGHEID

Onder dit programma vallen de taakvelden Crisisbeheersing & Brandweer en Openbare orde & Veiligheid.

Beschrijving

Gemeente Wijdmeren is een mooie en relatief veilige gemeente. De gemeente ligt centraal ten opzichte van Amsterdam en Utrecht. Deze ligging en het omvangrijke plassegebied kunnen echter ook leiden tot kwetsbaarheid ten aanzien van de openbare orde en veiligheid.

Veiligheid is een domein dat continue in ontwikkeling is, zowel op het sociale als fysieke vlak. Zo zien we dat zichtbare criminaliteit (bv. woninginbraken, vernieling) gedeeltelijk plaats maakt voor onzichtbare criminaliteit (bv. digitale criminaliteit en ondermijning). De huidige samenleving heeft te maken met meer uitgesproken en verharde tegenstellingen. Hierin schuilt het risico van maatschappelijk ongenoegen dat zich uit in de vorm van verdere polarisatie en een toename in demonstraties. De complexiteit van meervoudige problematiek (zorg, inkomen, veiligheid) leidt tot relatief meer overlast en een toename van (acute) casuïstiek. Ook de fysieke en online wereld raakt steeds meer met elkaar verweven. Cybercriminelen benutten de kwetsbaarheden die hieraan verbonden zijn. Verder zien we dat ordeverstoringen plaatsvinden die vaker georganiseerd worden in de digitale omgeving.

Als deelnemende gemeente binnen de Veiligheidsregio Gooi- en Vechtstreek werkt Wijdmeren multidisciplinair samen aan taken op het gebied van brandweertzorg, rampenbeheersing, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Naast het voorkomen van branden, rampen en crises, willen we ook de eventuele gevolgen hiervan zoveel mogelijk beperken. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de zogenoemde Bevolkingszorg bij een ramp of crisis. In het geval van een brand, lokale ramp, crisis of dreiging daarvan is de burgemeester het bevoegd gezag.

Wat willen we bereiken?

In samenwerking met de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek hebben we een meerjaren veiligheidsplan ontwikkeld. Dit is het inmiddels vastgestelde Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. In dit IVP zijn zowel regionale als lokale thema's geprioriteerd. In 2024 richten we ons op deze thema's.

Regionaal:

- Ondermijning (terugdringen, borgen structurele aanpak)
- Digitale veiligheid (bewustzijn en weerbaarheid verhogen)

Lokaal:

- Veiligheid op de plassen (toezicht op het water) een veilig, prettige en leefbare situatie op het water
- Maatschappelijke onrust/Maatschappelijk ongenoegen
- Aanpak kwetsbare locaties (vakantieparken)

Verder zijn er wettelijke, beleidsmatige en uitvoerende taken op het gebied van veiligheid die al dan niet voortvloeien uit de thema's van het IVP.

- Crisisbeheersing en brandweer
- Handhaving en Toezicht

Ondermijning

We willen ondermijning terugdringen door de ingezette integrale aanpak structureel te borgen en door te ontwikkelen, onder andere door in te zetten op het verder professionaliseren van de gemeentelijke organisatie binnen dit thema en de informatiepositie te verstevigen.

Digitale veiligheid

We willen de bewustwording en weerbaarheid rondom digitale veiligheid verhogen, zodat het risico om slachtoffer te worden van digitale criminaliteit afneemt.

Maatschappelijke onrust

We willen adaptief in kunnen spelen op ontwikkelingen in de maatschappij die kunnen leiden tot maatschappelijke onrust.

Aanpak kwetsbare locaties

Het ontwikkelen van een integrale aanpak op het thema vakantieparken.

Crisisbeheersing en brandweer

Het voorkomen van branden, rampen en crises en het beperken van de eventuele gevolgen wanneer deze toch plaatsvinden.

Handhaving en Toezicht**Reguliere handhaving**

We willen de leefbaarheid vergroten en overlast bestrijden door gericht in te zetten op die locaties en momenten waar en wanneer dat nodig is.

Veiligheid op de plassen

Het realiseren van een prettige en leefbare situatie op het water voor alle gebruikers en het betrekken van handhavingspartners bij adequaat toezicht.

Dit thema binnen handhaving komt voort uit de uitvoeringstaken die we als gemeente in 2023 hebben overgenomen van het Plassenschap.

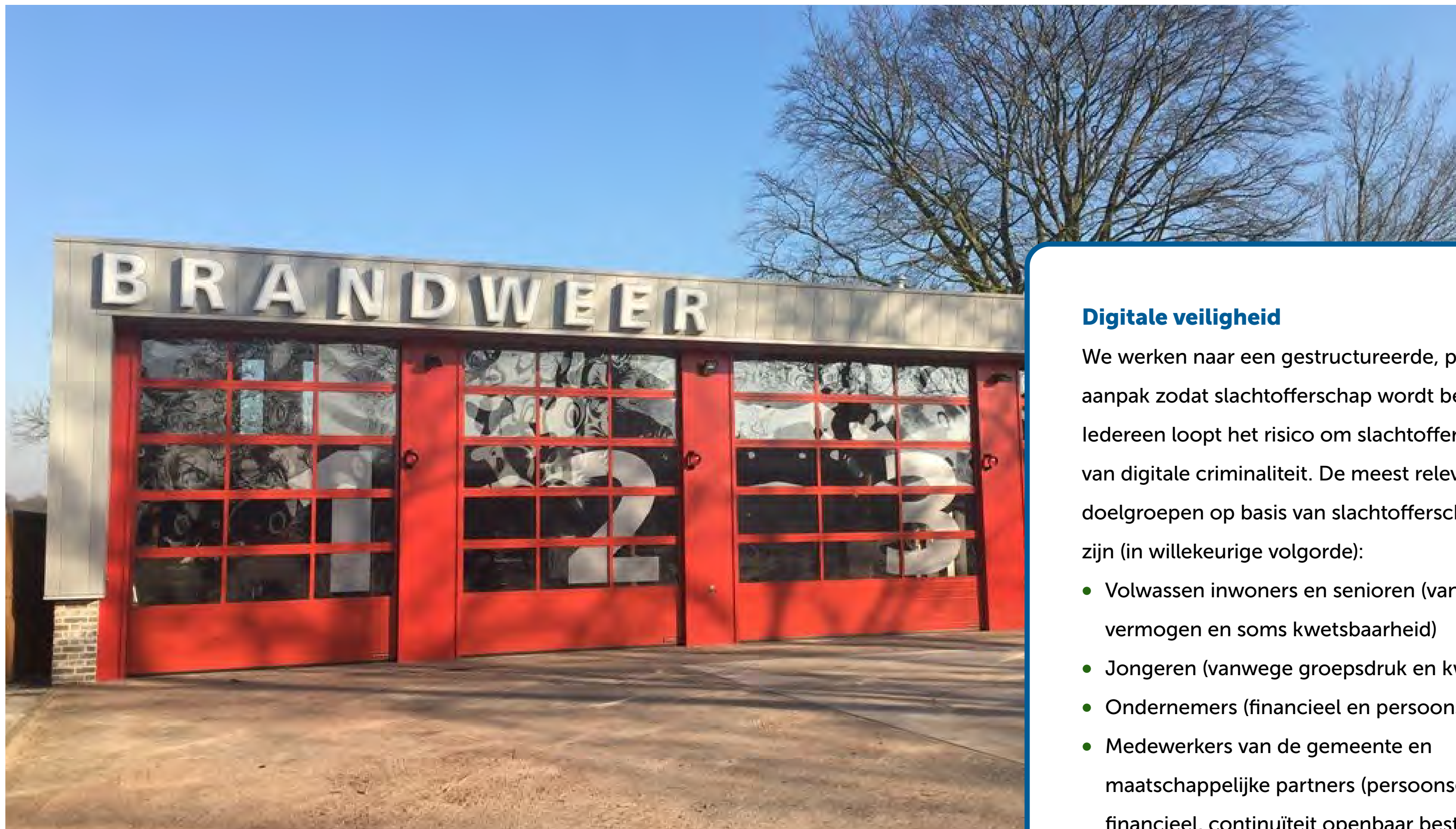
Uitbreiding/toename wettelijke taken programma Veiligheid

Naast de voornoemde specifieke thema's is er binnen het programma Veiligheid in de gehele breedte sprake van een toename in taken. De afgelopen jaren zijn de bevoegdheden van de burgemeester, dan wel het college op het gebied van OOV, APV en Bijzondere wetten sterk uitgebreid. Denk bijvoorbeeld aan de aanpak ondermijning, Bibob, verwarde personen en huiselijk geweld. Ook op het gebied van vergunningverlening en bijzondere wetten is het taakveld uitgebreid.

We willen onze inwoners, ondernemers en de samenwerkingspartners veiligheid, continuïteit en kwaliteit blijven bieden.

Wat gaan we daarvoor doen?**Ondermijning**

We blijven barrières opwerpen binnen de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. We benutten hiervoor de geboden bestuursrechtelijke mogelijkheden. Denk hier bijvoorbeeld aan gezamenlijke uitvoering van integrale controles, onderzoek naar mogelijke nieuwe criminele activiteiten. Ook verzorgen we training/voorlichting om weerbaarheid en bewustwording te verhogen. Dit is een greep uit de diverse concrete activiteiten genoemd in het Uitvoeringsplan Publieke Veiligheid 2023-2024.

Digitale veiligheid

We werken naar een gestructureerde, preventieve aanpak zodat slachtofferschap wordt beperkt. Iedereen loopt het risico om slachtoffer te worden van digitale criminaliteit. De meest relevante doelgroepen op basis van slachtofferschap en schade zijn (in willekeurige volgorde):

- Volwassen inwoners en senioren (vanwege vermogen en soms kwetsbaarheid)
- Jongeren (vanwege groepsdruk en kwetsbaarheid)
- Ondernemers (financieel en persoonsgegevens)
- Medewerkers van de gemeente en maatschappelijke partners (persoonsgegevens, financieel, continuïteit openbaar bestuur)

Maatschappelijke onrust

Als lokale overheid willen we meer grip krijgen op de verschillende vormen van onvrede, protest en maatschappelijk ongenoegen en hier op de juiste wijze te kunnen anticiperen indien dit speelt binnen de gemeente. Dit vraagt om een andere manier van verbinding leggen met de groepen waar het om gaat: langs de lijnen die verbinden, met een open houding en openstaand voor elkaars verhaal. Daarnaast stellen we een bondgenotenoverleg in om op structurele basis in contact te blijven met de samenleving en te weten wat er speelt. Wijdemeren neemt zitting in de regionale bestuurlijke werkgroep "Maatschappelijke Onrust" en fungeert als afvaardiging voor de gemeenten in Gooi- en Vechtstreek.

Aanpak kwetsbare locaties

Gemeente Wijdereen geeft met dit thema lokale invulling aan het regionale thema ondermijning. We blijven ondermijnende criminaliteit zichtbaar maken en werken samen met de regio aan een integrale aanpak op het thema vakantieparken.

Crisisbeheersing en brandweer

De Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is onze partner in de fysieke veiligheid. Het gaat dan om ambulancezorg, brandweer, meldkamer en de voorbereiding en bestrijding van rampen en crisis. Het beheren en ontwikkelen van de crisisorganisatie vormt de kern van de sector. Daarnaast willen we de lokale crisisorganisatie door ontwikkelen zodat we geprepareerd zijn en snel kunnen schakelen wanneer de situatie daarom vraagt.

Handhaving en Toezicht

Reguliere handhaving

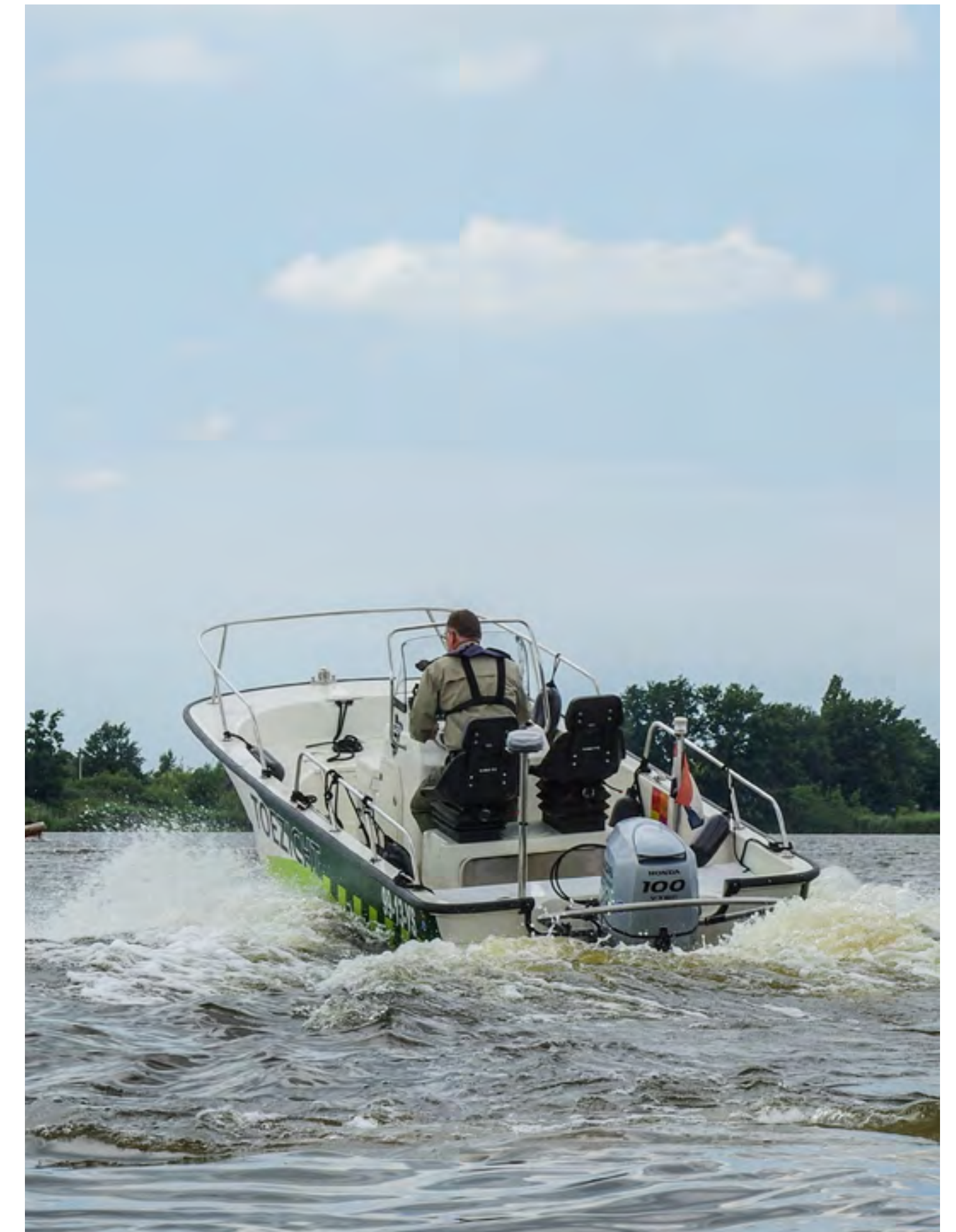
De rol van handhaving blijft volop in ontwikkeling en handhavers zijn een belangrijk eerste aanspreekpunt voor onze inwoners en ondernemers in geval van leefbaarheid en veiligheidsvraagstukken. Om de leefbaarheid te vergroten en overlast te bestrijden handhaven we op veel voorkomende overlast feiten, zoals jeugdoverlast, afval op straat, geluidsoverlast en verkeersovertredingen.

Om de effectiviteit van handhaving te vergroten is het van belang dat we waar mogelijk op die plaatsen zijn waar op dat moment toezicht nodig is. In 2024 willen we starten met het inrichten van een meer informatie gestuurd werkproces.

Veiligheid op de plassen

Naast deze reguliere taken heeft handhaving ook te maken met seizoensgebonden werkzaamheden. Zo is er bij mooi weer bijvoorbeeld extra toezicht nodig rondom de plassen.

Voor het realiseren van een prettige en leefbare situatie op het water voor alle gebruikers blijft adequate toezicht en handhaving noodzakelijk. Als trekker én deelnemer zal ook onze gemeente haar verantwoordelijkheid hierin nemen en blijven inzetten om de noodzakelijke kennis, middelen en capaciteit op niveau te houden.

Wat mag het kosten?

VEILIGHEID	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	4.071	3.433	3.502	3.502	3.502	3.502
Baten	-2.475	-33	-15	-15	-15	-15
EINDTOTAAL	1.596	3.400	3.487	3.487	3.487	3.487
LASTEN PER TAAKVELD						
Crisisbeheer en brandweer	3.719	2.698	2.568	2.568	2.568	2.568
Openbare veiligheid en orde	352	734	935	935	935	935
TOTAAL LASTEN	4.071	3.433	3.502	3.502	3.502	3.502
BATEN PER TAAKVELD						
Crisisbeheer en brandweer	-2.463	-1	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	-12	-32	-15	-15	-15	-15
TOTAAL BATEN	-2.475	-3.300	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	1.596	3.400	3.487	3.487	3.487	3.487
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
SALDO MUTATIES RESERVES	0	0	0	0	0	0
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	1.596	3.400	3.487	3.487	3.487	3.487

Financiële toelichting**Lasten**

De benodigde financiële middelen om bovenstaande ambities uit te voeren zijn in de begroting opgenomen.

Voor crisisbeheer en brandweezorg dalen de kosten per saldo met ruim € 130.000 ten opzichte van de begroting 2023. Dit is enerzijds te danken aan de toegenomen bijdrage aan de veiligheidsregio met € 104.000. Daarnaast is de doorberekening van kosten naar het taakveld crisisbeheer aangepast, waardoor een besparing van € 234.000 ontstaat.

Binnen het taakveld openbare orde en veiligheid is sprake van een stijging van de kosten ten opzichte van de begroting 2023 (€ 199.000). Dit komt hoofdzakelijk door gestegen salarislasten als gevolg van een verschuiving van functies binnen de teams (zie ook programma 1), waardoor een stijging van de salarislasten ontstaat van € 249.000. In de raming voor aanpak ondermijning was bij de begroting 2023 rekening gehouden met een daling in 2024. Dit levert per saldo een voordeel op van € 50.000.

Baten

Geen bijzonderheden.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

- Algemene Plaatselijke Verordening (2023)
- Algemeen aanwijsbesluit APV (2020)
- Alcoholwetverordening (2021)
- Kansspelverordening (2010)
- Verordening Winkeltijden Wijdemeren (2013)
- Bibob beleid (2021)
- Evenementenbeleid 2019 - 2022 en beleidsregels evenementen (2020)
- Regionaal beleidskader Veiligheid, toezicht en handhaving OFGV
- Drugsbeleid (2010)
- Standplaatsenbeleid (2016)
- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
- Uitvoeringsplan Publieke Veiligheid 2023-2024
- Beleidsregels artikel 13b Opiumwet
- Beleidsregels collecteren en venten (2014)
- Beleidsregels handhaving hinderlijk groen
- Beleidsregels sluiting van voor het publiek openstaande gebouwen (2019)
- Beleidsregels vergunningen, toezicht en handhaving 2018 - 2021
- Handhavingsbeleid Kinderopvang
- Inboedelverwijdering na ontruiming (2012)
- Sanctiestrategie Drank- en Horecawet (2016)
- Aanwijzingsbesluit Digitaal Opkopersregister
- Aanwijzingsbesluit ex. artikel 438 Wetboek van Strafrecht (toezichthouder nachtregister)
- Aanwijzingsbesluit Passantenhaven Oud-Loosdrecht (Porseleinhaven)
- Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen (2004)
- Verordening Plassenschap Loosdrecht
- Programmabegroting Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (2022)
- Regionale Veiligheidsstrategie Midden Nederland
- Beleidsregel exploitatievergunning horeca (2019)
- Protocol bijtincidenten honden (2016)
- Dienstverleningsovereenkomst Regionale Brandweer

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Gemeentewet
- Algemene wet bestuursrecht
- Wet Tijdelijk Huisverbod
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
- Wet Zorg en Dwang
- Wet Bibob
- Winkeltijdenwet
- Wet op de kansspelen
- Alcoholwet
- Wet Luchtvaart
- Wet openbare manifestaties
- Zondagswet
- Opiumwet
- Wet op veiligheidsregio's
- Woningwet
- Wet publieke gezondheidszorg
- Politiewet

Betrokken (verbonden) partijen

- Gemeenten in de Eenheid Midden Nederland, Openbaar Ministerie, politie Midden Nederland (ofwel de Veiligheidscoalitie Midden-Nederland)
- Regionaal Informatie en Expertise Centrum Midden-Nederland (RIEC)
- Verbonden partij Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (waaronder GHOR en Brandweer) en samenwerkingspartner Veiligheidsregio Flevoland
- Verbonden partij Regio Gooi en Vechtstreek (waaronder Regionale Ambulance Voorziening)
- Provincies Noord-Holland en Utrecht
- Natuurmonumenten, Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek, Waternet, het Plassenschap Loodrecht
- Woningcorporaties en –verenigingen
- Zorg- en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek, met al haar partners die een rol hebben in de casuïstiek omtrent zorg en veiligheid
- Versa Welzijn (buurtbemiddeling)
- HALT Nederland
- Ministerie van Justitie en Veiligheid (bureau BIBOB, Justitie, CJIB et cetera)
- Kamer van Koophandel, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Kanspelautoriteit, Waternet en Jeugd-Punt
- Ondernemersvereniging Wijdemeren

PROGRAMMA OPENBARE RUIMTE

Programma openbare ruimte bestaat uit een deel van de taakvelden van het BBV taakveld categorieën 2 (Verkeer, vervoer en waterstaat), 5 (Sport, cultuur en recreatie) en 7 (Volksgezondheid en milieu)

Relevante ontwikkelingen

Onze groenblauwe parels en karaktervolle dorpen bepalen de identiteit van Wijdmeren. We gaan werken vanuit een integraal programma om hierop beter te sturen en deze identiteit te borgen richting de nieuwe gemeente. Met dit programma verbinden wij onze rol en taken vanuit het Plassenschap, Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen in relatie met het Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Ook maken wij hiermee een integrale verbinding tussen beleid en uitvoering rond economie, recreatie, toerisme, natuur, milieu en dorpenbeleid.

De plassen, het open landschap, de natuurgebieden en dorpen in Wijdmeren geven de gemeente een bijzondere uitstraling. Als woongemeente staat Wijdmeren op plek 7 in de Atlas van Nederlandse gemeenten (Buro Louter, 2023). Om deze bijzondere en unieke uitstraling te behouden en te ontwikkelen is het noodzakelijk dat het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt verstevigd. Om dit te realiseren versterken wij de inzet op het programma groenblauwe parel door het omvormen van beleidsfuncties naar programmamanagement en uitvoering.

Beheer openbare ruimte

In 2023 is het Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte opgesteld. Dit beleidsplan beschrijft het strategische en financiële kader voor het beheer van de openbare ruimte in de komende jaren. De nadere uitwerking van dit plan heeft geresulteerd in een aantal sectorale beheerplannen voor wegen, riolering, openbaar groen, civiele kunstwerken, openbare verlichting, speel- en beweegvoorzieningen en straatmeubilair, waarin onder meer de benodigde onderhouds- en vervangingsmaatregelen nader zijn bepaald. Belangrijkste conclusie op grond van de plannen is dat we de komende jaren met een aanzienlijke onderhouds- en vervangingsopgave te maken krijgen. De focus in 2024 zal liggen op het voortvarend starten van deze opgave. Daarbij is een op taken toegeruste organisatie van essentieel belang; dit betreft zowel de interne organisatie en de inschakeling van marktpartijen, zoals aannemers en adviesbureaus.

Beheer wegen

Het wegennet van Wijdemeren is aan verbetering toe. Door te lang uitgesteld onderhoud is een aantal wegen/buurten op korte termijn aan groot onderhoud of vervanging toe. De aandacht richt zich in 2024 vooral op twee zaken: het voorbereiden en uitvoeren van een aantal urgente vervangingsprojecten, zoals de Prinsessenbuurt. En daarnaast noodzakelijk (klein en groot) onderhoud uitvoeren op die locaties waar niets doen zal leiden tot forse investeringen en anders op niet al te lange termijn groter en duurder onderhoud nodig is.

Beheer riolering

Ook voor de riolering geldt dat er een aanzienlijke vervangingsopgave ligt. Om overlast voor milieu en bewoners in de toekomst zo veel mogelijk te beperken gaan we vanaf 2024 meer riolering vervangen. Daarbij houden we bij de aanleg ook rekening met de klimaatverandering. De rioleringswerkzaamheden combineren we bij voorkeur met andere wegwerkzaamheden, zoals een nieuw wegdek. Een voorbeeld hiervan is de hiervoor bij wegen ook reeds genoemde Prinsessenbuurt waar we in 2024 met de uitvoering gaan starten.

Beheer openbaar groen

De focus in 2024 bij het beheer van het openbaar groen is drieledig: Allereerst gaan we structureel invulling geven aan het omvormen van

verouderde beplanting/plantvakken. Daarnaast geven we extra aandacht aan het verbeteren van de leefomstandigheden van de vele bomen in onze gemeente. We hebben geconstateerd dat de kwaliteit van de bomen in de afgelopen jaren langzaam maar gestaag terugloopt. Door meer aandacht voor onder meer groeiplaatsverbetering willen we deze trend keren.

Ten slotte zullen we ons bij het beheer van groen nadrukkelijker uitgaan van het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau. Het onderhoud zal meer door de eigen dienst worden uitgevoerd. Uitbesteding aan derden, zoals de Tomingroep, zal minder intensief zijn.

Beheer civiele kunstwerken (bruggen en beschoeiingen)

Ook bij de civiele kunstwerken is geconstateerd dat er een aanzienlijke vervangingsopgave ligt. Dit betreft onder meer de vervanging van zeven bruggen in de komende vier jaar. Hiervan zullen er drie in 2024 worden aangepakt. De grootste opgave ligt echter bij de beschoeiingen. Deze verkeert op diverse plaatsen in (zeer) slechte staat. In 2023 zijn we gestart met het vervangen van de meest urgente gedeeltes. Als vervolg hierop vervangen we in 2024 ongeveer 3400 m beschoeiing. Daarnaast onderzoeken we of we nog bepaalde gedeeltes naar natuurvriendelijke oevers kunnen omvormen.

Beheer openbare verlichting

Om aan de energiedoelstelling uit het Energieakkoord te voldoen moeten we uiterlijk in 2030 alle armaturen die nog niet voorzien zijn van ledverlichting vervangen door energiezuinige led verlichting. Dit betreft zo'n 2400 armaturen in 6 jaar. In 2024 starten we met deze vervangingsopgave en zullen we al zo'n 400 armaturen vervangen. Daarnaast vervangen we de alleroudste lichtmasten (die al lang zijn afgeschreven en een risico voor de veiligheid kunnen gaan vormen) door nieuwe masten.

Beheer speel- en beweegvoorzieningen

We vervangen in 2024, in het kader van het Uitvoeringsplan spelen, een aantal speelplekken. Daarmee geven we invulling aan ons streven naar meer concentratie van en kwalitatief hoogwaardigere speel- en beweegvoorzieningen. Vanaf 2025 is er dan sprake van meer reguliere vervangingen.

Beheer straatmeubilair

In 2023 is een uitgebreide inventarisatie uitgevoerd van het in Wijdemeren aanwezige straatmeubilair. Daarbij is zowel de samenstelling als de kwaliteit van het areaal in kaart gebracht. Als uitvloeisel hiervan zullen wij in 2024 overbodige verkeers- en straatnaamborden verwijderen en waar nodig onderhoud uitvoeren.

Verkeer en vervoer

'We willen een leefbare en duurzame gemeente zijn, waarbij verkeersveiligheid een randvoorwaarde is en toegankelijkheid en bereikbaarheid voor alle verkeersdeelnemers zijn gewaarborgd'. Deze visie is in het Mobiliteitsplan 2045 'Duurzaam, Veilig & Vooruit' vastgelegd en uitgewerkt in maatregelen. We hebben in deze begroting de korte termijnmaatregelen met de hoogste prioriteit opgenomen. Deze zijn grotendeels gelijk aan het programma van 2023, omdat deze maatregelen als 'nieuw beleid' niet uitgevoerd konden worden vanwege het preventief toezicht van de Provincie Noord-Holland. De maatregelen zijn onder andere afgestemd op gepland onderhoud.

Sanering wegverkeerslawaaï

We beperken de geluidhinder bij woningen die in 1982, bij de invoering van de Wet geluidhinder, al een te hoge geluidbelasting ondervonden. Dit met het doel te voldoen aan de saneringsplicht van woningen op de zogenaamde B-lijst. Bij maatregelen aan de woning wordt onderzocht of een combinatie met warmte-isolatie haalbaar is.

Wat willen we bereiken?

Beheer openbare ruimte

- Uitvoering van het beleidsplan integraal beheer openbare ruimte met de onderliggende beheerplannen
- Veilige en goed functionerende openbare ruimte
- Efficiënt gebruik van de financiële middelen en voorkomen van kapitaalvernietiging
- Minder overlast voor bewoners en gebruikers van de openbare ruimte
- Een openbare ruimte die beter is ingesteld op het veranderende klimaat
- Een aangepast en kwalitatief beter bomenareaal
- Een rustiger openbare ruimte door minder straatmeubilair

Verkeer en vervoer

- Ondersteuning van sociale en economische functies in de gemeente
- We willen een leefbare en duurzame gemeente zijn, waarbij verkeersveiligheid een randvoorwaarde is en toegankelijkheid en bereikbaarheid voor alle verkeersdeelnemers zijn gewaarborgd
- Uitvoering van het Gemeentelijk Mobiliteitsplan 2045
- Inzichtelijke kosten van het Mobiliteitsplan voor komende begrotingen

Wat gaan we daarvoor doen?

Relevante ontwikkelingen

- We volgen de Woonvisie 2021-2024 waarin voor Wijdemeren de opgave is opgenomen om 700 woningen te realiseren tot 2030
- Woonzorgwoningen brengen wij in bij de planopgaven die we met ontwikkelaars bespreken
- De Kwakel in Kortenhoef wordt gedeeltelijk geschikt gemaakt en ingericht voor de tijdelijke huisvesting van Oekraïense vluchtelingen

Wat gaan we daarvoor doen?

Beheer openbare ruimte

- Het beheer meer programmatisch uitvoeren
- Vernieuwing van diverse wegen/gebieden, daar waar mogelijk integraal, zoals de Prinsessenbuurt
- Bij de voorbereiding van vooral wegen-, riolerings- en groenwerkzaamheden rekening houden met verandering van het klimaat
- Omvormen/vernieuwen van plantvakken
- Verbeteren van leefomstandigheden bomen, door bijvoorbeeld groeiplaatsverbetering
- Vervangen van drie bruggen in 2024
- Vervangen van 3400 m beschoeiing in 2024
- Vervanging van 400 armaturen in 2024 door energiezuinige ledverlichting
- Vervanging van verouderde lichtmasten
- Vernieuwing van een aantal speel- en beweegvoorzieningen
- Verwijderen van overbodige verkeers- en straatnaamborden

Verkeer en vervoer

We leveren inbreng bij ontwikkelingen op regionaal, provinciaal en landelijk niveau zoals de Gooicorridor, het regionaal fietsnetwerk, de knooppuntontwikkeling, het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV 2030) en het regionaal Mobiliteitsplan (RMP). We stimuleren duurzame mobiliteit door het bevorderen van openbaar vervoer en het nemen van diverse fietsmaatregelen. We verrichten verkeersonderzoek en stellen schetsontwerpen en ramingen op. We starten een traject op om de verkeersveiligheid en doorstroming te verbeteren. We verbeteren de verkeersveiligheid rondom scholen en daarnaast op gebiedsontsluitingswegen door twee oversteekplaatsen te verbeteren. We herzien de Nota Parkeernormen en we bereiden de verkeerstechnische herinrichting van wegen voor met schetsontwerpen en ramingen.

Sanering wegverkeerslawaaï

Na goedkeuring van de ingeleverde rapporten vragen we uitvoeringssubsidie aan en starten we de uitvoering.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

OPENBARE RUIMTE	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	9.679	10.399	11.743	12.872	13.663	14.231
Baten	-7.283	-7.347	-9.485	-10.169	-10.566	-10.706
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.396	3.052	2.258	2.703	3.097	3.525
LASTEN PER TAAKVELD						
Afval	2.762	2.875	2.870	2.917	2.962	2.986
Begraafplaatsen en crematoria	319	365	204	203	231	231
Economische havens en waterwegen	98	182	179	264	329	393
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.009	1.012	739	685	725	910
Riolering	2.310	2.521	3.078	3.552	3.815	3.913
Verkeer en vervoer	3.181	3.443	4.672	5.251	5.601	5.798
TOTAAL LASTEN	9.679	10.399	11.743	12.872	13.663	14.231
BATEN PER TAAKVELD						
Afval	-3.319	-3.370	-4.457	-4.526	-4.591	-4.626
Begraafplaatsen en crematoria	-281	-280	-280	-280	-280	-280
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-114	-70	0	0	0	0
Riolering	-3.208	-3.521	-4.642	-5.258	-5.589	-5.695
Verkeer en vervoer	-362	-105	-105	-105	-105	-105
TOTAAL BATEN	-7.283	-7.347	-9.485	-10.169	-10.566	-10.706
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.396	3.052	2.258	2.703	3.097	3.525
Lasten mutaties reserves	523	523	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-848	-1.025	-158	-92	-290	-290
SALDO MUTATIES RESERVES	-325	-503	-158	-92	-290	-290
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.071	2.550	2.100	2.611	2.807	3.235

Financiële toelichting

Lasten

Als gevolg van de actualisatie van de beheerplannen die in oktober aan de raad worden voorgelegd, is een forse stijging van de kosten berekend.

Per saldo nemen de kosten toe met een bedrag van 1,6 miljoen euro.

De actualisatie is daarmee concreet gemaakt, zoals in het financieel herstelplan is aangekondigd.

Baten

In het financieel herstelplan is ook aangegeven dat de heffingen voor riolering en afval conform de financiële verordening worden herberekend. Deze herberekening levert in zijn totaliteit ruim 2,1 miljoen euro extra op. Dit bedrag dekt daarmee de gestegen lasten vanuit de nieuwe beheerplannen en de herziening van de doorberekening van overhead en btw aan de taakvelden riolering en afval.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Beleidsplan integraal beheer openbare ruimte
- Beheerplan wegen 2024-2028
- Groenbeheerplan 2024-2027
- Beheerplan bomen 2024-2027
- Beheerplan civiele kunstwerken 2024-2027
- Beheerplan openbare verlichting 2024-2027
- Beheerplan speel- en beweegvoorzieningen 2024-2027
- Beheerplan straatmeubilair 2024-2027
- Gemeentelijk water en rioleringsprogramma 2023-2027
- Mobiliteitsplan 2045 Duurzaam, Veilig & Vooruit
- Beleidsregel parkeernormen Wijdemeren
- Bomenverordening
- Algemene plaatselijke verordening

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in de:

- Gemeentewet (zorgplicht)
- Wegenwet
- Wegenverkeerswet
- Planwet verkeer en vervoer

- Wet Geluidhinder
- Wet milieubeheer
- Wet natuurbescherming
- Afvalstoffenwet
- Wet informatievoorziening ondergrondse netwerken (WION)
- Kaderrichtlijn Water en Waterwet
- Warenwetbesluit: attractie- en speeltoestellen
- Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie/ Bestuursakkoord Klimaat Adaptatie

Betrokken partijen

Betrokken partijen bij dit programma zijn onder meer:

- Inwoners, ondernemers en belanghebbenden (Natuurmonumenten, basisscholen, ondernemers/winkeliersverenigingen, openbaarvervoerbedrijven, VVN e.d.)
- Overheden zoals regiogemeenten, Regionale samenwerkingsverbanden, provincies Noord-Holland en Utrecht, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&A)
- Waterschap AGV, GAD, OFVG en de nood- en hulpdiensten)
- Nutsbedrijven en kennisplatforms (CROW, Rioned, Stichting toegankelijkheid etc.)
- Stads Beheer Service (SBS), Tomingroep, stichting Land & Boschzigt (schilderen bankplanken) en Landgoed de Rading (schilderen onderhoud zwerfafvalbakken)

ECONOMISCHE ZAKEN, RECREATIE EN TOERISME

Programma Economische zaken, recreatie en toerisme bestaat uit een deel van de taakvelden van het BBV-taakveldcategorieën 3 (Economie) en 5 (Sport, cultuur en recreatie).

Vanuit het financieel herstelplan is daarnaast de opgave verwerkt om meer inkomsten te genereren ter dekking van de begroting in het algemeen en de investeringen en behoud van de recreatieve waarden van ons plassegebied en bijzondere natuur in het bijzonder. Ook wel genoemd de groenblauwe parel van Wijdemereren.

Beschrijving

Dit programma omvat gemeentelijk beleid gericht op stimulering van het ondernemersklimaat en bevordering van economische activiteiten. Voor een vitale, leefbare en aantrekkelijke leefomgeving is de aanwezigheid van het bedrijfsleven van belang. Daarom voeren we actief beleid voor het behoud van bedrijfsruimten, bedrijventerreinen, banen en voorzieningen.

Een zo goed mogelijk vestigingsklimaat voor (zelfstandig) ondernemers en bedrijven vormt de kern van het economisch beleid. We zetten in op behoud en revitalisering van bedrijventerreinen en toekomstbestendige winkelgebieden. Met de Aanpak Oostelijke Vechtplassen (voorheen het Gebiedsakkoord) worden de belangen van de sector recreatie en toerisme behartigd. Als deelnemer in het Plassenschap Loosdrecht

zorgen we voor het beheer van en op de plassen. Daarnaast zijn we in diverse platforms in gesprek met ondernemers, zoals het Actieteam (als klankbord) en het Breed Ondernemersoverleg.

Wat willen we bereiken?

- Uitvoering geven aan de Economische Agenda 2030
- Aantrekkelijk en sterk ondernemersklimaat
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan Toekomstvisie Bedrijventerreinen Wijdemereren
- Vitale en toekomstbestendige winkelgebieden
- Uitvoering geven aan de Aanpak Oostelijke Vechtplassen en recreatie en toerisme stimuleren
- Uitvoering geven aan taken in opdracht van het Plassenschap Loosdrecht en omgeving
- Uitvoering geven aan onderdeel financieel herstelplan, waarmee bezoekers en recreanten van Wijdemereren meer bijdragen aan (beheer en onderhoud van) voorzieningen

Wat gaan we daarvoor doen?

Economische ontwikkeling

In 2024 geven we zo veel als mogelijk uitvoering aan de Economische Agenda 2030. Het Actieteam Economische Agenda zetten we in als klankbordfunctie. En de samenwerking in het Breed ondernemersoverleg (VNO NCW, KHN, HISWA/Recron en Ondernemend Wijdemeren en de winkeliersverenigingen) blijft in stand.

Bedrijvenloket

Vanuit ondernemersmanagement zetten we actief in op de belangen van het lokale bedrijfsleven en verbetering van het economisch klimaat in Wijdemeren. We bouwen ons netwerk verder uit en blijven regelmatig in gesprek met ondernemers en bedrijven.

Economische promotie

De gemeente Wijdemeren heeft goud in handen met het Loosdrechts plassengebied, de schitterende natuur, de buitenplaatsen en de diversiteit aan horeca, verblijf en (water)recreatie. De ondernemers werken meer samen wanneer het gaat om gebiedspromotie.

Recreatie en toerisme

We blijven werken aan een aantrekkelijk en toekomstbestendig vrijetijdslandschap; een mooi, groenblauw gebied waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar natuur en recreatie in balans zijn en elkaar versterken. We stellen daarvoor een programma groenblauwe parel op, waarin de huidige activiteiten voor recreatie en toerisme samenkomen, tezamen met andere disciplines, waarmee we integrale afwegingen maken.

Belangrijk onderdeel in dit programma is de uitvoering van de Aanpak Oostelijke Vechtplassen. Dit programma wordt sterk beïnvloed door regelgeving van hogere overheden, zoals de Europese Kader Richtlijn Water (KRW), Natura 2000 en Natuur Netwerk Nederland (NNN) en geborgd in bestemmingsplannen. Samen met onze partners binnen het akkoord werken we tot en met 2027 aan het aantrekkelijker maken van het gebied. We doen dit met oog voor een evenwichtige versterking van recreatieve waarden en natuurwaarden. Daarmee creëren we een breed aanbod vrijetijdsactiviteiten.

Andere onderdelen van het programma groenblauwe parel zijn de recreatieve en toeristische taken uit de Economische Agenda die samen met ondernemers is opgesteld, de taken die vanuit het Plassenschap naar de gemeente zijn gekomen en de acties uit de Impuls Recreatie en Toerisme. Door deze taken te bundelen in één programma, ontstaat meer samenhang bij de uitvoering en wordt capaciteit efficiënt ingezet.

Het contact met de ondernemers is van groot belang. Zonder elkaar kunnen we als gemeente onze doelen niet bereiken. We willen het overleg met recreatieondernemers, al dan niet via de Aanpak Oostelijke Vechtplassen, weer oppakken.

De provincie heeft jaarlijks gelden beschikbaar voor het verbeteren van de vaarmogelijkheden. Te denken valt aan uitbreiding van het bevaarbaar areaal, aanleg van vuilwatervoorzieningen, laadpunten voor elektrische vaartuigen en aanleg van plaatsen waar mensen met een beperking te water kunnen gaan. We willen inzetten om met behulp van verwerving van subsidie deze wensen mogelijk te maken.

Binnen de Aanpak Oostelijke Vechtplassen zetten we het onderzoek voort naar een alternatief voor de vervallen vaarverbinding tussen de Loosdrechtse Plassen en het Hilversums kanaal. Daarbij richten we ons in eerste instantie op de verkenning naar Het rondje om de Zuid. Deze verkenning wordt voortgezet. Mocht dit alternatief niet haalbaar zijn, dan gaan we met de watersportsector in gesprek over andere opties die een impuls geven aan de waterrecreatie.

Ook zetten we ons het komende jaar in om de projecten uit het Gebiedsakkoord mogelijk te maken. Dat houdt in dat we wandel-, fiets-, en vaarroutes blijvend onder de aandacht brengen. Tevens zullen we het beheer van de Plassen voor wat betreft exoten, ecologie etc. ondersteunen. Gekozen is voor een aanpak van functiegericht beheer. In 2024 willen we samen met de betrokken partijen tot uitwerking en nadere afspraken komen, omdat er nu onvoldoende middelen zijn om het beheerplan structureel uit te kunnen voeren.

Gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht

We continueren onze opdracht om voor het Plassenschap Loosdrecht de uitvoeringsorganisatie te zijn. De kosten hiervoor landen voor 31% in onze begroting. Momenteel worden de beheerplannen van het Plassenschap geactualiseerd. Ook hier moet een grote inhaalslag gepleegd worden. De mogelijkheid bestaat dat het beschikbare budget

voor de bijdrage aan het Plassenschap in deze begroting niet toereikend is. In dat geval zal eerst met het bestuur van het Plassenschap worden gezocht naar mogelijkheden om kostenstijging te reduceren.

Toeristen- en forensenbelasting: verhoging inkomsten

Wijdemeren trekt jaarlijks vele toeristen die voor een dag of voor een korte of langere vakantie in ons gebied verblijven. Tweede huizen zijn in trek, evenals hotels, B&B's en vakantiehuizen. Als een van de maatregelen om de dekking van de begroting te verhogen, kiezen we ervoor om de recreanten en toeristen meer mee te laten betalen aan (het onderhoud van) de voorzieningen en het onderhoud van natuur en landschap. In 2024 voor in totaal €500.000.

We baseren onze voorstellen op of de inning van deze belastingen volledig is en hoe de tarieven zich verhouden tot gemeenten met een vergelijkbaar toeristisch profiel. Daarnaast doen we voorstellen voor andere mogelijkheden voor verhoging van inkomsten. Daarbij kan worden gedacht aan parkeerbelasting, vaarvignetten etc. De mogelijkheden en implementatie van dergelijke maatregelen dienen zorgvuldig te worden onderzocht, voordat kan worden overgegaan tot invoering.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

ECONOMISCHE ZAKEN, RECREATIE EN TOERISME	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	2.197	2.299	3.320	3.350	3.386	3.417
Baten	-1.658	-1.238	-2.781	-3.079	-3.178	-3.331
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	540	1.061	540	272	208	86
LASTEN PER TAAKVELD						
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	41	21	21	21	21
Economische ontwikkeling	290	309	286	286	286	286
Economische promotie	30	100	50	50	50	50
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	14	10	10	10	10
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.877	1.835	2.953	2.983	3.019	3.050
Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	2.197	2.299	3.320	3.350	3.386	3.417
BATEN PER TAAKVELD						
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2	-48	-28	-28	-28	-28
Economische ontwikkeling	-25	0	0	0	0	0
Economische promotie	-1.059	-1.001	-1.501	-1.751	-1.801	-1.901
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-575	-189	-1.252	-1.300	-1.349	-1.402
Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	-1.658	-1.238	-2.781	-3.079	-3.178	-3.331
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	540	1.061	540	272	208	86
Lasten mutaties reserves	100	24	100	104	104	104
Baten mutaties reserves	-49	-102	-63	-58	-61	-60
SALDO MUTATIES RESERVES	51	-78	37	46	43	44
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	590	984	577	318	250	130

Financiële toelichting

Lasten

Door actualisatie van de salariskosten is op alle taakvelden binnen programma 4 een mutatie op die posten. Daarnaast brengt de toevoeging van de bedrijfsvoering voor het Plassenschap Loosdrecht extra kosten met zich mee.

Per saldo nemen de lasten toe met ruim 1 miljoen euro, welke hoofdzakelijk betrekking hebben op actualisatie van salariskosten, inclusief de salarissen voor de toegevoegde formatie van het Plassenschap.

Baten

Tegenover de gestegen lasten voor personeel van het Plassenschap, staat een bijdrage vanuit het Plassenschap. Daarmee worden de gestegen lasten volledig gedekt.

In het financieel herstelplan is een eerste inschatting gemaakt voor extra opbrengsten voor bezoekers en recreanten. Op basis van ervaringsgegevens van andere gemeenten wordt een opbrengstverhoging van ongeveer € 1.000.000 vanaf 2028 reëel geacht. In 2024 wordt rekening gehouden met een meeropbrengst van € 500.000 ten opzichte van de geraamde opbrengst zoals is vastgelegd in de begroting 2023.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Plannen van aanpak Permanente Bewoning I en II (2005)
- Geef economie de Ruimte (2006)
- Visie recreatie & toerisme (2009)
- Horecanota (2006)
- Detailhandel structuurvisie (2007)
- De kern van Wijdmeren (2012)
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (2017)
- De regionale detailhandelsvisie (2019)
- Beleidskader vrijetijdslocaties gemeente Wijdmeren (2018)
- Ambitiedocument ondernemersmanagement (2019)
- Toekomstvisie bedrijventerreinen Wijdmeren (2020)
- Economische Agenda 2030 (2022)

Wettelijke basis voor dit programma

Dit programma is niet gebaseerd op bijzondere wetgeving. Uiteraard is er wel uitgebreide wetgeving die randvoorwaardelijk is voor dit programma. Zoals de Omgevingswet en AVG, concurrentievervalsing en dergelijke.

Betrokken partijen

Betrokken partijen bij dit programma zijn onder meer:

- Water: provincie Noord-Holland, HISWA/Recron, Recreatie Midden-Nederland, het Plassenschap, de waterleidingbedrijven, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeenten in Gooi en Vecht;
- Economie (marketing en toerisme): ondernemers en diverse ondernemersverenigingen onder andere Ondernemend Wijdmeren, winkeliersvereniging Meenthof en BIZ Nootweg, vastgoedeigenaren, regio Gooi- en Vechtstreek, Visit Gooi & Vecht, VNO NCW, KHN en HISWA/Recron;
- Aanpak Oostelijke Vechtplassen: (voorheen het Gebiedsakkoord) de 21 partijen die de Aanpak Oostelijke Vechtplassen (GOV) hebben ondertekend;
- Metropoolregio Amsterdam (MRA): de 35 partijen die participeren in het convenant MRA.

SOCIAAL DOMEIN

Programma Sociaal domein bestaat uit een deel van de taakvelden van het BBV taakveld categorieën 4 (Onderwijs), 5 (Sport, cultuur en recreatie) en 6 (Sociaal domein).

Beschrijving

Onze zorgmaatschappij ondergaat een grote transformatie. Zorgvragen aan gemeenten, en daarmee gepaard gaande zorgkosten nemen toe. Tegelijk verbindt het Rijk taken die gemeenten moeten uitvoeren steeds nadrukkelijker aan taakstellende, en krupper wordende, budgetten. Dit dwingt ons tot keuzes en ombuigingen. We houden onze inwoners bij ons die onze steun nodig hebben. Daartoe brengen we onze ketenpartners in positie om vroegtijdig en daar waar nodig passende hulp, een luisterend oor en kwalitatieve zorg te bieden.

We geven prioriteit aan preventietaken, eenzaamheidsbestrijding en inclusie. Onze inwoners zijn gebaat bij voorzieningen die helpend zijn bij een gezonde leefstijl, zoals deelname aan sport- en cultuuraanbod. Lokaal werken we hiervoor samen met professionals verenigd in Gezond Wijdemeren, zorgpartners professioneel en vrijwillig, en binnen onze dorpen met het sociaal wijkteam en onze sociaal maatschappelijke instellingen. We maken afspraken in de Regio, sluiten zorgakkoorden en werken samen met het moderne en pas geopende ziekenhuis Ter Gooi MC in Hilversum. Zo nemen we onze verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke opgave van een vitale samenleving en toekomstbestendige zorg.

Als we de zorg voor onze kwetsbare inwoners ook voor de toekomst willen garanderen, moeten we de inzet van publiek beschikbaar gestelde gelden doelmatig en efficiënt gaan beleggen. We voeren hierover het gesprek met de VNG en de Rijksoverheid, en benutten de middelen die gekoppeld zijn aan de opgave. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), Brede SPUK-middelen en Sportakkoord II bieden het fundament voor samenhangend gezondheidsbeleid.

Brede SPUK-regeling.

Vanaf 2023 heeft de rijksoverheid de Brede SPUK-regeling beschikbaar gesteld. Deze regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De (inhoudelijke) stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Voor het overgrote deel komt deze regeling als vervolg op tijdelijke doeluitkeringen die eind 2022 afliepen. In die zin dus geen extra geld. De regeling schrijft een aantal thema's voor waar de middelen op ingezet moeten worden. De uitwerking voor de inzet van de brede SPUK-middelen wordt gebaseerd op de visie en uitgangspunten in het Integraal Beleidskader en de Maatschappelijke Agenda 2024-2027.

Onderwijs.

Wat willen we bereiken?

- Wij zien toe op de bouwkundige staat van schoolgebouwen die voldoen aan duurzaamheidseisen
- De samenwerking tussen scholen, gemeente en lokale/regionale organisaties op het gebied van onderwijs, kinderopvang, preventie en jeugdhulp zetten we voort
- Het voorkomen van voortijdig schooluitval en thuiszitten
- We blijven aangesloten bij de regionale samenwerking op het gebied onderwijs en jeugdhulp
- Ieder kind telt mee en heeft recht op (passend) onderwijs

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderwijshuisvesting

- We maken in de eerste helft 2024 in samenspraak met het onderwijsveld het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) definitief. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitbreiding/ (ver) nieuwbouw en groot onderhoud van de gebouwen. In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs zijn de toekomstige investeringsopgaven ten opzichte van deze verantwoordelijkheid uitgewerkt
- We verstrekken aan Talent Primair krediet voor de bouw van een IKC geïndexeerd met de BDB-prijsindex voor de bouwkosten voor scholenbouw

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

- We geven uitvoering aan de regionale samenwerkingsagenda onderwijs
- We stellen budgetten beschikbaar voor de voor- en vroegschoolse om specifieke programma's uit te kunnen voeren om onderwijsachterstanden bij jonge kinderen weg te werken
- We participeren in het Regionale Bureau Leerlingzaken voor de afstemming schoolverzuim en jeugdhulp
- We bevorderen dat scholen meedoen aan het programma 'Cultuur met kwaliteit'

Sport, cultuur en recreatie

Wat willen we bereiken?

- Er zijn voldoende accommodaties binnen de gemeente grenzen die het voor inwoners mogelijk maakt om voldoende te bewegen en gezond te leven
- Sportlocaties in de kernen multifunctioneel benutten zodat naast sport ook andere verenigingen hier gebruik van kunnen maken
- Cultuur draagt bij aan gezonde leefstijl en zelfredzaamheid

Opvang

We zetten ons in ten aanzien van onze opgave rond de opvang van statushouders, Oekraïense vluchtelingen en ontheemden. Daartoe voeren we met de inwoners en maatschappelijke instellingen het gesprek over locaties waar passende huisvesting voor deze doelgroepen mogelijk is, kleinschalig.

Wat gaan we ervoor doen?

Sportbeleid en activering

- Samen met onder andere Team Sportservice 't Gooi werken we vanuit gezamenlijkheid en gedeelde verantwoordelijkheid aan sterke en toekomstbestendige sportverenigingen. We stimuleren initiatieven die het bestaande sport- en beweegaanbod verrijken. Tenslotte stimuleren we ook initiatieven om meer inwoners van Wijdmeren aan het sporten en bewegen te krijgen
- We maken gebruik van de regelingen zoals buurtsportcoaches en het lokaal sport akkoord en zetten deze in voor het stimuleren van alle soorten sport en beweegaanbod voor alle leeftijden

Sportaccommodaties

- We stellen een meerjarig onderhouds- en beheerplan voor onze sporthallen op.

Cultuur

Cultuur draagt bij aan mentale gezondheid. Hiertoe worden gelden in gezet voor verrijking van het lokale cultuur aanbod.

Dorpenbeleid

Wat willen we bereiken?

- We werken toe naar een integrale benadering van opgaven in de openbare ruimte, veiligheid en leefklimaat, dorpsgericht, samen met gemeentelijke gebiedsregisseurs
- Burgerparticipatie wordt een vanzelfsprekend onderdeel van lokaal beleid
- Behoud en bescherming van de dorpsidentiteiten (couleur locale) voor nu en in de toekomst
- Samenwerking en burgerparticipatie versterken en vergroten;
- Betrokkenheid van inwoners bij elkaar in de verschillende kernen versterken
- Op basis van het evaluatierapport 2019-2023 eind 2023 wordt het Dorpenbeleid doorontwikkeld

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering geven aan de raadsbesluiten die volgen op de conclusies en aanbevelingen uit de Evaluatie Dorpenbeleid 2019-2023
- Verbinden van initiatiefnemers en initiatieven waardoor de sociale netwerken groter en sterker worden
- We verbinden ons aan de coalitie Eén tegen Eenzaamheid. De gemeente stimuleert initiatieven tegen eenzaamheid

Inburgering

Wat willen we bereiken?

- We streven na dat statushouders en ontheemden zich thuis voelen in onze gemeente. Daartoe voeren we het gesprek en werken we samen met maatschappelijke partners in het sociaal domein

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stellen met de inburgeraar een Plan Inburgering en Participatie op
- We bevorderen financiële zelfredzaamheid

Minimabeleid en schuldhulpverlening.

Wat willen we bereiken?

- Inwoners met een beperkt budget voelen zich niet buitengesloten in de Wijdemeerse samenleving
- Geldzorgen in een bredere context beschouwen om aan oplossingen te kunnen werken

Wat gaan we ervoor doen?

- Preventie en vroegsignalering krijgen aandacht in onze programma's 'Welzijn op recept' en GALA
- We bieden minimaregelingen voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum, en stimuleren deelname van kinderen aan sport en cultuur in het kader van het Jeugdfonds Sport en Cultuur

Participatiewet en wet sociale werkvoorziening

Wat willen we bereiken?

- Zoveel mogelijk inwoners, ook zij met een afstand tot de arbeidsmarkt, helpen aan een baan of een passende dagbesteding

Wat gaan we daarvoor doen?

- We participeren samen met de Regiogemeenten Gooi- en Vechtstreek en Almere in het leer-werkbedrijf Tomin
- Met Tomin worden van jaar tot jaar prestatieafspraken gemaakt om zoveel mogelijk mensen toe te leiden naar betaald werk of een zingevende dagbesteding
- We bieden plekken aan mensen voor wie het niet mogelijk is door te stromen naar de reguliere arbeidsmarkt in de vorm van beschut werk (via Tomin)

Wat willen we bereiken?

- Onze inwoners doen mee aan de samenleving, ongeacht beperking en/of afstand tot de arbeidsmarkt
- Uitvoering geven aan het programma Werk en Participatie 2023-2026;
- We bieden ruimte voor lokaal maatwerk en zetten lokale re-integratie activiteiten voort

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zoeken de samenwerking op met partners die aan bovenstaande doelen ondersteunen
- We dragen bij aan de uitvoering van het programma Werk en Participatie op ambtelijk en bestuurlijk niveau
- We maken een uitvoeringsplan voor toeleiding van inwoners naar (lokale en regionale) re-integratie activiteiten

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Wat willen we bereiken?

- We bevorderen en dragen er aan bij dat onze ouderen en inwoners met een geïndiceerde zorgvraag, wanneer zij dat wensen, zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen

Wat gaan we daarvoor doen?

In de Wmo is het uitgangspunt dat in alle situaties binnen het huishouden met een of meer hulpvragen eerst de mogelijkheden en beschikbaarheid van het eigen netwerk van de cliënt, en laagdrempelige en algemene voorzieningen worden onderzocht. Een en ander vraagt nadrukkelijk om een zorgvuldige consultatie en nauwlettende bestudering van de leefsituatie van de betrokkene(n), met name waar het gaat om aanvragen voor individuele begeleiding, dagbesteding en huishoudelijke hulp.

Niet geïndiceerde dagbesteding

- We breiden in 2024 de dagbesteding voor cliënten zonder zorgindicatie uit van twee naar vier ontmoetgroepen, zodat in ieder dorp in onze gemeente sociale activiteiten kunnen plaatsvinden

Mantelzorgondersteuning

We versterken de mantelzorgondersteuning door;

- De digitale toegang tot mantelzorgondersteuning verder uit te bouwen
- We doen mee met de regionale bewustwordingscampagne over mantelzorg
- We doen mee met de regionale aanpak voor de verbetering van samenwerking tussen partijen die mantelzorgondersteuning aanbieden

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Onafhankelijke cliëntondersteuning is een wettelijke taak voor inwoners met een hulpvraag. We kopen deze ondersteuning in bij MEE.

Maatwerkdienstverlening 18+

Begeleiding

- We bieden adequate hulp aan de inwoner. Omvang, duur en aard van de dienstverlening zijn deskundig afgestemd

Hulp bij huishouden

- We gaan een normenkader opstellen voor huishoudelijke hulp
- We bereiden ons voor op de verwachte, inkomensafhankelijke, eigen bijdrage die vanaf 2026 wordt ingevoerd voor de regeling Hulp bij huishouden

Jeugdhulp

Wat willen we bereiken?

- Jeugdigen groeien in onze gemeente veilig en kansrijk op en kunnen zich vrij ontwikkelen. Elke jeugdige wordt beschermd als er sprake is van onveiligheid
- Kwetsbare kinderen krijgen een kansrijke start
- Kinderen die niet thuis kunnen wonen, groeien zo thuis nabij mogelijk op
- Voorkomen van uithuisplaatsingen

Wat gaan wij daarvoor doen?

Uitvoering geven aan de visie Jeugdhulp Gooi en Vecht die we gemeentelijk gezamenlijk hebben vastgesteld. Hiermee geven we tevens uitvoering aan de landelijke Hervormingsagenda Jeugdhulp.

Maatwerkvoorzieningen Jeugd 18-

We onderscheiden en benoemen maatwerkvoorzieningen voor jeugdigen met problemen. Voor deze doelgroep passen we maatwerkvoorzieningen toe. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Psychische problemen en stoornissen
 - Onder andere ADHD, autisme, depressie, eetstoornis, neurose, psychose, obsessieve compulsieve stoornis, schizofrenie, persoonlijkheidsstoornissen en verstandelijke beperkingen
- Psychosociale problemen
 - Emotionele problemen (angst, teruggetrokkenheid, depressieve gevoelens, psychosomatische klachten)
 - Gedragsproblemen (agressief gedrag, onrustig gedrag en delinquent gedrag)
 - Sociale problemen (problemen in het maken en onderhouden van contacten met anderen)
- Opgroei- en opvoedingsproblemen
 - Opvoedkundig: ouder/opvoeder ondervindt problemen in het onderhouden, verzorgen en grootbrengen van de jeugdige die door de ouder/opvoeder niet binnen de gebruikelijke termijn en met gebruikelijke middelen zijn op te lossen (voornamelijk in sociale, emotionele, intellectuele en/of morele zin)
 - Opgroeikundig: ouder/opvoeder ondervindt problemen rond lichamelijke aandoening en beperkingen van een jeugdige. ouder(s)/ verzorger(s) en/of jeugdige

Geëscaleerde zorg 18+

Wat willen we bereiken?

Uitvoering geven aan het Regionaal Beleidsplan Bescherming en Opvang dat in 2022 gemeentelijk is vastgesteld. Hieronder vallen de gemeentelijke taken op het gebied van geestelijke gezondheids- en verslavingszorg, aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang.

Wat gaan wij daarvoor doen?

- We bieden - in samenwerking met de gemeenten in onze regio - voldoende tijdelijke (kleinschalige) opvang mogelijkheden
- We realiseren een dekkend hulp- en begeleidingsaanbod voor dak- en thuislozen
- We continueren maatschappelijke en jongerenopvang en realiseren kleinschalige opvanginitiatieven voor gezinnen in de wijken

Geëscaleerde zorg 18-

Hieronder valt Veilig Thuis, Jeugdreclassering en Jeugdmaatregelen. Deze taken zijn belegd bij de Regio Gooi en Vechtstreek. Het sociaal wijkteam is hierbij aangesloten.

Volksgezondheid

De taken in het kader van Volksgezondheid zijn grotendeels belegd bij de Regio Gooi en Vechtstreek. De taken worden uitgevoerd door de GGD en door Jeugd en Gezin (Jeugdgezondheidszorg). Lokaal zijn gemeenten aangewezen voor de huisvesting van één consultatiebureau per gemeente. Daarnaast werken we als gemeente op het gebied van veiligheid en gezondheid samen met de GGD en Jeugd en Gezin.

Dierenopvang

Wat willen we bereiken?

Dierenwelzijn is onderdeel van ons sociaal beleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gemeenten hebben een wettelijke taak bij de opvang van zwerfdieren. We sluiten samen met de regiogemeenten dienstverleningsovereenkomsten af voor de opvang en vervoer van zwerfdieren en in het wild levende dieren. Samen met Hilversum wordt gewerkt aan een toekomstbestendige dierenopvang voor de regio.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

SOCIAAL DOMEIN	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	22.214	22.778	25.911	25.561	25.894	26.001
Baten	-4.688	-4.415	-4.945	-4.940	-4.940	-4.940
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	17.526	18.363	20.966	20.622	20.955	21.062
LASTEN PER TAAKVELD						
Arbeidsparticipatie	408	482	343	343	343	343
Begeleide participatie	568	597	597	589	585	576
Cultureel erfgoed	10	11	16	16	16	16
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	91	107	115	115	115	115
Geëscaleerde zorg 18-	501	466	567	567	565	565
Geëscaleerde zorg 18+	160	46	33	33	33	33
Inkomensregelingen	4.924	4.375	6.069	6.069	6.069	6.069
Maatwerkdienstverlening 18-	4.931	4.607	5.228	4.828	4.828	4.828
Maatwerkdienstverlening 18+	3.695	3.743	3.948	3.948	3.948	3.948
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	688	1.111	1.143	1.149	1.159	1.159
Media	359	369	690	406	402	402
Musea	22	24	253	39	26	26
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	860	790	1.068	1.068	1.068	1.068
Onderwijshuisvesting	1.017	1.006	957	1.349	1.783	1.895
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	91	179	112	117	124	131
Samenkracht en burgerparticipatie	1.581	2.048	2.209	2.220	2.227	2.225
Sportaccommodaties	699	864	720	861	764	764
Sportbeleid en activering	205	218	128	128	128	128
Volksgezondheid	804	872	854	855	851	851
Wijkteams	599	863	860	860	860	860
TOTAAL LASTEN	22.214	22.778	25.911	25.561	25.894	26.001

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

SOCIAAL DOMEIN	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BATEN PER TAAKVELD						
Arbeidsparticipatie	0	10	0	0	0	0
Begeleide participatie	-4	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	-119	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen	-3.316	-3.388	-3.548	-3.548	-3.548	-3.548
Maatwerkdienstverlening 18+	-218	-240	0	0	0	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-9	-8	-210	-210	-210	-210
Musea	-42	-10	-10	-10	-10	-10
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-242	-66	-177	-177	-177	-177
Onderwijshuisvesting	-339	-235	-236	-234	-234	-234
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	-70	0	0	0	0
Samenkracht en burgerparticipatie	-190	-187	-530	-530	-530	-530
Sportaccommodaties	-140	-222	-235	-232	-232	-232
Sportbeleid en activering	-22	0	0	0	0	0
Wijkteams	-49	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	-4.688	-4.415	-4.945	-4.940	-4.940	-4.940
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	17.526	18.363	20.966	20.622	20.955	21.062
Lasten mutaties reserves	98	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-322	-528	-644	-634	-368	-478
SALDO MUTATIES RESERVES	-223	-528	-644	-634	-368	-478
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	17.302	17.835	20.322	19.987	20.586	20.584

Financiële toelichting

Lasten

Op programmaniveau stijgen de kosten met 3,1 miljoen euro.

Vanuit de Regio Gooi- en Vechtstreek is aangegeven dat de kosten voor uitvoering van sociaal domein activiteiten (WMO en Jeugdzorg) fors stijgen als gevolg van de sterk gestegen salariskosten in de zorg, evenals de hogere prijzen van materialen. Naast deze stijging van reeds bestaande contracten, wordt een toename van zorgvraag verwacht, waardoor de kosten verder zullen toenemen.

Ook de kosten voor inburgering stijgen. Die worden gedekt door extra inkomsten.

Door opnieuw een aanpassing van het IV3 (Informatie voor derden) van CBS is een verdergaande verdeling van de kosten doorgevoerd. Dit brengt een verschuiving tussen de verschillende taakvelden met zich mee.

In 2024 investeren we in de organisatie om de taakstelling vanaf 2025 te realiseren.

Baten

Voor de uitvoering van de wet inburgering worden extra middelen verwacht (€ 250.000).

Tevens zullen de kosten voor inkomensregelingen stijgen als gevolg van gestegen loonkosten.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Financieel herstelplan 2024-2027
- Regionaal programma Werk en Participatie 2023-2026
- Nota maatschappelijke agenda (MAG) 2018-2021, integraal beleidsdocument, gestoeld op eerdere beleidsnota's jeugd/Wmo
- (Regionale) Beleidsnota bescherming en opvang t/m 2025
- Startnota 'Goed ouder worden in Wijdmeren'(9 februari 2022)
- Verordening maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2020 (inclusief Regeling mantelzorgwaardering Wijdmeren)
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2020
- Verordening jeugdhulp gemeente Wijdmeren 2018
- Verordening SMI (sociaal medische indicatie) 2013
- Beleidsregels jeugdhulp 2018
- Beleidsplan armoede en schuldhulpverlening Wijdmeren 2019 - 2022 (inclusief minimabeleid)
- Verordening Re-integratie, LKS en studietoelage 2023
- Uitvoeringsplan veranderopgave inburgering Wijdmeren
- Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ Wijdmeren 2015
- Verordening individuele inkomenstoeslag Wijdmeren 2021
- Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wijdmeren 2016
- De verordening beslistermijn schuldhulpverlening Wijdmeren 2021
- Beleidsregels beschut werk 2015
- Beleidsregels loonwaardebepaling 2015
- Beleidsregels bijzondere bijstand 2017
- Beleidsregels verwijtbaarheid en bestuurlijke boete 2015
- Beleidsregels BBZ 2020
- Verordening leerlingenvervoer 2019 + uitvoeringsregels leerlingenvervoer 2019
- Verordening onderwijshuisvesting 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid 2003
- Verordening subsidie voorschoolse educatie en peuteropvang 2022
- Beleidsregels handhaving wet kinderopvang
- Collegevoorstel 2021 t.b.v. uitvoering Nationaal Programma Onderwijs (NPO)
- Convenant eerste opvang onderwijs 2022
- Samenwerkingsovereenkomst Talent Primair 2017
- Afsprakennotitie voorschoolse educatie 2020-2024
- Cultuurnota 2018-2021
- Samenwerkingsovereenkomst Bibliotheek en de gemeenten Eemnes, Gooise Meren, Weesp en Wijdmeren 2023-2024
- Subsidiebeleidskader 2022-2025
- Algemene Subsidieverordening Wijdmeren 2021
- Deelverordening incidentele subsidies Wijdmeren 2021
- Subsidiebeleid lokale basisscholen 2021
- Regionale woonvisie tot 2040 en Woonvisie Wijdmeren t/m 2024
- Evaluatie Dorpenbeleid 2019-2023
- Prestatieafspraken Wijdmeren en woningbouwvereniging tot 2023
- Huisvestingsverordening Gooi en Vechtstreek 2019 (moet in 2023 opnieuw worden vastgesteld)
- Woonakkoord provincie NH (tot 2040)

Wettelijke basis voor dit programma

- Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen
- Wet op het primair onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet passend onderwijs
- Wet op de expertisecentra
- Leerplichtwet 1969
- Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)
- Wet op het onderwijstoezicht
- Wet publieke zorg
- Jeugdwet
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE)
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Participatiewet (inclusief Wet taaleis)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
- Wet inburgering
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Wet banenafpraak
- Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI)
- Huisvestingswet
- Wet Aanpak Woonoverlast
- Mediawet
- Woningwet
- Bibliotheekwet

Betrokken partijen

Betrokken partijen bij dit programma zijn onder meer:

- Inwoners en ondernemers
- Sport- en cultuurverenigingen
- Zorg- en welzijnsorganisaties
- Zorg en Veiligheidshuis, regiogemeenten en de Regio Gooi en Vechtstreek
- COA
- Aanbieders Inburgeringscursussen
- Ondernemend Wijdmeren
- Ouderenorganisaties
- Bibliotheek Gooi en Meer
- Digi & Taalhuis
- Kursusproject
- Vluchtelingenwerk Nederland
- Werkgeversservicepunt
- Re-integratie-adviseurs
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- Basisscholen en andere onderwijsorganisaties
- Schoolmaatschappelijk werk
- Kinderopvangorganisaties
- Consultatiebureau en Regionaal Bureau Leerlingenzaken
- Woningbouwcorporaties
- Huurderorganisaties
- Vereniging Sport en Gemeenten
- Buurtsportcoaches
- Beheerstichtingen
- Dieren opvangorganisaties
- Versa
- Gezond Wijdmeren

NATUUR EN MILIEU

Programma Natuur en Milieu bestaat uit een taakveld van het BBV taakveld categorie 7 (Volksgezondheid en milieu).

Beschrijving

Het programma natuur en milieu gaat over het behoud van een gezonde leefomgeving. Daarbij spelen een aantal grote transitie en maatschappelijke thema's een centrale rol. Denk bijvoorbeeld aan de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie. Deze transitie én de handhaving van milieuthema's zijn noodzakelijk om onze gezonde leefomgeving te behouden. Daarnaast is er een duidelijke samenhang met biodiversiteit, ecologie, stikstof, bomen, faunapassages en bermbeheer. De onderwerpen in dit programma vragen om een integrale benadering. Daarom zijn er verbindingen met alle andere programma's en beleidsvelden binnen de gemeente. Als gemeente zijn wij ook afhankelijk van diverse partners. Verbinden, stimuleren, samenwerken en mogelijk maken staan dan ook centraal in dit programma.

Wat willen we bereiken?

- Een duurzame en gezonde leefomgeving. We werken toe naar een klimaatneutraal, circulair, klimaatadaptief en biodivers Wijdemeren in 2050
- Verbinding tussen alle relevante beleidsdomeinen en programma's, zodat deze bijdragen aan een duurzame en gezonde leefomgeving.
- Ondersteuning en financiering van duurzame oplossingen voor bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- Samenwerking met diverse partners

Wat gaan we daarvoor doen?

Programma Klimaat

In 2024 werken verder aan een programma Klimaat. Met een Omgevingsprogramma geven we invulling aan landelijke doelstellingen voor 2030 en 2050 op het gebied van duurzaamheid. De financiële middelen komen uit de Brede Doeluitkering gelden Klimaatakkoord, diverse subsidies op projectniveau en het jaarlijks gemeentelijk duurzaamheidsbudget.

In 2024 geven we invulling aan de in het coalitieakkoord opgenomen Denktank duurzaamheid. Doel is om inwoners te enthousiasmeren, te informeren en initiatieven op het gebied van duurzaamheid te faciliteren. Afgelopen jaar zijn hiervoor de eerste verkennende gesprekken gevoerd over hoe een denktank duurzaamheid vorm kan krijgen.

Energiebesparing bij bedrijven

Via het project 'Zon op grote daken' en 'Stimulerend Toezicht' stimuleren wij bedrijven bij energiebesparing en opwekking. Daarmee willen wij bedrijven helpen bij verduurzaming en overtredingen op het gebied van de Wet Milieubeheer (Activiteitenbesluit) en de Richtlijn Energie-Efficiëntie (EED) voorkomen. Hierin werken wij samen met de Energiecoöperatie Wijdemeren en de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek.

Ook het gemeentelijk vastgoed blijven wij verduurzamen. Alle gebouwen voldoen aan de geldende wettelijke eisen. Binnen het opgestelde meerjarenonderhoudsplan combineren we groot onderhoud met verduurzaming. Zo willen we de toekomstbestendigheid van gebouwen borgen.

Warmtetransitie en Lokale Aanpak Isolatie

In 2021 heeft de gemeente Wijdemeren de Transitievisie Warmte vastgesteld. Vooruitlopend op een eerste wijkuitvoeringsplan heeft de gemeente verkend wat de mogelijke alternatieven voor warmte zijn in vier zogenaamde verkenningsbuurten. Op dit moment zijn de verkennende onderzoeken in de vier verkenningsbuurten afgerond. In 2024 nemen we vervolgstappen en werken we toe naar Wijkuitvoeringsplannen. Hiermee kan de gemeenteraad een besluit nemen over de toekomstige warmteoplossingen voor de verkenningsbuurten.

Gelijktijdig werken we met middelen vanuit het Nationaal Isolatie Programma aan de Lokale Isolatie Aanpak. Binnen dit project ontvangen inwoners professioneel advies, begeleiding en geld voor het isoleren van hun woning. Daarmee zijn zij beter voorbereid op de warmtetransitie.

Klimaatadaptatie

Bij het herinrichten van de openbare ruimte is klimaatadaptatie een vast uitgangspunt (zie ook programma 3). De subsidie op groene daken zetten we ook in 2024 voort. In totaal hebben bijna 250 huishoudens de subsidie ontvangen. Zij hebben gezamenlijk bijna 4500 vierkante meter groen dak aangelegd.

In 2024 komt een vernieuwd Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR). Klimaatadaptatie, circulariteit en biodiversiteit krijgen nadrukkelijk een plek. Er wordt gekeken naar het opstellen van richtlijnen voor herbruikbare en hernieuwbare materialen in de openbare ruimte.

Circulair inkopen

Aan de hand van de roadmap circulair inkopen en ondernemerschap werken wij binnen de eigen organisatie aan circulariteit. In 2023 is 10 procent van onze inkoop circulair. In 2025 is dit minimaal 50 procent. We streven ernaar in 2030 100 procent circulair in te kopen. Dit volgt uit de Intentieverklaring Circulair Inkopen en Opdrachtgeverschap.

Afval inzameling

De gemeente draagt bij aan een zo effectief mogelijk inzamelingsstelsel van de Grondstoffen en Afvalstoffendienst (GAD). De gemeente geeft daarmee invulling aan de in 2021 vastgestelde grondstoffenvisie. Daarnaast stimuleren we projecten om zwerfafval te voorkomen of op te ruimen. Onder andere met gelden uit de inzameling en recycling van huishoudelijk verpakkingsafval, voeren we hiervoor Appelboomprojecten uit die inwoners betrekken bij hun leefomgeving. Het gaat dan om projecten als 'Clean-up the lakes' en het uitlenen van grijpers en afvalzakken aan inwoners om zwerfafval in te zamelen.

Bodemtaken

Met de ingang van de Omgevingswet op 1 januari 2024 krijgen gemeenten bodemtaken overgedragen van de provincie. Zo ook Wijdmeren. De overgedragen taken brengen wij onder bij de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV).

Ecologische kennis en kunde

Onze flora en fauna zijn uniek voor Nederland én Europa. Voor zowel behoud als beheer hiervan is ecologische kennis en kunde nodig. Dit is ook nodig voor de wettelijke taak van de gemeente om een natuurcheck uit te (laten) voeren bij omgevingsvergunningen en alles wat daarmee samenhangt. En het is ook nodig om strategisch te adviseren bij ontwikkelingen rond ons Natura 2000 gebied en ontwikkelwensen van initiatiefnemers in ons grondgebied. Denk bijvoorbeeld aan de effecten van festivals in de buurt van een natuurgebied of renovatie van gebouwen waar vleermuizen in huizen. Daarnaast is advisering nodig rond opgaven vanwege het veranderende klimaat, natuurinclusief bouwen en het ecologisch beheer van watergangen in Wijdmeren. Bijvoorbeeld; de effecten van het aanpassen van ons grondwaterpeil om stikstofuitstoot te beperken vanuit het inklinken van het veen in onze natuurgebieden. Om dit te realiseren versterken we de organisatie met extra kennis, kunde en capaciteit op het gebied van ecologie.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

NATUUR EN MILIEU

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	934	1.109	781	791	788	812
Baten	-280	-461	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	654	648	781	791	788	812
LASTEN PER TAAKVELD						
Mileubeheer	934	1.109	781	791	788	812
TOTAAL LASTEN	934	1.109	781	791	788	812
BATEN PER TAAKVELD						
Mileubeheer	-280	-461	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	-280	-461	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	654	648	781	791	788	812
Lasten mutaties reserves	200	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	0	-25	-63	-50	-25	-25
SALDO MUTATIES RESERVES	200	-25	-63	-50	-25	-25
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	854	623	718	741	763	787

Financiële toelichting**Lasten**

In 2023 waren de uitgaven voor de energietoeslag in de begroting opgenomen. Deze komen vanaf 2024 structureel te vervallen. Evenals de extra bijdrage die hiervoor vanuit het Rijk werd ontvangen.

Baten

Zie lasten.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Omgevingsvisie (2021)
- Duurzaamheidsagenda (2018)
- Grondstoffenvisie (2021)
- Regionale energiestrategie 1.0 (2021)
- Laadpalenbeleid (2019)
- Nota klimaatadaptatie (2020)
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (2017)
- Roadmap circulair inkopen en opdrachtgeverschap (2019)
- Visie op weg naar Aardgasvrij (2021)
- Toekomstvisie Bedrijventerreinen (2021)
- Gemeentelijk Rioleringsplan (2017)

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Wet Natuurbescherming
- Kader richtlijn water (KRW) en Waterwet
- Wet milieubeheer en activiteitenbesluit milieubeheer
- Klimaatakkoord en Klimaatwet

Betrokken partijen

Betrokken partijen bij dit programma zijn onder meer:

- Energiecoöperatie Wijdmeren
- Provincie Noord-Holland
- Regio Gooi en Vechtstreek
- Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV)
- Regiogemeenten
- Inwoners en ondernemers
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- GAD Gooi en Vechtstreek
- Nutsbedrijven en netwerkbeheerders
- Woningcoöperaties

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Programma Ruimtelijke ontwikkeling bestaat uit uit de taakvelden van het BBV taakveld categorie 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

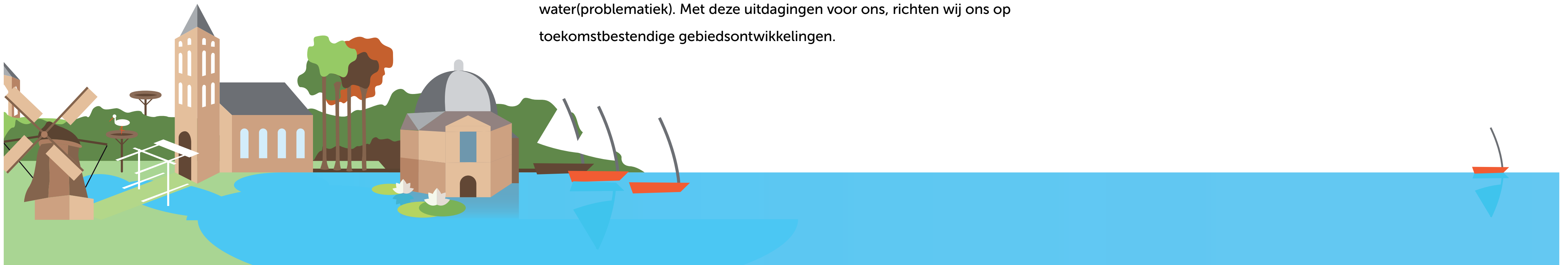
Beschrijving

De grote vraag naar woningen is nog steeds actueel terwijl het aanbod beperkt blijft. We willen in alle kernen bouwen om de vitaliteit van de dorpen te behouden en versterken. De focus wordt hierbij gelegd op inbreiden met daar waar mogelijk realisatie van een extra bouwlaag. Daarbij proberen wij alle belangen, woningbouw, bedrijvigheid en natuur en recreatie, te behartigen en in balans te houden.

De energietransitie en klimaatverandering spelen een steeds grotere rol. Bij nieuwe ontwikkelingen houden we rekening met de beperkingen van het elektranet, evenals klimaat adaptieve maatregelen en water(problematiek). Met deze uitdagingen voor ons, richten wij ons op toekomstbestendige gebiedsontwikkelingen.

Wat willen we bereiken?

- Starten met de ontwikkeling van het Omgevingsplan
- Realiseren van woningbouwopgave passend in de omgeving en met in acht name van vastgestelde kaders
- Komen tot afronding van langlopende projecten
- Verkopen van de percelen Dennenlaan en Kininelaantje voor woningbouw
- Inzetten op 'haalbare' projecten

Wat gaan daarvoor doen?

Ruimtelijke ordening

In 2024 worden alle nog lopende juridische procedures ingevolge de oude provinciale regelgeving (PRV) afgerond, onder andere Cannenburgerweg 3-5 en Nederhorst Noord.

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1-1-2024 treedt ook de Omgevingsvisie formeel in werking. De eerste jaren na het inwerking treden van de Omgevingswet zullen er nog ruimtelijke procedures lopen die vallen onder de huidige wet- en regelgeving. We willen de achterstanden bij deze aanvragen rondom ruimtelijke procedures wegwerken, de dienstverlening hierop verbeteren en de implementatie van de uitvoering van de nieuwe Omgevingswet (waaronder het uitdagingrecht bemensen en waarmaken). Hiervoor zetten we in 2024, 2025 en 2026 extra adviseurs ruimtelijke procedures in.

Grondexploitatie

Project Porseleinhaven:

De Porseleinhaven geeft een boost aan het dorpscentrum in Oud Loosdrecht. De karakteristieke woningen met winkeltjes, kantoorruimte en horeca aan het water zorgen voor levendigheid en zijn een gewilde plek om te wonen. Het oostelijke deel met kleurrijke pakhuizen en onder andere horeca is gereed.

De westzijde ligt nog braak. Ons doel is om 2024 een onherroepelijke omgevingsvergunning te hebben zodat de ontwikkelaar kan starten met de verkoop en met de voorbereidingen van de bouw. Er lopen nog diverse onderhandelingen en rechtsprocedures in dit project die van invloed zijn op het tempo van de voortgang en de realisatie.

Wonen en bouwen

De gemeente Wijdemeren is een groene gemeente waar veel mensen willen wonen. Er is een tekort aan betaalbare, duurzame en toegankelijke woningen. We zetten ons in om de woningvoorraad uit te breiden om aan de vraag naar woningen te voldoen. Daarbij leggen we de focus op bouwen voor senioren, jongeren en jonge gezinnen.

We volgen de Woonvisie 2021-2024 waarin voor Wijdemeren de opgave is opgenomen om 700 woningen te realiseren tot 2030.

Om het tekort aan woningen op te lossen, kijken we onder meer naar verdichting in de kernen. We willen hier een bijdrage aan leveren door verkoop van gemeentelijk percelen, zoals de Dennenlaan en het Kininelaantje. Ook loopt de ontwikkeling van Ter Sype nog. We hebben nog steeds de intentie om daar woningbouw te ontwikkelen.

Omgevingsplan

In 2024 start Wijdemeren met een nieuw omgevingsplan. We halen steeds meer uit het tijdelijke plan (oude regels van voor de Omgevingswet zoals bestemmingsplannen) en zetten het in het nieuwe. We focussen op gebieden waar veel veranderingen in het plan worden gevraagd. In deze gebieden moeten we sneller het nieuwe omgevingsplan vullen.

Vergunningchecks en toepasbare regels

Als een regel (over wat wel of niet mag) in het nieuwe plan staat, willen we deze makkelijker begrijpelijk maken. Bijvoorbeeld met een vergunningcheck. Hiermee zien inwoners snel of ze een vergunning nodig hebben. In 2024 willen we veel van deze 'makkelijke regels' hebben. Het doel is om het voor inwoners duidelijker te maken. Ook zien inwoners beter welke informatie ze moeten geven als ze iets willen aanvragen.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	3.167	4.047	4.008	2.461	2.500	2.464
Baten	-1.377	-1.824	-2.164	-579	-621	-579
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	1.790	2.223	1.845	1.881	1.880	1.884
LASTEN PER TAAKVELD						
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	718	9	1.515	9	50	15
Ruimtelijke ordening	880	2.043	754	706	706	705
Wonen en bouwen	1.569	1.995	1.740	1.746	1.744	1.744
TOTAAL LASTEN	3.167	4.047	4.008	2.461	2.500	2.464
BATEN PER TAAKVELD						
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-20	0	-1.505	0	-41	0
Ruimtelijke ordening	-232	-1.036	-135	-55	-55	-55
Wonen en bouwen	-1.125	-788	-523	-524	-524	-524
TOTAAL BATEN	-1.377	-1.824	-2.164	-579	-621	-579
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	1.790	2.223	1.845	1.881	1.880	1.884
Lasten mutaties reserves	245	350	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	0	-355	-233	-18	-5	-5
SALDO MUTATIES RESERVES	245	-5	-233	-18	-5	-5
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.035	2.219	1.611	1.863	1.875	1.880

Financiële toelichting**Lasten**

Het verschil in baten en lasten van het taakveld ruimtelijke ordening wordt veroorzaakt door correcties in de inkomsten en uitgaven voor bestemmingsplannen.

Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties, die twee keer per jaar wordt uitgevoerd, worden de verwachte uitgaven en inkomsten in de begroting opgenomen. Zie ook paragraaf grondbeleid.

De herberekening van de salarislasten voor vastgoedbeheer en -onderhoud hebben geleid tot een daling van de kosten. Daarnaast is vanuit het financieel herstelplan een taakstelling opgenomen voor besparing van kosten voor beheer en onderhoud, door bestaand vastgoed af te stoten (€ 100.000).

Baten

De mutaties in de baten ten opzichte van de begroting 2023 zijn toegelicht bij de lasten.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Huisvestingsverordening
- Handboek Inrichting Openbare ruimte (HIOR)
- Welstandsnota
- Monumentennota
- Erfgoednota
- Nota zichtbare handhaving
- (Regionale) Woonvisie
- Woonvisie Wijdmeren 2021-2024
- Notitie woonboten
- Nota snippergroen
- Nota grondbeleid 2020 - 2024
- Beleidsregels landgoederen Wijdmeren 2004
- Beleidsregels paardenbakken 2006
- Omgevingsvisie Wijdmeren 2040 (structuurvisie)
- Bouwkostenbeleid 2014
- Nota plattelandswoningen
- Regionaal actie programma wonen2 (2017-2020)
- Mobiliteitsplan
- Beleidsregel parkeernormen Wijdmeren

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Gemeentewet
- Wet ruimtelijke ordening.
- De Omgevingswet vanaf 1 januari 2024

Betrokken partijen

Betrokken partijen bij dit programma zijn onder meer:

- Inwoners en ondernemers (belanghebbenden)
- Iedereen die van de gemeente grond wil kopen, huren, pachten of gebruiken.
- Aanwonenden van de betreffende weggedeeltes (sanering wegverkeerslawaaï)
- Eigenaren van woningen (sanering wegverkeerslawaaï)
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&A)
- Regio Gooi en Vechtstreek
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- Provincie Noord-Holland
- Provincie Utrecht
- Nood- en hulpdiensten
- Scholen
- Veilig Verkeer Nederland (VVN)
- OFGV

ALGEMENE BATEN & LASTEN, DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Financiële toelichting

Lasten

Het verschil in lasten van dit programma worden hoofdzakelijk veroorzaakt door een herijking van de salariskosten, de kapitaallasten en nieuwe tariefafspraken voor het gastheerschap Belastingen met de gemeente Hilversum. Per saldo dalen de lasten met € 120.000 ten opzichte van de begroting 2023.

Baten

De mutaties in de baten ten opzichte van de begroting 2023 zijn grotendeels toe te schrijven aan de actualisatie van de uitkering uit het gemeentefonds op basis van de Meicirculaire 2023. Daarnaast is in het financieel herstelplan/kadernota 2024 een indexatie van prijs (3,9%) en aanvullend (5%) opgenomen voor Onroerende Zaken Belasting (OZB). Deze posten gezamenlijk laten de baten stijgen met 3,9 miljoen euro.

Relevante informatie

Relevante bedrijfsstukken

- Financiële verordening
- Nota reserves en voorzieningen
- Nota paragraaf risicomanagement
- Nota afschrijvingsbeleid Wettelijke basis voor dit programma
- Gemeentewet
- Besluit begroting en verantwoording (BBV)
- Gemeenschappelijk Financieel Toezicht Kader (GTK)

Betrokken partijen

- Provincie Noord-Holland
- Rijk

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

ALGEMENE BATEN EN LASTEN	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	1.206	1.229	1.108	1.108	1.108	1.107
Baten	-42.195	-43.865	-47.750	-49.638	-47.144	-47.060
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-40.990	-42.636	-46.642	-48.530	-46.036	-45.953
LASTEN PER TAAKVELD						
Beheer overige gebouwen en gronden	7	135	155	155	155	155
Belastingen overig	845	594	503	503	503	503
Overige baten en lasten	288	490	440	440	440	440
OZB woningen	2	9	10	9	9	9
Treasury	63	1	1	1	1	0
TOTAAL LASTEN	1.206	1.229	1.108	1.108	1.108	1.107
BATEN PER TAAKVELD						
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-33.737	-34.532	-37.860	-38.714	-35.553	-34.902
Belastingen overig	-246	-196	-203	-203	-203	-203
Overige baten en lasten	-107	-450	-200	-300	-500	-600
OZB niet-woningen	-1.628	-1.806	-1.966	-1.966	-1.966	-1.966
OZB woningen	-6.352	-6.828	-7.468	-8.403	-8.871	-9.338
Treasury	-125	-54	-52	-51	-51	-50
TOTAAL BATEN	-42.195	-43.865	-47.750	-49.638	-47.144	-47.060
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-40.990	-42.636	-46.642	-48.530	-46.036	-45.953
Lasten mutaties reserves	540	700	524	524	524	524
Baten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
SALDO MUTATIES RESERVES	540	700	524	524	524	524
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-40.450	-41.937	-46.118	-48.007	-45.513	-45.429

OVERHEAD

Overhead uit een taakveld van het BBV taakveld categorie 0 (Bestuur en ondersteuning).

Onder overhead verstaan wij het geheel van taken en activiteiten gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Globaal gaat het dan om de kosten van de Bedrijfsvoering (huisvesting, facilitair, ICT, overig), directie en teammanagement.

Wat willen we bereiken?

In lijn met het financieel herstelplan en de aanbevelingen van het onderzoeksbureau Necker van Naem investeren we in de versterking van de bedrijfsvoering, het management, de integrale samenwerking, de professionele ontwikkeling van medewerkers en het bestuurlijk-ambtelijke samenspel.

Daarbij houden we rekening met de voorgenomen bestuurlijke fusie, door op gebied van bedrijfsvoering al zoveel mogelijk de samenwerking aan te gaan met de toekomstige fusiepartner(s) zodra deze bekend is/ zijn.

Wat gaan we daar voor doen?

De uitwerking van de concrete activiteiten wordt uitgewerkt in de paragraaf bedrijfsvoering

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

OVERHEAD	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	9.330	10.676	14.000	13.142	12.711	12.493
Baten	-14	-18	-19	-19	-19	-19
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	9.316	10.658	13.981	13.123	12.692	12.474
LASTEN PER TAAKVELD						
Overhead	9.330	10.676	14.000	13.142	12.711	12.493
TOTAAL LASTEN	9.330	10.676	14.000	13.142	12.711	12.493
BATEN PER TAAKVELD						
Overhead	-14	-18	-19	-19	-19	-19
TOTAAL BATEN	-14	-18	-19	-19	-19	-19
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	9.316	10.658	13.981	13.123	12.692	12.474
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	0	-355	-122	-216	-102	-102
SALDO MUTATIES RESERVES	-83	-141	-122	-216	-102	-102
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	9.233	10.517	13.859	12.907	12.589	12.372

Financiële toelichting

Lasten

In 2024 wordt de ICT-omgeving verder up-to-date gebracht. Hiervoor gaan we licenties en apparatuur leasen, in plaats van aanschaffen. Hiermee vindt een verschuiving plaats van investeringen naar exploitatie, met als gevolg lagere kapitaallasten, maar hogere exploitatielasten. Dit kost € 300.000 extra op jaarbasis. De investeringskredieten, en dus kapitaallasten, nemen hierdoor wel af.

Inhuurbudget

Voor 2024 is, conform eerdere afspraken een budget beschikbaar voor 10% van de loonsom voor inhuur van extra ondersteuning. Gebaseerd op loonsom van 16 miljoen euro (excl. B&W, griffie en raad) is een bedrag van 1,6 miljoen euro beschikbaar voor inhuur van extra ondersteuning.

Baten

Geen bijzonderheden.

Relevante informatie

Relevante bedrijfsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- IV-Visie (gemeentelijke visie op informatievoorziening, 2019)
- Uitvoeringsplan IV-visie 2019-2022

Wettelijke basis voor dit programma

Het beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Gemeentewet
- Algemene wet bestuursrecht
- cao gemeenten en het Personeelshandboek

Betrokken partijen

Betrokken partijen bij dit programma zijn onder meer:

- Gemeente Hilversum

1. LOKALE HEFFINGEN

Wijdmeren is de groenblauwe parel van Midden-Nederland. Het college wil dat dit gebied aantrekkelijk blijft voor onze inwoners en voor de vele toeristen die er jaarlijks voor kiezen ons mooie gebied te bezoeken. Wijdmeren trekt jaarlijks vele toeristen die voor een dagje of een korte of langere vakantie hier verblijven. Tweede huizen zijn in trek, evenals hotels, B&B's en vakantiehuizen. Het college heeft, als een van de maatregelen vanuit het financieel herstelplan, ervoor gekozen om de recreanten en toeristen meer mee te laten betalen aan (het onderhoud van) de voorzieningen en het onderhoud van natuur en landschap. Deze verhoging wordt gecombineerd met het verhogen van de OZB, waarmee de begroting 2024 en het meerjarenperspectief 2025-2027 reëel sluitend kan worden gemaakt.

Beschrijving

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belastingen en rechten die de gemeente oplegt aan burgers, ondernemingen, organisaties en toeristen. De ontwikkelingen in het gemeentelijk belastinggebied worden geschetst en de voorstellen voor aanpassing van belastingen en rechten worden toegelicht. Ook is er aandacht voor het kwijtscheldingsbeleid.

Beleidskader

Gemeentelijke heffingen bestaan uit ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente.

Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. In Wijdmeren zijn dit onroerende zaakbelastingen woningen en niet-woningen (OZB), roerende ruimtebelastingen (RRB of ook RZB), hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting. Voor de gebonden heffingen is kenmerkend, dat de geraamde opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten van de leveringen en diensten. In Wijdmeren gaat het om afvalstoffenheffing, rioolheffingen, leges en lijkbezorgingsrechten.

Uitgangspunten in 2024

- De raming van de opbrengsten uit onroerende zaakbelastingen woningen wordt, conform de door het CPB geraamde prijsontwikkeling, ten opzichte van 2023, voor 2024 verhoogd met een index van 3,9%, aangevuld met een extra verhoging van 5%. Zie ook de toelichting bij 'De heffingen' onder 1
- De tarieven voor de roerende zaakbelasting zijn, wettelijk verplicht, gelijk aan die van de OZB
- Bij de gebonden heffingen streven we naar volledige kostendekking. Verderop in dit document vindt u terug wat dit beleid concreet voor de diverse heffingen in 2024 betekent

Geraamde inkomsten

De volgende tabellen geven een overzicht van de werkelijke, respectievelijk geraamde bruto opbrengsten over de jaren 2022 tot en met 2024.

- De raming 2024 van de opbrengsten uit onroerende zaakbelasting is gebaseerd op de voorlopige opbrengst 2023 verhoogd met de geraamde inflatiecorrectie 3,9%, aangevuld met een verhoging van 5%
- De raming van de roerende zaakbelasting is gebaseerd op de opbrengst 2022 en de voorlopige opbrengst 2023 verhoogd met de geraamde inflatiecorrectie van 3,9% en conform uitgangspunten extra verhoging van 5%
- De toeristen- en forensenbelasting worden in het jaar volgend op het betreffende boekjaar opgelegd. De raming 2024 van de landtoeristenbelasting is gebaseerd op de opbrengsten van de over 2021 en 2022 opgelegde aanslagen. In het kader van de beoogde meeropbrengst van de toeristen- forensenbelasting, zoals opgenomen in het financieel herstelplan, wordt na consultatie van ondernemers een voorstel gedaan
- De heffingssystematiek van de forensenbelasting is met ingang van 2022 gewijzigd. Zie onder 4. Ook deze opbrengsten soort is onderwerp van onderzoek
- De raming 2024 van de opbrengsten hondenbelasting is gebaseerd op de realisatie 2022 en de voorlopige opbrengst 2023 verhoogd met 3,9% inflatie

OPBRENGSTEN ONGEBONDEN HEFFINGEN	(bedragen x € 1.000)		
	Werkelijk 2022	Geraamd 2023	Geraamd 2024
Onroerende zaakbelastingen	7.980	8.633	9.434
Roerende ruimtelastingen	68	73	76
Toeristenbelasting	390	317	317
Forensenbelasting	669	684	684
Hondenbelasting	116	123	128
TOTAAL	9.223	9.830	10.639
Afvalstoffenheffing	3.191	3.454	4.457
Rioolheffing	3.319	2.940	4.642
Leges	1.657	719	704
Lijkbezorgingsrechten	275	320	275
TOTAAL	8.442	7.433	7.433

De heffingen

1. Onroerende zaakbelastingen

In 2024 worden de onroerende zaakbelastingen woningen (OZB) ten opzichte van de raming 2023 verhoogd met de, door het CPB in de septembercirculaire geraamde prijsontwikkeling van 3,9% en vanuit het financieel herstelplan geaccordeerde extra verhoging van 5%. De tarieven zijn op het moment van de samenstelling van deze paragraaf nog niet berekend (de omslagheffing). Ze zijn afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken in 2023. Een betrouwbaar beeld van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken zullen wij bij de behandeling van de belastingverordeningen 2024 geven.

Redelijk peil 2024 en belastingcapaciteit

De financiële verhoudingswet bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 van voornoemde wet. Hierbij wordt voornamelijk gekeken naar het gemiddelde percentage waarmee de gemeente de waarde van de woningen en niet-woningen belast.

Het gemiddeld gewogen OZB-tarief is voor 2024 nog niet te bepalen omdat daartoe de juiste gegevens niet aanwezig zijn.

Bij het opmaken van het dekkingsplan wordt gekeken naar het gemiddeld gewogen OZB-tarief. Dit wordt afgeleid van het tarief dat wordt gehanteerd bij een aanvragen van een artikel 12 status. Het Rijk heeft bepaald dat alvorens in aanmerking te kunnen komen voor een artikel 12 status het gemiddeld gewogen OZB-tarief 2024 van een gemeente 0,1614% moet bedragen. Het gemiddelde OZB-tarief 2023 in onze gemeente moet nog met gemiddeld 30% stijgen om dit zogenaamde 'Redelijk peil' te bereiken. Omgerekend naar de situatie van de gemeente Wijdmeren betekent dit dat de belastingopbrengsten eerst nog met afgerond € 2.500.000 moeten worden verhoogd om in aanmerking komen voor de artikel 12 status.

2. Roerende ruimtebelastingen

Deze belasting is bedoeld om eigenaren en gebruikers van roerende ruimten in een vergelijkbare heffing als de OZB te betrekken. Daarom zijn de regels voor het waarderen van roerende ruimten gelijk. Er is ook wettelijk bepaald, dat de tarieven gelijk moeten zijn aan die van de OZB.

Toeristenbelasting

Het tarief voor de toeristenbelasting is de afgelopen 10 jaar alleen met de jaarlijkse inflatiecorrectie aangepast. Het aanvangstarief bedroeg € 1,00. Het tarief voor 2023 bedraagt € 1,32. In het kader van de beoogde meeropbrengst van de toeristen- forensenbelasting, zoals opgenomen in het financieel herstelplan, wordt na consultatie van ondernemers een voorstel gedaan.

Het idee is om de tarieven van de forfaitaire heffing watertoeristenbelasting in 2024 meer aan te sluiten bij de landelijke werkwijze. Hierbij wordt mede gebruik gemaakt van de inventarisatie, die in 2023 op de vakantieparken heeft plaatsgevonden en nog zal plaatsvinden. Bij het vaststellen van de verordening in december worden de tarieven vastgesteld.

3. Forensenbelasting

Bij de invoering van de forensenbelasting, zo'n 10 jaar geleden, is met de eigenaren van recreatieparken overeengekomen dat zij deze belasting voor de gemeente innen. Anders dan bij de toeristenbelasting zijn namelijk niet de ondernemers belastingplichtig, maar de gebruikers van de recreatiewoningen zelf. Doordat de ondernemers de inning op zich nemen besparen zij de gemeente kosten.

Met ingang van 2022 is de heffingsystematiek voor de forensenbelasting herzien en zijn de tarieven van de forensenbelasting aangepast. De tot en met 2021 gehanteerde staffelmethode is sinds 2022 losgelaten en er is overgegaan op een heffingsmaatstaf, die uit gaat van een vast percentage van de WOZ-waarde van het object.

In het kader van de beoogde meeropbrengst van de toeristenforensenbelasting, zoals opgenomen in het financieel herstelplan, wordt na consultatie van ondernemers een voorstel gedaan.

Om meer zekerheid te krijgen m.b.t. de juistheid van de opgelegde aanslagen forensen –en toeristenbelasting heeft in 2022 een inventarisatie van de objecten die vallen onder de toeristen- en forensenbelasting plaatsgevonden. Ook in de jaren 2024 en 2025 zullen deze controles worden uitgevoerd.

4. Hondenbelasting

In het onderstaande overzicht zijn de oude en nieuwe tarieven opgenomen. Omdat de hondenbelasting bij een gedeeltelijke belastingplicht per maand wordt berekend, zijn de tarieven deelbaar gemaakt door twaalf. Voor 2024 worden de tarieven verhoogd met de inflatiecorrectie van 3,9%.

5. Afvalstoffenheffing

De totale lasten voor het inzamelen en het verwerken van huishoudelijk afval, verhoogd met de kosten van het heffen van de afvalstoffenheffing, worden voor 2024 geraamd op € 4.457.400 inclusief BTW en toerekening overheadkosten (2023 € 3.484.000). De totale lasten voor het inzamelen van de afvalstoffen nemen ten opzichte van de raming 2023 met € 893.400 toe. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere verplichte bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling, die de dienst uitvoert, de GAD en het conform de financiële verordening toerekenen van overheadkosten. Het tarief dat per woning wordt

berekend, wordt bepaald door het aantal woningen, dat wordt aangeslagen en het aantal personen dat er woont. In het werkgebied van het Plassenschap Loosdrecht e.o. wordt eveneens huisvuil opgehaald. Deze taak wordt tot nog toe uitgevoerd door het Plassenschap.

KOSTENDEKKENDHEID AFVALSTOFFENHEFFING 2024

	2024
Bijdrage aan GAD	€ 2.870.387
Straatreiniging	€ 203.760
Overhead (nieuw percentage 2024)	€ 723.338
Kwijtscheldinge	€ 80.000
BTW 21%	€ 579.954
TOTALE LASTEN	€ 4.457.439
Opbrengst afvalstoffenheffing	€ 4.457.400
TOTALE OPBRENGSTEN	€ 4.457.400
Kostendekkendheid	100%

6. Rioolheffing

De opbrengst wordt geraamd op € 4.641.815. In 2024 zijn de geraamde lasten aanzienlijk hoger vanwege de toerekenbare BTW en overheadkosten. Zoals in het herstelplan aangegeven is dit conform de financiële verordening. De kostendekkende opbrengsten zijn gebaseerd op het geactualiseerde water-, en rioleringsplan 2023-2027, dat in oktober aan de raad is gepresenteerd.

KOSTENDEKKENHEID RIOOLRECHTEN 2024	2024
Apparaatskosten en overhead	€ 1.867.962
Overige materiële lasten / uitbestedingen	€ 1.303.980
Rente en afschrijvingen	€ 945.703
BTW 21%	€ 524.169
TOTALE LASTEN	€ 4.641.841
Opbrengst Rioolrechten	€ 4.641.815
TOTALE OPBRENGSTEN	€ 4.641.815
Kostendeckendheid	100%

De verdeling tussen de eigenarenheffing en de gebruikersheffing is aan strikte regels gebonden. Aan de gebruikers mag maximaal een evenredig deel van de kosten worden doorberekend. Als de belastingplichtige gebruikers bijvoorbeeld 15% van het totale waterverbruik voor hun rekening nemen, mag maximaal 15% van de kosten, die aan het gebruik van de voorzieningen zijn gerelateerd, aan hen worden doorberekend. Het deel van de kosten dat niet aan de gebruikers wordt doorberekend, mag aan de eigenaren worden doorberekend.

7. Leges

Legestarieven mogen zodanig worden vastgesteld, dat de totale opbrengst daarvan niet uitgaat boven de geraamde lasten. Dat betekent dat een tekort in de opbrengst van een bepaald onderdeel uit de tarieventabel in beginsel mag worden gecompenseerd door een verhoogde opbrengst op een ander onderdeel ('kruissubsidiëring'). Door Europese wetgeving (de Europese dienstenrichtlijn, EDR) is deze mogelijkheid vanaf 2010 beperkt. De leges die de gemeente berekent voor diensten en producten aan ondernemingen, die binnen de EU diensten verrichten, mogen per onderdeel niet meer opbrengen dan de kosten. De tarieven worden verhoogd met 3,9% inflatiecorrectie. Bij de tariefberekening zijn de bedragen, zoals gebruikelijk, veelal afgerond. Bij leges Burgerzaken is in een aantal gevallen sprake van een wettelijk maximum. Indien van toepassing worden de bedragen aan het wettelijk maximum aangepast.

De legesverordening bestaat uit 3 titels.

- Titel 1 Algemene dienstverlening (hoofdzakelijk Burgerzaken)
- Titel 2 Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning
- Titel 3 Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

8. Lijkbezorgingsrechten

Voor 2024 wordt de geraamde opbrengst 2023, verhoogd met de reguliere inflatiecorrectie van 3,9% als totaalopbrengst 2024 gepresenteerd. De geraamde opbrengst bevat een onzekere factor, omdat deze wordt opgebouwd uit het aantal lijkbezorgingen en de verlenging van de grafrechten.

Lokale lastendruk

De meest voorkomende heffingen voor huishoudens in Wijdmeren met een eigen woning zijn de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing voor eigenaren. Om de lastendruk in beeld te brengen wordt een vergelijking gemaakt van het totaal van deze drie heffingen. De bedragen voor 2024 worden bij presentatie van de belastingverordeningen in de raad van december gepresenteerd.

In de volgende tabel wordt de vergelijkbare lastendruk in 2023 van vier buurgemeenten vermeld, bij eenzelfde WOZ-waarde. Uitgangspunt van deze gemeenten is de waarde op peildatum 1-1-2022.

Bron: COELO atlas lokale lasten 2023

SOORT HEFFING	Hilversum	Stichtse Vecht	Gooise meren	De Ronde Venen	Wijdemeren
Onroerendezaakbelastingen	€ 373	€ 433	€ 443	€ 382	€ 705
Afvalstoffenheffing (3 personen)	€ 381	€ 329	€ 377	€ 358	€ 355
Rioolheffing (150 m ³)	€ 190	€ 252	€ 221	€ 216	€ 235
TOTAAL	€ 944	€ 1.014	€ 1.014	€ 956	1.295

Op basis van de waardering van de woningen in Wijdemeren bedraagt de gemiddelde waarde van een woning in 2022 € 488.700 (Opgave belastingen Hilversum). De gemiddelde WOZ-waarde per peildatum 1-1-2023 is nog niet bekend, maar zal bij het aanbieden van de belastingverordening wel bekend zijn en worden meegenomen in de tariefbepaling. In deze begroting wordt deze gemiddelde waarde gehanteerd voor de vergelijking tussen 2023 en 2024. De lokale lasten nemen met 16,5% procent toe.

OMSCHRIJVING	2022	2023	2024
Woningwaarde	€ 435.000	€ 488.700	€ 488.700
Onroerendezaakbelastingen	€ 585	€ 632	€ 679
Afvalstoffenheffing (3 pers.)	€ 344	€ 355	€ 405
Rioolheffing (150 m ³)	€ 235	€ 235	€ 422
TOTAAL	€ 1.164	€ 1.222	€ 1.506

Kwijtscheldingsbeleid

Natuurlijke personen die de belasting niet kunnen voldoen, kunnen daarvoor kwijtschelding aanvragen. Voor de beoordeling van de aanvragen gelden wettelijke regels, die inhouden dat zowel het inkomen als het vermogen van de aanvrager aan normen wordt getoetst.

Een van de normen bij de inkomenstoets is het bedrag van de bestaanskosten, dat per situatie verschilt. De gemeenten hebben de vrijheid om hiervan tussen de 80 en 100% in aftrek te brengen op het inkomen. In Wijdemeren wordt met 100% van de norm gerekend, waardoor voor de aanvrager de meest gunstige uitkomst wordt verkregen.

Door de vermogenstoets komen eigenaren van woningen alleen in aanmerking voor kwijtschelding als de hypotheekschuld hoger is dan de waarde van de woning (én hun inkomen beneden de norm ligt). Verder wordt geen kwijtschelding verleend voor heffingen voor diensten van de gemeente, die op aanvraag worden verleend, zoals leges.

Als gevolg hiervan beperkt de kwijtschelding zich in de praktijk tot de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting.

Voor 2024 is, op basis van de werkelijke lasten 2022, voor kwijtschelding een bedrag van totaal € 80.000 geraamd.

2. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Het wettelijk kader van BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) stelt dat de paragraaf betreffende het weerstandsvermogen tenminste moet bevatten:

- A.** Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- B.** Een inventarisatie van de risico's;
- C.** Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- D.** Een kengetal voor de:
 - a.** Netto schuldquote
 - b.** Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - c.** Solvabiliteitsratio
 - d.** Grondexploitatie
 - e.** Structurele exploitatieruimte
 - f.** Belastingcapaciteit
- E.** Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als het vermogen van de gemeente om financiële risico's/tegevallen op te kunnen vangen. Dit vermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, dit zijn de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken, en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is.

De mate van flexibiliteit van de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandvermogen: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid al dan niet in combinatie met belastingverhogingen. Ook de omvang van de vrij aanwendbare reserves is daarbij van belang. Vanuit het provinciaal toezicht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven.

Weerstandscapaciteit

Met de beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Onder benodigde weerstandscapaciteit verstaan we alle risico's waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Tot het treffen van dergelijke maatregelen behoren onder andere het instellen van voorzieningen, het afdekken van risicogebieden met verzekeringen dan wel andere risico beperkende acties. Risico's en reserves zijn continu aan verandering onderhevig, het weerstandsvermogen is dan ook een momentopname.

Berekening weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- Algemene reserve
- Onvoorzien
- Stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt € 3.622.783 (stand per 1 januari 2023).

Onvoorzien

De post onvoorzien is een incidenteel budget dat dient als dekking van optredende risico's. In de begroting is hiervoor in de verschillende jaarschijven een budget van € 50.000 opgenomen.

Stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa

Conform de nota risicomanagement kunnen stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa worden meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit. Een aantal legakkers zijn in het bezit van de gemeente, getaxeerd en voor verkoop beschikbaar. Deze stille reserves worden vooralsnog geschat op € 100.000.

Op basis van bovenstaande informatie

WEERSTANDSCAPACITEIT	Bedrag (x €1.000)
a. Algemene reserve	3.623
b. Stille reserves	100
c. Saldo rekening/begroting	pm
d. onvoorzien	50
E. BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT	3.773

Risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen onder andere een inventarisatie van de risico's dient te bevatten en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. In onderstaand overzicht treft u het resultaat van de inventarisatie van de risico's waarvoor in 2023 geen of geen volledige beheersmaatregelen zijn getroffen.

Berekening Risicobedrag (kanseffect)

De gewenste weerstandscapaciteit is bepaald conform de Nota risicomanagement 2019, die op 19 september 2019 door de raad is vastgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van kans-klassen. Op grond van de kansen van optreden zijn de risico's bepaald tussen de 20% en 60%. Risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% zijn uit voorzichtigheid volledig voorzien. Bij de waardering van grondexploitaties worden de risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% uit voorzichtigheid volledig meegenomen in de waardering van de grondexploitaties en in de risicoanalyse niet verder meegenomen.

OMSCHRIJVING RISICO	Bedragen in euro			
	Omvang maximum	Omvang na beheersmaatregelen	Kans in % van kansklassen	Risicobedrag o.b.v. kanseffect
A. Gronden niet in exploitatie	618.000	618.000	variërend	150.400
B. Projecten	1.500.000	1.500.000	gem. 30%	355.000
C. Financiële risico's	2.091.500	1.148.000	variërend	486.200
D. Hogere uitgaven Sociaal domein	840.000	690.000	variërend	262.000
E. Asbest- en bodemverontreiniging	400.000	250.000	50%	125.000
F. Implementatie omgevingswet	250.000	250.000	50%	125.000
G. Wet Sociale Werkvoorziening	50.000	50.000	20%	10.000
H. Riolering	200.000	100.000	50%	50.000
I. Bruggen	400.000	200.000	30%	60.000
J. Beschoeiingen	400.000	200.000	30%	60.000
K. Onderhoud kapitaalgoederen	1.150.000	875.000	variërend	380.000
L. Provinciale bodemtaken	50.000	50.000	40%	20.000
M. Feitelijke bestuursdwang	50.000	50.000	30%	15.000
N. Overige risico's	192.500	132.500	variërend	48.250
O. Informatiebeveiliging	445.000	445.000	variërend	175.500
TOTAAL ALLE RISICO'S	8.637.000	6.558.500		2.322.350

In de nota Risicomanagement 2019 zijn de kansen en financiële gevolgen ingedeeld in klassen. Deze staan in onderstaand overzicht vermeld.

Kansklassen

KLASSE	Frequentie dat risico zich voordoet	Kans (waarschijnlijkheid)	Te hanteren percentage in risicoprofiel	Financieel gevolg (in euro)
1	< of 1x per 10 jaar	Zeer klein	20%	< 50.000
2	1x per 5 - 10 jaar	klein	30%	> 50.000 en < 100.000
3	1x per 2 - 5 jaar	Gemiddeld	40%	> 100.000 en < 250.000
4	1x per 1 - 2 jaar	Groot	50%	> 250.000 en < 500.000
5	1x per jaar of meer	Zeer groot	60%	> 500.000

Ratio weerstandsvermogen

Berekening beschikbare ruimte Algemene reserve

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit kunnen we een berekening maken van de ruimte in de Algemene reserve per 31 december 2022. In onderstaand overzicht treft u het resultaat van die berekening.

OMSCHRIJVING	Bedragen x € 1.000		
	2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A. Algemene reserve	769	843	3.623
B. Stille reserves	100	100	100
C. Saldo rekening/ begroting	pm	pm	pm
D. Onvoorzien	50	70	50
E. Beschikbare weerstandscapaciteit	919	1.013	3.773
F. TOTAAL RISICO'S	6.559	6.288	6.559
G. Minus correctie kansberekening	-5.034	-4.021	-4.236
H. Benodigde weerstandscapaciteit	1.525	2.267	2.322
I. Beschikbare ruimte Algemene reserve	-606	-1.254	1.450

Ratio weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's.

Dit wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal. De ratio van het weerstandsvermogen kan per 1 januari 2023 als volgt worden berekend:

OMSCHRIJVING	Bedrag (in euro x 1.000)
A - Beschikbare weerstandscapaciteit	3.773
B - Benodigde weerstandscapaciteit	2.322
Ratio Weerstandsvermogen (A / B)	1,61 (was 0,38)

Het is van belang te weten of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Om de ratio van het weerstandsvermogen te beoordelen, gebruiken we onderstaande normering van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement:

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

Ratio	Betekenis
Ratio > 2,0	Uitstekend
1,4 < ratio < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < ratio < 1,4	Voldoende
0,8 < ratio < 1,0	Matig
0,6 < ratio < 1,0	Onvoldoende
Ratio < 0,6	Ruim onvoldoende

Bij een ratio van 1,0 is de beschikbare weerstandscapaciteit gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit. In de nota risicomanagement 2019 is de ondergrens van de ratio weerstandsvermogen op 1,0 vastgesteld. Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen van Wijdemerren voldoende in staat is om de onderkende risico's op te vangen. Jaarlijks wordt het weerstandsvermogen getoetst om te zien of de gewenste ratio nog steeds wordt bereikt.

Toelichting op de risico's

A. Gronden niet in exploitatie genomen

Aan de gronden die in bezit zijn om uiteindelijk te exploiteren zitten risico's verbonden. Voor de gronden die al in exploitatie zijn genomen zijn voorzieningen gevormd (die geen onderdeel zijn van deze weerstandscapaciteitsberekening) ter hoogte van het geprognoseerd tekort. Daarvoor is per grondexploitatie een risicoanalyse gemaakt. Gestreefd wordt naar het elimineren of verminderen van een risico. In voorkomend geval moet een risico geaccepteerd worden. Indien het resultaat hierdoor dusdanig verslechtert dat een verhoging van een voorziening noodzakelijk is, zal deze bij de eerstvolgende herziening (of tussentijds) worden bijgesteld. Meerdere risico's die bij de grondexploitaties worden onderkend hebben een relatie met een tijdige doorlooptijd. De uitvoering kan vertraging oplopen als gevolg van het stopzetten of aanpassen van deelplannen maar ook door vertraging van de vergunningverlening. De kans van optreden van de diverse risico's zijn vertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 60% voor het bepalen van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen. Risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% zijn uit voorzichtigheid volledig meegenomen in de waardering van de grondexploitaties en hier niet meegenomen.

B. Projecten

Aan de uitvoering van projecten zijn risico's verbonden. De uitvoering kan vertraging oplopen als gevolg van het stopzetten of aanpassen van deelplannen maar ook door vertraging van de vergunningverlening. De kans van optreden van de diverse risico's zijn vertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 60% voor het bepalen van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen.

C. Financiële risico's

Vanuit financieel oogpunt zijn risico's aanwezig, zoals;

- Gegarandeerde geldleningen, zeer gering risico
- Onzekerheden in de algemene uitkering, vanwege toegepaste systematiek
- De invloed van inflatie op die wordt gehanteerd vanuit de Meicirculaire kan afwijken van de werkelijke inflatie
- Onzekerheden in de salarisbegroting omdat cao onderhandelingen voor 2024 nog niet zijn afgerond. Deze risico's zijn gecalculeerd op een bruto bedrag van ruim 2 miljoen euro, wat dankzij beheersmaatregelen wordt beperkt tot ruim 1 miljoen euro. Op basis van de kansberekening is het verwacht effect iets minder dan 0,5 miljoen euro

D. Hogere uitgaven Sociaal domein

De wettelijke taken behorende bij de uitvoering van het sociaal domein, bestaande uit de WMO, de Jeugdzorg en de uitvoering van de participatiewet, kent open einde regelingen. Op de uitgaven van deze regelingen is door gemeenten moeilijk te sturen. Ook neemt de zorgvraag ieder jaar toe. De autonome groei veroorzaakt extra stijging van de kosten.

E. Asbest en bodemverontreiniging

Bij reconstructie projecten is de kans aanwezig op asbest en bodemverontreiniging die niet op voorhand bekend is, ondanks de bodemonderzoeken die vooraf worden verricht. Tot op heden heeft dit risico zich niet voorgedaan.

F. Implementatie omgevingswet

De implementatie van de Omgevingswet is door het Rijk uitgesteld tot 1 januari 2024. Deze wet brengt veel veranderingen met zich mee. Met behulp van een rekenmodel van de VNG en Deloitte is al eerder een inschatting gemaakt van incidentele en structurele kosten door de jaren heen. Op grond van de uitkomst daarvan is al in een eerder stadium een bestemmingsreserve gevormd, van totaal € 600.000 (zijnde 25% van de VNG en Deloitte raming). Deze bestemmingsreserve ziet op dekking van de invoeringskosten, exploitatielasten en frictiekosten. De kosten voor het opstellen van het Omgevingsplan (vervangt de bestemmingsplannen) zijn in de meerjarenbegroting 2024 e.v. opgenomen. Het is niet zeker of hiermee alle voorbereidingen binnen de begrotingsbedragen kunnen worden opgelost. De eerder genoemde bestemmingsreserve is per ultimo 2022 op. Structurele lasten vanaf het moment van invoering van de omgevingswet zijn beperkt begroot. Hiervoor is een risicobedrag opgenomen.

G. Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)

De WSW is ondergebracht in de Participatiewet. Het Werkvoorzieningschap Tomingroep voert dit voor de deelnemende gemeenten uit. Er bestaat een risico dat de Tomingroep in enig jaar tegenvallende resultaten heeft. Maatregelen worden blijvend ingezet om te zorgen dat de opbrengsten de kosten blijven dekken. Onvoorziene kosten moeten door de gemeente worden aangevuld.

H. Riolering

Het rioelstelsel is de laatste jaren veel beter in kaart gebracht, hierdoor weten we beter hoe het functioneert en kunnen we risico's verkleinen. Grote calamiteiten hebben zich de laatste jaren niet voorgedaan. De meest waarschijnlijke calamiteiten zijn het gedeeltelijk instorten van het stelsel, een onvoorziene langdurige buiten gebruikstelling en milieuschade. De komende jaren zullen we onder meer rioolgemalen renoveren, planmatig het stelsel reinigen en inspecteren en foutieve lozingen op het oppervlaktewater reduceren. Voor normale onderhoudskosten en kapitaallasten van investeringen is een onderhoudsvoorziening beschikbaar. In de voorziening is geen rekening gehouden met calamiteiten.

I. Bruggen

Jaarlijks inspecteren wij onze bruggen en voeren reparaties uit. Bij onvoldoende onderhoud en/of een te zware aslast kan een brug beschadigen. In dat geval moeten omleidingen worden ingesteld, wellicht een noodbrug geplaatst worden, reparaties worden uitgevoerd of een nieuwe brug worden gebouwd. In de afgelopen drie jaar hebben zich geen calamiteiten met bruggen voorgedaan.

J. Beschoeiingen

De gemeente heeft een grote hoeveelheid beschoeiingen in onderhoud. De staat van een aantal delen is slecht. De achterstanden in het onderhoud zijn in kaart gebracht in het 'Beheerplan overige waterwerken'. Met de uitvoering van dit beheerplan worden gedurende de jaren 2022-2026 fasegewijs de achterstanden ingelopen. Hiermee wordt de hoogte van eventuele schades beperkt. Het risico is dat door het wegslaan van beschoeiing de aanliggende wegconstructie ernstig verzakt.

K. Onderhoud kapitaalgoederen

Naast de genoemde risico's bij riolering, bruggen en beschoeiingen, is of wordt het onderhoud van de overige zaken, zoals wegen, speeltoestellen andere aspecten binnen de openbare ruimte, in kaart gebracht. Ook hieruit blijken achterstanden, waarbij vanuit de nieuwe beheerplannen deze achterstand gefaseerd wordt ingelopen. Hiermee wordt de hoogte van eventuele schades zoveel mogelijk beperkt.

L. Provinciale bodemtaken

Tezamen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024) worden de provinciale bodemtaken overgedragen aan de gemeenten. In het Algemeen Bestuur van de OFGV is met de deelnemers afgesproken dat met de overdracht het budget dat uit het provinciefonds naar het gemeentefonds wordt overgeheveld, leidend is voor de bijdragen voor deze taak bij de OFGV. Er wordt van uitgegaan dat het Rijk op de overheveling van het budget van provincie naar gemeenten geen korting toepast. Dit is echter nog geen garantie.

M. Feitelijke bestuursdwang

Bij het toepassen van feitelijke bestuursdwang mag het aspect van het kostenverhaal in principe niet meewegen of kan niet meewegen. Het wordt namelijk toegepast in zeer spoedeisende gevallen of in die gevallen waar het dreigende verbeuren van een last onder dwangsom geen soelaas biedt om tot beëindiging of herstel van een overtreding te komen.

N. Overige risico's

Uit de inventarisatie van de risico's kwamen 35 risico's naar voren. De 28 belangrijkste risico's zijn (geclusterd naar categorie) beschreven. De overige 7 risico's bedragen qua maximale omvang € 192.500. Tevens zijn voor de overige risico's ook diverse beheersmaatregelen getroffen waardoor het uiteindelijke risico sterk verminderd is. De bedragen worden te klein geacht om deze risico's afzonderlijk te beschrijven.

O. Informatiebeveiliging

In 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Om datalekken te voorkomen zijn er technische en organisatorische maatregelen getroffen. Echter, er blijft altijd een risico op een datalek. Indien de gemeente succesvol aansprakelijk wordt gesteld voor een datalek dan is de vervolgschade gedekt op de aansprakelijkheidspolis. Voorts de organisatie bewust maken door te (blijven) stimuleren en naleven van verantwoordelijkheden (zoals bijhouden verwerkingsregister, melden datalekken, actief rekening houden met privacyaspecten bij projecten, DPIA's uitvoeren, et cetera). Een eventuele boete is niet verzekerd. Aan de gemeente zijn nog geen boetes opgelegd.

Financiële kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een overzicht van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Bij deze kengetallen worden een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie van de gemeente. De vijf kengetallen zijn:

1. a. Netto schuldquote
 - b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte

OMSCHRIJVING	Rekening 2022	Begroting 2022 begr. prim.	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1a. Netto schuldquote	52%	77%	89%	96%	104%	128%	104%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	54%	80%	91%	98%	105%	130%	106%
2. Solvabiliteitsratio	23%	19%	14%	17%	18%	16%	19%
3. Grondexploitatie	0%	-1%	-1%	-1%	-1%	0%	0%
4. Structurele exploitatieruimte	-3%	1%	-1%	3%	6%	1%	0%

1a. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. Voor een gemeente geldt dat het licht op oranje springt boven de 100% en op rood springt als deze quote hoger is dan 130%. Wijdmeren heeft een verslechterde positie vanaf 2025.

1b. Wanneer de netto schuldquote wordt gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is sprake van onderstaande quote:

De netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bevindt zich in de periode 2024-2027 tussen de 91% en 130%. Met iedere € 1.000.000 die geleend wordt, neemt de schuldquote met 1,6% toe. Wijdmeren heeft een verslechterde positie vanaf 2025.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (algemene reserve en bestemmingsreserves) daarbij opgeteld het resultaat uit het overzicht van en lasten en baten (saldo per 31-12). Een solvabiliteitsratio van onder de 30% wordt als laag aangemerkt. De solvabiliteitsratio bedroeg in 2021 landelijk gemiddeld 37,5%, de solvabiliteitsratio van de gemeente Wijdmeren bedroeg in dat jaar 21,8%. (Bron VNG jaar 2021: Waar staat je gemeente september 2022)

3. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. In deze begroting is nog sprake van één exploitatie Porseleinhaven. Op de exploitatie wordt de reeds getroffen voorziening in mindering gebracht. Dat bedrag wordt gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting en uitgedrukt in een percentage. Een percentage van meer dan 10% wordt gezien als kwetsbaar. Naar verwachting wordt de laatste grondexploitatie voltooid in 2027.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en de structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De cijfers en de kengetallen geven aan dat er een nagenoeg structureel evenwicht is tussen de lasten en de baten. Indien het kengetal voor de structurele exploitatieruimte een relatief hoog getal is, kan dat duiden op te weinig ambities en/of te hoge belastingopbrengsten. Als gevolg van de daling van de algemene uitkering vanaf 2026 neemt de exploitatieruimte verder af.

3. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente Wijdereen. Het is de plaats waar mensen wonen, werken en recreëren en elkaar ontmoeten. Bovendien is het de natuurlijke habitat voor veel flora en fauna. De gemeente is verantwoordelijk voor een goed beheer en onderhoud van de openbare ruimte, zodat mensen zich er prettig voelen en planten en dieren ook de plaats krijgen die zij verdienen. De openbare ruimte in beheer bij de gemeente vertegenwoordigt een grote kapitaalswaarde. Efficiënt en effectief beheer en onderhoud is daarvan van groot belang om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Openbare ruimte algemeen

De voornaamste kapitaalgoederen betreffen de wegen, riolering, civiele kunstwerken en beschoeiing, openbare verlichting, openbaar groen/bomen en openbare gebouwen. Het beheer hiervan is complex en begint bij het vastleggen van diverse gegevens in beheersystemen. In deze systemen worden gegevens bijgehouden als materiaal, ouderdom, locatie en staat van onderhoud.

In 2021 is, in opdracht van de gemeenteraad, het rapport 'Beheer en onderhoud kapitaalgoederen "in control" – Doelmatigheidsonderzoek kapitaalgoederen' opgesteld. Het rapport bevat een aantal aanbevelingen op onder meer bestuurlijk, organisatorisch, financieel en technisch-inhoudelijk vlak om in control te komen en te blijven op het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen.

In de afgelopen periode zijn deze aanbevelingen uitgewerkt in concrete acties. Belangrijk uitgangspunt daarbij was dat de systematiek en wijze van beheer zowel op strategisch als op tactisch en operationeel niveau goed is beschreven en verankerd in een planmatig kader. Dit planmatig kader heeft vorm gekregen in een beleidsplan integraal beheer openbare ruimte met onderliggende sectorale beheerplannen. Deze plannen vormen de input voor de begroting en het investeringsplan.

Kwaliteitsniveaus

Het nationale kenniscentrum CROW onderscheidt diverse kwaliteitsniveaus. CROW hanteert de in onderstaande tabel weergegeven niveaus voor groen en wegen, bij de kwaliteitsbepaling van de kapitaalgoederen.

SCORE	Kwalificatie	Omschrijving
A+	Zeer goed	Nagenoeg ongeschonden
A	Goed	Mooi en comfortabel
B	Voldoende	Functioneel
C	Matig	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder
D	Te slecht	Kapitaalvernietiging, functieverlies

Voorafgaand aan het opstellen van het beleidsplan integraal beheer met onderliggende sectorale beheerplannen, is een aantal mogelijke beheerscenario's uitgewerkt. Elk scenario bestaat uit een bepaalde (combinatie van) beeldkwaliteiten. Hierbij worden onder meer de benodigde middelen (arbeidsbehoefte en geld) berekend.

De basis voor het beleidsplan Integraal beheer wordt gevormd door de in scenario 2 bepaalde beeldkwaliteitsniveaus, die in beginsel voor alle beheerdomeinen gelden. Voor scenario 2, 'Huidige ambitie + hogere ambitie aantal functionele gebieden' geldt als uitgangspunt dat de gehele gemeente op beeldkwaliteitsniveau C wordt beheerd en onderhouden, met uitzondering van een aantal zogeheten 'functionele gebieden' die op niveau B worden onderhouden. Deze functionele gebieden zijn: winkelgebieden, begraafplaatsen, monumentale bruggen en de doorgaande asfaltwegen (lintwegen).

Op basis van de arealen en de kwaliteitseisen is met behulp van landelijke normen een berekening gemaakt voor het beheer en onderhoud en de werkzaamheden in de openbare ruimte. Deze zijn op maat gemaakt voor de omstandigheden in Wijdemeren zoals grondslag en eisen aan dienstverlening en gespiegeld aan de budgetten en arbeidsinzet.

Voor het beheerdomein Riolering en water wordt niet beheerd op basis van beeldkwaliteitsniveaus. Beheer vindt hier plaats op basis van landelijk vastgestelde (functionele en technische) normen in combinatie met een risicobeoordeling.

Beleids- en beheerplannen

In 2022 is gestart met werken aan een beleidsplan integraal beheer openbare ruimte. Dit beleidsplan beschrijft het strategische en financiële kader voor het beheer van de openbare ruimte. De actualisatie van de beheerplannen wegen, riolering, openbaar groen, bomen, civiele kunstwerken, openbare verlichting, straatmeubilair en speel- en beweegvoorzieningen zijn meegenomen in dit traject. Het beleidsplan integraal beheer openbare ruimte en de sectorale beheerplannen zijn in het vierde kwartaal van 2023 bestuurlijk vastgesteld.

ONDERDEEL	Beleids- en beheerplan	Actualisatie
Riolering	Beheerplan Wegen 2024-2028	2028
Civiele kunstwerken	Water- en rioleringsprogramma 2023-2027	2027
Openbare verlichting	Beheerplan Civiele kunstwerken 2024-2027	2027
Openbaar groen	Beheerplan Openbare Verlichting 2024-2027	2027
Bomen	Groenbeheerplan 2024-2027	2027
Straatmeubilair	Beheerplan Bomen 2024-2027	2027
Speel- en beweegvoorzieningen	Beheerplan Straatmeubilair 2024-2027	2027
Gem. gebouwen	Beheerplan Speel- en beweegvoorzieningen 2024-2027	2027

Verantwoording baten en lasten

De lasten en baten, die voortvloeien uit het onderhoud van de kapitaalgoederen worden op totaalniveau verantwoord in programma 3, Openbare ruimte. In deel 2 van de begroting zijn de overzichten 'Wat gaat het kosten' en de 'Openbare ruimte per product' opgenomen.

EXPLOITATIELASTEN DAGELIJKS ONDERHOUD X 1000

Onderdeel	2024	2025	2026	2027
Wegen	138	138	138	138
Civiele kunstwerken	172	172	172	172
Openbare verlichting	105	105	105	105
Openbaar groen/ bomen	635	635	635	635
Straatmeubilair	20	20	20	20
Speel- en beweegvoorzieningen	35,7	35,7	35,7	35,7

EXPLOITATIELASTEN GROOT ONDERHOUD X 1000

Onderdeel	2024	2025	2026	2027
Wegen	1.290	1.290	1.027	1.027
Civiele kunstwerken	276	276	276	276
Openbaar groen/ bomen	157	157	157	157
Straatmeubilair	33	33	33	33

INVESTERINGEN VERVANGINGSONDERHOUD X 1000

Onderdeel	2024	2025	2026	2027
Wegen	4.574	4.574	4.574	4.574
Civiele kunstwerken	1.094	1.094	1.094	1.094
Openbare verlichting	-	355	355	355
Openbaar groen/ bomen	352	352	352	352
Straatmeubilair	53	53	53	53
Speel- en beweegvoorzieningen	55	55	55	55

Investeringsplan

De investeringen die de gemeente Wijdmeren de komende jaren wil doen zijn opgenomen in het investeringsplan (IP) 2024-2027. Bij het ramen van de budgetten voor het IP is rekening gehouden met de gestegen prijzen van bouwmaterialen en brandstof. Ook zijn de kosten voor voorbereiding, engineering, toezicht en projectmanagement (eigen uren) integraal mee geraamd in de budgetten.

In het investeringsplan 2024-2027 worden investeringen voorgesteld en geraamd tot en met 2027 van in totaal afgerond € 57.903.876.

Dit bedrag bestaat voor € 24.648.000 uit investeringen in wegen, voor € 1.039.610 uit investeringen in openbare verlichting, voor € 695.366 uit investeringen in groen, voor € 42.900 uit investeringen in beschoeiingen en voor € 1.525.000 uit investeringen in revitalisering bedrijventerreinen. Voor een bedrag van € 29.953.000 komt dekking uit de voorziening riool en de riooltarieven.

Wegen

De gemeente Wijdmeren heeft in totaal 1.103.000 m² verhardingen in beheer. Hiervan is 474.500 m² asfaltverharding en 628.500 m² elementenverharding. Naast deze verhardingen is ook nog 1.400 m² betonverharding en 2.800 m² halfverharding (voornamelijk voetpaden en in-/uitritten) aanwezig. De kapitaalwaarde van deze verhardingen zijn samen ruim 83 miljoen euro. Het bestaande areaal is onder te verdelen in onderdeeltypen, zoals hoofdrijbanen, fietspaden, voetpaden en trottoirs, parkeervakken en overige. Onder de categorie 'overige' vallen bijvoorbeeld in- en uitritten, bushaltes en rabatstroken.

Uitgevoerde onderzoeken

In 2022 is in gemeente Wijdmeren het noordelijk wegenareaal geïnspecteerd door Sweco. Het zuidelijk areaal is geïnspecteerd in 2021. Het zuidelijk areaal beslaat de kern Loosdrecht en het areaal ten zuiden van de lijn Kerklaan – Leeuwenlaan in Kortenhoef. Het noordelijk areaal beslaat de kernen Nederhorst den Berg en Ankeveen en het areaal ten noorden van de lijn Kerklaan – Leeuwenlaan in Kortenhoef, inclusief de Kerklaan en de Leeuwenlaan.

Huidige kwaliteit

Het gemiddelde kwaliteitsniveau van de wegverhardingen ligt net over de grens tussen niveau B en C, op kwaliteitsniveau C. In vergelijking met 2021 is de kwaliteit van de verhardingen iets afgenomen.

De kwaliteit van de asfalt- en elementenverhardingen is lager dan van een goed en evenwichtig onderhouden wegennet. Er is een groot percentage asfaltwegen met kwaliteit 'basis' en met kwaliteit 'zeer laag', en een groot percentage wegen met elementenverhardingen die 'zeer laag' scoren. Dit komt door achterstallig onderhoud.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Om het wegenareaal van de gemeente Wijdemeren goed te blijven beheren, wordt advies gegeven op de volgende thema's: achterstallig onderhoud en efficiënt beheer.

Openbaar groen

De groenvoorzieningen van de gemeente bestaan uit de categorieën 'beplanting' en 'gras- en kruidachtigen'. De beheerstrategie rondom bomen wordt in een apart beheerplan besproken. Het areaal aan beplanting is in totaal ruim 150.000m², waarbij het overgrote deel bestaat uit bosplantsoen en heesters. Onder de gras- en kruidachtigen verstaan we terreinen met gras- en/of kruidachtige vegetatie (bijvoorbeeld inheemse kruiden), die niet in gebruik zijn voor grasproductie. Het areaal aan gras- en kruidachtigen is in totaal ruim 515.000m², waarbij het overgrote deel bestaat uit grasveld en ruig gras.

Uitgevoerde onderzoeken

Ieder groenobject inspecteren we eens per vier jaar op basis van de beeldsystematiek van CROW. Dit doen we volgens de landelijke standaard voor de technische inspectie Groen (NEN-2767, groenbeheersystematiek CROW). Het resultaat van de technische inspectie Groen geeft daarmee inzicht in de technische kwaliteit van de groenvoorzieningen.

Om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de openbare ruimte is er in het voorjaar van 2023 een beeldkwaliteitsmeting uitgevoerd aan de hand van de beeldmeetlatten van CROW. Het resultaat van deze meting maakt inzichtelijk wat de huidige kwaliteit is van de openbare ruimte en hoe deze zich verhoudt tot de gewenste kwaliteit (ambitieniveau).

Huidige kwaliteit

Uit het resultaat van de technische inspectie in het voorjaar van 2023 blijkt dat 91,1% van het areaal aan beplantingsvakken en 93,9% van de gras- en kruidachtigen voldoen aan het ambitieniveau.

In het voorjaar van 2023 is er een beeldkwaliteitsmeting uitgevoerd, waarbij de groenvoorzieningen in de gehele gemeente zijn beoordeeld op verschillende kwaliteitsaspecten. Het totaalresultaat van deze meting voldoet aan een B-kwaliteit en is daarmee hoger dan het ambitieniveau.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Voor de implementatie van het Groenbeheerplan zijn enkele aanbevelingen opgenomen, die bijdragen aan de uitwerking van de beleidsdoelstellingen en de organisatie van het beheer en onderhoud van onze groenvoorzieningen. De aanbevelingen zijn: uitwerken beleidsambities en aanpak vervangingsopgave.

Bomen

Gemeente Wijdmeren heeft momenteel ongeveer 9.100 bomen in haar bomenbestand. Er moeten nu nog 300 bomen terug geplant worden vanwege de herplantingsplicht. In totaal zal het areaal aan bomen dan 9.400 aantal zijn.

Uitgevoerde onderzoeken

De conditie van de bomen in het bomenbestand van Wijdmeren vloeit voort uit de cijfers die uit de BoomVeiligheidsControle (BVC) komen. Bij een BVC wordt de conditie en technische toestand van de bomen beoordeeld en vastgelegd. Jaarlijks wordt 1/3e deel van de gemeente geïnspecteerd. Dit betekent dat elke boom eens per drie jaar wordt beoordeeld.

De BVC toetst alleen op conditie en onderhoudstoestand, niet op kwaliteit. Om ook de kwaliteit in beeld te krijgen, wordt gebruik gemaakt van de normen en richtlijnen zoals deze beschreven staan in het 'Handboek bomen' van de Stichting Norminstituut Bomen. Bij deze methodiek wordt de boom gewaardeerd met een zogeheten W-cijfer. Een boom wordt via deze aanpak, net zoals bij de BVC, eens per drie jaar getoetst. Cobra heeft dit W-cijfer dit jaar voor het eerst gemeten.

Huidige kwaliteit

De huidige kwaliteit van de bomen aan de hand van het W-cijfer is als volgt: ongeveer 22% scoort uitstekend of zeer goed, 45% scoort voldoende, 22% scoort onvoldoende en 7% is slecht of zeer slecht. Over de laatste 4% is geen informatie beschikbaar, omdat dit over de nieuwe aanplant gaat.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Om het bomenareaal van de gemeente Wijdmeren goed te blijven beheren, wordt advies gegeven op de volgende thema's: duurzaamheid, datagestuurde werken en kwaliteitsbehoud.

Kunstwerken

Onder kunstwerken worden in deze gemeente bruggen en beschoeiingen verstaan.

Bruggen

In totaal zijn er 84 bruggen in het beheer van de gemeente. De totale vervangingswaarde bedraagt ongeveer € 13.000.000. De meeste bruggen zijn aangelegd in de jaren 1970 tot 2000. De levensduur van een brug ligt gemiddeld rond de 40 jaar. Dit betekent dat de komende tijd een relevant deel van de bruggen aan vervanging toe is. Bij (te lang) uitstel van vervanging komen zowel veiligheid als bereikbaarheid in het geding.

Beschoeiingen

Onder de categorie beschoeiingen behoren 17,7 km beschoeiingen, waaronder 6 km damwanden, en 5 steigers. De totale vervangingswaarde van deze categorie bedraagt ongeveer €15.000.000. De aanlegjaren van de beschoeiingen (en damwanden) zijn niet goed in beeld. Waarschijnlijk zijn de aanlegjaren van de beschoeiingen gelijk aan de aanlegjaren van de wegen of van de aangrenzende bebouwing waarnaast zij gelegd zijn.

Uitgevoerde onderzoeken

Eens per vier jaar worden alle kunstwerken (bruggen en beschoeiingen) visueel geïnspecteerd. Op basis van de inspectie die recent, in 2023, voor het laatst is uitgevoerd, en eventueel aanvullende constructieberekeningen en detailinspecties, worden de minimaal benodigde technische onderhoudsmaatregelen gepland.

Huidige kwaliteit

Om het onderhoudsniveau van civiele kunstwerken te bepalen, worden de richtlijnen van het CROW gehanteerd. Hiervoor wordt de richtlijn 323 'Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2013' gebruikt. Bij het onderhoud is minder aandacht voor cosmetische toonbaarheid. De focus ligt voornamelijk op het voorkomen van kapitaalvernietiging door achterstallig onderhoud en het verhelpen van schades die de levensduur (fors) doen afnemen. Inventarisaties uit voorgaande jaren en de meest recente visuele inspectie dit jaar toonden aan dat er momenteel sprake is van achterstallig onderhoud in het beheer van bruggen en beschoeiingen.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Hieronder is voor zowel bruggen als beschoeiingen een aantal acties geformuleerd waarmee we de achterstanden weg willen gaan werken en waarmee we de veiligheid van weggebruikers de komende jaren willen blijven garanderen. De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn het tegengaan van kapitaalvernietiging en het garanderen van (weg) veiligheid.

Bruggen

Van de bruggen die in het beheer zijn van de gemeente, is in kaart gebracht wat de huidige staat is en welke bruggen op korte termijn vervangen moeten worden. Dit betreft concreet zeven bruggen die in slechte conditie verkeren. De hiermee gemoeide kosten bedragen ongeveer € 200.000 per jaar voor de komende vier jaar. Daarnaast wordt een cyclisch beheer kunstwerken ingevoerd. Hierdoor zullen de bruggen op cyclische wijze geïnspecteerd en onderhouden worden, waardoor duidelijk is wat de huidige conditie van de bruggen is en hierop gestuurd kan worden voor dagelijks of eventueel vervangingsonderhoud.

Beschoeiingen

Waar de areaalgegevens van de bruggen grotendeels op orde zijn, is dit voor de beschoeiingen nog niet het geval. Voor beschoeiingen is het daarom noodzakelijk het gegevensbeheer (verder) op orde te krijgen. Verder is geconstateerd dat er sprake is van een grote achterstalligheid op het gebied van beheer en onderhoud van beschoeiingen. Een groot deel van het areaal heeft te maken met houtrot, waardoor beschoeiingen op instorten staan. Ook de stalen of betonnen beschoeiingen zijn aan vervanging toe.

Openbare verlichting

Het bovengrondse OVL-areaal binnen de Gemeente Wijdmeren bestaat uit 4578 masten en 4589 armaturen. Het overgrote deel van de OVL-installatie is aangesloten op het voedingsnet van netbeheerders Liander en Stedin. Op ons eigen net zijn ongeveer 70 masten aangesloten. De vervangingswaarde van het openbare verlichtingsareaal is ongeveer 4,6 miljoen euro.

Uitgevoerde onderzoeken

Voor het verkrijgen van inzicht in de kwaliteit en toestand van het areaal, staan twee instrumenten tot onze beschikking: de jaarlijkse schouw en periodieke inspecties. Tijdens een schouw wordt alles gecontroleerd, zoals werking, scheefstand en netheid. Daarnaast zijn er drie soorten inspecties die uitgevoerd dienen te worden: de visuele controle op het functioneren en de stand van de mast, meting en beproeving van de elektrische veiligheid van de installatie en het testen van de mechanische veiligheid van lichtmasten.

Huidige kwaliteit

De kwaliteit van de lichtmasten is, op basis van eerdere waarnemingen, redelijk tot goed. Het areaal van de armaturen verkeert op basis van eerdere waarnemingen, in redelijke staat.

Op basis van de economische levensduur is een achterstand in zowel de vervanging van masten als armaturen. Voor de masten geldt dat circa 30% de economische levensduur heeft overschreden (aandeel masten van voor 1984); voor de armaturen bedraagt dit percentage ongeveer 50% (aandeel armaturen van voor 2004).

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Om de openbare verlichting in de gemeente Wijdmeren te verbeteren en de doelstelling van het Energieakkoord te halen, wordt advies gegeven op de punten vervanging, Energieakkoord en dimmen, netbeheer en databeheer.

Straatmeubilair

Binnen het straatmeubilair wordt een aantal categorieën onderscheiden, namelijk: afzettingen, bebording, verkeersobjecten, reclameobjecten, afvalbakken en overig straatmeubilair. De totale vervangingswaarde van straatmeubilair komt uit op ruim € 1.760.000. Bebording is de grootste post hiervan: meer dan de helft van de totale vervangingswaarde bestaat uit verkeersborden, dragers en straatnaamborden.

Uitgevoerde onderzoeken

De beeldkwaliteit van objecten in de openbare ruimte wordt gemeten aan de hand van de kwaliteitscatalogus van het CROW. In 2017 is een inventarisatie van de bebording (verkeersborden + straatnaamborden) uitgevoerd. Daarbij is beoordeeld op basis van beeldkwaliteitsniveau. Voor de afzettingen, verkeersobjecten, reclameobjecten, afvalbakken en overig straatmeubilair is de (beeld)kwaliteit tot op heden nog niet bepaald.

Huidige kwaliteit

Uit de inventarisatie van 2017 bleek dat 35% van de verkeersborden zeer laag en 25% laag scoren. 43% van de straatnaamborden scoort zeer laag en 26% laag. Zoals eerder vermeld, is voor de rest van het areaal de (beeld)kwaliteit nog niet inzichtelijk gemaakt.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

In het afgelopen jaar is een begin gemaakt met het in kaart brengen van het areaal straatmeubilair. De verschillende categorieën straatmeubilair zijn onderzocht en gekwantificeerd en er is een eerste indruk van de kwaliteit van het areaal verkregen. In de komende planperiode zal door middel van aanvullend onderzoek en aanvullende inventarisaties het beheer van het straatmeubilair verder geprofessionaliseerd worden. Voor de komende planperiode wordt op twee thema's advies gegeven: beeldkwaliteit en (digitaal) beheersysteem.

Speel- en bewegvoorzieningen

De gemeente Wijdmeren heeft op dit moment 49 speel- en beweegplekken met 220 toestellen. Gebaseerd op de controle van januari 2023 is de waarde van het totale areaal aan toestellen ruim € 1.100.000 excl. installatie en ondergronden. De ondergrond is afhankelijk van de hoogte van het toestel en de daaraan verbonden vrijevalruimte.

Uitgevoerde onderzoeken

Alle speeltoestellen met de daarbij vereiste (val)ondergrond worden tweemaal per jaar door een externe partij gecontroleerd. Dit betreft een operationele, visuele en functionele inspectie. Hierbij worden evidente defecten als gevolg van vandalisme, gebruik of weersomstandigheden gesignaleerd.

Daarnaast controleert een daarvoor opgeleide medewerker van de buitendienst de speelplekken en toestellen, afhankelijk van de situatie, maandelijks of tweemaandelijks. Eventuele meldingen van defecten door bewoners worden direct opgevolgd. Zo nodig worden er adequate maatregelen uitgevoerd.

Huidige kwaliteit

De levensduur van de nieuwe toestellen is geraamd op gemiddeld 15 jaar. Daarna volgt het onderhoud en vervanging op basis van de levenscyclus. Hierbij heeft de aanschaf van houten toestellen niet de voorkeur in verband met de vele onderhoudsmeldingen.

In de berekende (theoretische) vervangingsopgave zijn na 2024 grote pieken en dalen te zien. De beschouwde periode loopt van 2024 tot 2039. De vervanging is gebaseerd op de installatiedatum en de daaraan gekoppelde verwachte levensduur van een toestel. De voorspelling is dat regelmatige controles en reparaties tot een betere spreiding van de vervangingen over de jaren zal leiden.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Het beheer en onderhoud van de speel- en bewegvoorzieningen is grotendeels op orde. De wettelijke taken voor controles en inspecties worden planmatig uitgevoerd. Daarnaast worden alle gegevens in een actueel logboek bijgehouden. Voor de komende planperiode wordt op de thema's veiligheid en vervangingsopgave advies gegeven.

Water en riolering

In 2022 is gestart met het actualiseren van het gemeentelijk rioleringsplan. Het Water- en Rioleringsprogramma (WRP) 2023-2027 is een vervolg op het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2021. Het GRP 2018-2021 is verlengd tot en met 2022. Het WRP 2023-2027 is in het laatste kwartaal van 2023 bestuurlijk vastgesteld.

Als gemeente hebben we de wettelijke taak om zorg te dragen voor de inzameling, het transport en eventuele lokale verwerking van overtollig afval-, hemel- en grondwater. De riolering dient grote belangen: de volksgezondheid en een schone leefomgeving. Met de aanleg, het beheer en onderhoud ervan is veel geld gemoeid. Omdat riolering een lange levensduur heeft, is een planmatig beheer van deze dure, veelal onzichtbare infrastructuur belangrijk.

Waar staan we nu

Van het areaal water en riolering is momenteel het areaal gemeentelijke riolering het meest gedetailleerd in beeld. De totale vervangingswaarde van de huidige riolering wordt geraamd op circa 185 miljoen. In onderstaande tabel zijn de beschikbare kengetallen van het areaal terug te vinden.

Het areaal gemeentelijk water wordt onderhouden op basis van kennis bij de buitendienst en aannemers. In de komende planperiode wordt het areaal water ook op dit niveau in beeld gebracht en vastgelegd.

HOOFDGEMALEN	Aantal	Per
Droogweerafvoer	33	Stuk
Droog- en regenwaterafvoer	3	Stuk
TOTAAL AANTAL OBJECTEN	36	Stuk

MINIGEMALEN/DRUKRIOLERING	Aantal	Per
Centrale voedingskast	40	Stuk
Dochterkasten	478	Stuk
Moeder-/dochterkasten	87	Stuk
Moederkasten	10	Stuk
TOTAAL AANTAL OBJECTEN	615	Stuk

BERGBEZINKVOORZIENINGEN	Aantal	Per
BBB zonder pomp	2	Stuk
BBB en BBL met pomp	2	Stuk
TOTAAL AANTAL OBJECTEN	4	Stuk

OVERIGE BEHEEROBJECTEN	Aantal	Per
Watergangen beheer	n.t.b.	Meter
Watertalud beheer	n.t.b.	Meter
Aansluitingen	stuks	Meter
HWA	n.t.b.	n.t.b.
DWA	n.t.b.	n.t.b.
Doorlaten	3	Stuk
Afsluiters	107	Stuk
Meldingen	n.t.b.	Stuk
Overstorten	39	Stuk
Sensoren	153	Stuk
Pompen	646	Stuk
Kolken	8.247	Stuk
Voorjaarsrond R&I	1.073	Stuk
Najaarsronde R&I	8.247	Stuk
Knopen (puntobjecten)	25.108	Stuk

Wat willen we bereiken (visie, ambitie en beleid)

In de komende jaren gaan we inzetten op het voortzetten van 'Doelmatig en Sober' en intensiveren van het bestaande beleid. Dit gebeurt aan de hand van tien thema's:

1. Doelmatig stedelijk waterbeheer
2. Meten en data op orde
3. Reiniging en inspectie
4. Riolvernieuwing
5. Wijdemeren klimaatbestendig
6. Grondwater
7. Waterveiligheid
8. Veilig en gezond water Wijdemeren
9. Wijdemeren duurzaam
10. Beheersbaar en betaalbaar

Gebouwen

Beleidskader

Het financieel herstelplan, MJOP (meerjarenonderhoudsplan) en het gemeentehuis.

Gemeentelijk vastgoed

Het vastgoed van de gemeente Wijdmeren wordt ingezet voor het behalen van de gemeentelijke doelstellingen. Een groot deel van het vastgoed is verouderd, de maatschappelijke behoefte en gebruik ten aanzien van het soort accommodatie verschuift en versnipperd, de onderliggende contractuele juridische afspraken zijn gedateerd.

Daarnaast heeft het vastgoed veel achterstallig onderhoud en staan er meerdere gebouwen leeg. Niet voor alle objecten zijn meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) opgesteld op basis waarvan het benodigde onderhoudsbudget kan worden bepaald alsmede planmatig het onderhoud kan worden uitgevoerd. Als gevolg hiervan is in het financieel herstelplan gerekend met de herbouwwaarde van de totale vastgoedportefeuille om het benodigde meerjarenbudget te bepalen. In 2023 worden voor alle vastgoed objecten MJOP's opgesteld en het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd dan wel gepland.

In 2023 is voor elk gemeentelijk vastgoed object bepaald wat de verkooppotentie is. De objecten die hiervoor in aanmerking komen, worden zo snel mogelijk aan de markt aangeboden voor verkoop. Daarbij kijken we niet alleen naar economisch interessante verkoop, maar ook naar maatschappelijke randvoorwaarden in relatie tot potentie van locatie voor andere beleidsterreinen zoals maatschappelijk, wonen en ondernemen.

Door het verkopen van de panden worden de structurele kapitaallasten in de meerjarenbegrotingen verlaagd en kan ook voor deze objecten het onderhoudsbudget worden geschrapt. Hiermee wordt een totale besparing van € 100.000 in 2024 oplopend naar structureel € 500.000 vanaf 2027 verwacht. De incidentele opbrengsten van verkoop komt ten gunste van de algemene reserve.

Om dit te realiseren verbeteren we de dienstverlening aan maatschappelijke organisaties rondom het maatschappelijk vastgoed, versterken we het team vastgoed en huren we een makelaar in om benodigde taxaties uit te voeren en eventuele verkoop te begeleiden. Waar mogelijk worden afspraken gemaakt om de kosten voor inzet van de makelaar te verdisconteren in de verkoopprijs van het vastgoed. In het organisatie herstelplan is dit meegenomen, waarmee dit tevens onderdeel uitmaakt van de stelpost organisatieontwikkeling.

4. FINANCIERING

Bij financiering gaat het om de vraag hoe de gemeente regelt dat zij steeds voldoende geld heeft om alle rekeningen te betalen. Dreigt de gemeente tijdelijk te weinig 'in kas' te hebben, dan moet zij lenen. Heeft de gemeente tijdelijk te veel in kas, dan worden bedragen van boven een drempel, wettelijk verplicht, gestort in de schatkist. Zie ook de toelichting bij saldo- en liquiditeitenbeheer. Ook sluit de gemeente langlopende geldleningen af, om bijvoorbeeld de aankoop van gronden of grote investeringen te financieren. Al deze activiteiten leiden ertoe dat de gemeente een financieringsportefeuille heeft. Die moet worden beheerd om de daaraan verbonden kosten en risico's te beperken.

Volgens artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat de paragraaf financiering in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

- 1.** De gemeente mag leningen of garanties op grond van de 'publieke taak' uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij;
- 2.** De gemeente kan middelen uitzetten op grond van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd middels de richtlijnen en limieten van het treasurystatuut;
- 3.** Van financiële derivaten wordt geen gebruik gemaakt.

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico, renterisico en kredietrisico.

Risicobeheer

Koersrisico

De gemeente beperkt de koersrisico's op uitzettingen uit hoofde van treasury door daarbij uitsluitend vastrentende waarden en/of hoofdsomgarantieproducten te gebruiken; Bovendien beperkt de gemeente de koersrisico's door overeenkomstig artikel 7 van het treasurystatuut de looptijd van de uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitenplanning.

Risico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

De kasgeldlimiet bepaalt de maximale omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen (korter dan 1 jaar) mogen aangaan. Deze limiet wordt conform de Wet financiering decentrale overheden (Fido) berekend naar een vast percentage (8,2%) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2024 bedraagt de kasgeldlimiet 5,60 miljoen (2023 5,38 miljoen). Zolang de korte rente lager is dan de rente voor langere looptijden zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut. Over het moment waarop een kortlopende schuld wordt omgezet in een langlopende schuld spelen rentevisie en de liquiditeitsprognose een belangrijke rol.

In artikel 4 van het treasurywettelijk ontwerp is onder lid 1 de volgende bepaling opgenomen: "De kasgeldlimiet als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden. Indien de gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder."

Risico vaste schuld (renterisiconorm)

Voor het renterisico over het begrotingstotaal geldt een norm van maximaal 20% per jaar. Dit houdt in dat in enig jaar niet meer dan 20 % van het totaal van de begroting mag worden gefinancierd (herfinanciering als gevolg van aflossingen dan wel renteherzieningen). Deze norm is door het Rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen. In onderstaand overzicht is dit voor onze gemeente weergegeven voor de komende vier jaren. Het overzicht is inclusief de voorgenomen investeringen uit het investeringsplan 2024-2027.

KASGELDLIMIET	2024	2025	2026	2027
1. toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	68.389	66.825	67.589	68.063
Toegestane kasgeldlimiet	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet	5.608	5.384	5.384	5.384
2. Omvang vlottende korte schuld				
Schulden in rekening-courant	0	0	0	0
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
3. Vlottende middelen				
Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0
Liquide middelen	500	500	500	500
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	500	500	500	500
4. Vlottende middelen				
Totaal netto vlottende middelen	500	500	500	500
Toegestane kasgeldlimiet	5.608	5.384	5.384	5.384
Ruimte(+) c.q. overschrijding (-)	6.108	5.884	5.884	5.884

Gegarandeerde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restantbedrag van de lening op het moment dat niet meer aan de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage dat is overeengekomen in de garantstelling.

De risico's van de verstrekte gemeentegaranties en /of gemeentelijke leningen aan toegelaten instellingen (woningbouwcorporaties) zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Hiervoor hebben de gemeente en het Rijk een zogenaamde achtervangpositie ingenomen waarvoor een achtervangovereenkomst met het WSW is afgesloten, ieder voor 50%. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervangpositie is uiterst klein omdat:

- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheidstoets
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en eventueel nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden.

Voor de hypotheekleningen afgesloten met Nationale Hypotheek Garantie (NHG) staan de gemeenten vanaf 1 januari 2011 niet langer garant. Het risico is geheel bij het Rijk komen te liggen.

RENTERISICONORM	2024	2025	2026	2027
1. Renteherziening				
Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
Netto renteherziening op vaste schuld	-	-	-	-
2. Mutatie vaste schuld				
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	0	-	-	-
Nieuwe vaste schuld IP 2024-2027	19.000	28.000	44.000	30.000
Nieuwe verstrekte lange leningen	PM	PM	PM	PM
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	19.000	28.000	44.000	30.000
3. Betaalde aflossingen				
	2.733	2.734	1.735	1.736
4. Herfinanciering (laagste van 2 en 3)				
	2.733	2.734	1.735	1.736
5. Renterisico op vaste schuld (1+4)				
	2.733	2.734	1.735	1.736
6. Renterisiconorm				
Begrotingstotaal (lasten)	68.389	66.825	67.589	68.063
Toegestane renterisiconorm	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	13.678	13.365	13.518	13.613
7. Toets renterisiconorm				
Renterisiconorm	13.678	13.365	13.518	13.613
Renterisico op vaste schuld (1+4)	2.733	2.734	1.735	1.736
Ruimte	10.945	10.631	11.783	11.877

Financieringsbehoefte

Voor de berekening van de financieringsbehoefte wordt het totaal van de geraamde boekwaarden van de activa afgezet tegen het totaal van het eigen en vreemd vermogen. De berekening van de financieringsbehoefte geeft een indicatie of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk zal zijn. In onderstaande raming van de boekwaarde is het investeringsplan 2024, voor zover van toepassing, in het bedoelde jaar verantwoord. De uiteindelijke financieringsbehoefte wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd en de invloed van mutaties binnen de nog overgebleven grondexploitatie.

De berekening van de kapitaalbehoefte per 1 januari en 31 december 2024 is als volgt (deze raming is inclusief het investeringsplan 2024-2027, jaarschijf 2024):

FINANCIERINGSTEKORT/OVERSCHOT	(bedragen x EUR 1.000)	
	1-1-2024	31-12-2024
Boekwaarde geïnvesteerd bedrag	82.005	79.805
Boekwaarde IP 2023	3.477	23.262
Af : Reserves en voorzieningen	28.443	36.885
Af : Geldleningen (inclusief waarborgsommen)	51.721	45.987
Af : Geldleningen IP 2023	3.500	19.000
Financieringstekort	1.818	1.195

Saldo- en liquiditeitenbeheer

Voor het saldobehoor en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

Bij het aantrekken van financieringsmiddelen voor korter dan één jaar gelden de volgende uitgangspunten:

1. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rente-compensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities.
2. Indien het saldo in rekening-courant de doelmatigheidsdrempel overstijgt (2% van de begrote lasten over dat begrotingsjaar) wordt het meerdere, wettelijk verplicht, dagelijks afgestort naar de schatkist. Zie Schatkistbankieren.

3. Naast het verplichte schatkistbankieren, is het aanhouden van gelden in rekening-courant bij de bank voor een periode korter dan één jaar toegestaan.
4. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat, kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Bij het aantrekken van financieringsmiddelen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

1. Financieringsmiddelen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak in samenhang met de totale gemeentelijke financieringsbehoefte.
2. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren.
3. Bij het aantrekken van financieringsmiddelen maakt de gemeente gebruik van onderhandse leningen.

Schatkistbankieren (zie ook bovenstaande toelichting)

De Wet FIDO is eind 2013 in werking getreden. Vanaf dat moment werd het schatkist-bankieren verplicht en moeten gemeenten overtollige middelen in de schatkist afstorten, met inachtneming van een doelmatigheidsdrempel van 2% van het begrotingstotaal in 2024 € 68.388.000. Schatkistbankieren impliceert voor Wijdmeren dat liquide middelen boven het bedrag van € 1.367.700 verplicht bij het Rijk moeten worden ondergebracht.

Liquiditeit

De gemeente beperkt haar liquiditeitsrisico's door de treasuryactiviteiten te baseren op een meerjarige liquiditeitsplanning met een looptijd van minimaal vier jaar.

De rekening-courantverhouding met de BNG Bank N.V. is zodanig dat de overtollige liquiditeiten, beneden de eerder genoemde doelmatigheidsdrempel van de schatkist, binnen een circuit van rentecompensatie worden geconcentreerd tegen zo gunstig mogelijk condities.

Opgenomen langlopende geldleningen

De geraamde leningenportefeuille voor de periode 2024-2027 ziet er als volgt uit (incl. investeringen opgenomen in IP 2024-2027):

	(bedragen x EUR 1.000)			
LENINGENPORTEFEUILLE	2024	2025	2026	2027
Stand vaste geldleningen per 1 januari	48.721	64.988	71.254	85.519
Nieuwe leningen	0	0	0	0
Nieuwe leningen (IP 2023-2026)	19.000	9.000	16.000	11.000
(Reguliere) aflossingen	2.733	2.734	1.735	1.736
Stand vaste geldleningen per 31 december	64.988	71.254	85.519	94.783

Berekening renteomslagpercentage

De renteomslag is een berekening van de gemiddelde rente die wordt toegerekend aan alle investeringen, met uitzondering van de investeringen die met eigen vermogen zijn gefinancierd, de grondexploitaties en investeringen waaraan een vaste rente wordt toegerekend. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor diverse verstrekte geldleningen.

Bij het bepalen van het financieringstekort wordt de boekwaarde investeringen bepaald op basis van de stand van de boekwaarde aan het einde van het vorige begrotingsjaar. Hierbij wordt rekening gehouden met de laatst bekende rekeningcijfers. Ook wordt ervan uitgegaan dat ramingen uit het investeringsprogramma van het vorige begrotingsjaar en restanten van voorgaande jaren in het vorige begrotingsjaar zijn uitgevoerd. In de gemeente Wijdmeren worden over nieuwe investeringen in het eerste jaar geen rente berekend. De afschrijvingen vinden plaats vanaf het eerste jaar na aanschaf of ingebruikname. De berekende omslagrente per 1-1-2024 bedraagt afgerond 0,88%.

BEREKENING RENTE-OMSLAG BEGROTING 2024	(rente vaste leningen + nieuwe leningen + kort)	(bedragen x EUR 1.000)	
			1-1-2024
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering			€ 550.179
b. De externe rente baten			€ -
Totaal door te rekenen externe rente			€ 550.179
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend		-/-	
De rente van projectfinanciering, die aan het betreffende taakveld moet worden toegekend		-/-	
Saldo door te rekenen externe rente			€ 550.179
d1. Rente voor eigen vermogen			€ -
d2. Rente over voorzieningen			€ -
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht, Overhead) toe te rekenen rente			€ 550.179
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht, Overhead) toegerekende rente/renteomslag			-€ 550.179
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury			€ -
Boekwaarde Investerings per 1 januari 2024		€ 75.368.239,00	€ 75.368.239,00
			€ 75.368.239,00
Rente vaste geldleningen (lange en korte financieringen)			€ 550.179

	(bedragen x EUR 1.000)		
	2024		
NIET IN DE OMSLAG BETREKKEN	Bedrag	Rente	Bedrag
Beleggingen leningen U/G			
Leningen ambtenaren:			
	€ -		
Leningen ambtenaar 6	€ 17.899	1.11	€ 199
Leningen ambtenaar 7	€ 12.946	1.08	€ 140
Leningen ambtenaar 12	€ 17.995	1.95	€ 351
Kunstgrasveld SV Loosdrecht			
Onderlaag	€ 67.752	5.00	€ 3.388
Toplaag	€ -	5.00	€ -
w.b.v. Samen Wonen (St.J.)			
Complex VSEB-won	€ 779.050	1.48	€ 11.530
Diverse: Investerings gefinancierd uit reserves (Reserve afschrijving activa)	€ 4.076.120		€ -
Diverse Grexen (geen rente berekenen)	€ 9.644.106	-	€ -
TOTAAL ALLE RISICO'S	€ 14.615.869		€ 15.607
Totaal rente			€ 550.179
Af: niet in omslag te betrekken rente			€ -15.607
			€ 534.572
Boekwaarde investeringen 1 januari 2024	€ 75.368.239		
Af: niet in omslag te betrekken investeringen	€ -14.615.869		
	€ 60.752.370		
Percentage 1%	€ 607.523.70		
	0.8799198		

Investeringsplan

De infrastructuur van onze gemeente is tot stand gekomen in de periode na de tweede wereldoorlog en nadert het einde van de levensduur.

Het investeringsplan voorziet in de noodzakelijke vervangingen en aanpassingen aan de opgaven van deze tijd (klimaatadaptie/ duurzaamheid). Het investeringsplan is met het uitgangspunt sober en doelmatig opgesteld, waarbij onder meer het van 'gevel tot gevel' beleid en een complete herinrichting niet vanzelfsprekend zijn.

Echter de huidige zeer hoge inflatie en snel stijgende rente heeft een negatieve invloed op de investeringsbedragen en de daaruit volgende kapitaallasten.

In het investeringsplan 'IP 2024-2027' worden investeringen voorgesteld voor in totaal afgerond € 68.794.000. De projecten die zijn genoemd starten in ieder geval in deze planperiode. Voltooiing en vertaling van de financiële gevolgen zijn voor een aantal investeringen pas van toepassing na 2027. De investeringen waarover in deze begroting wordt gestart met afschrijven bedragen in totaal € 43.416.000. Over de overige investeringen zijnde € 25.378.000 wordt gestart met afschrijven na voltooiing van de werkzaamheden. Dat is in de periode na 2027. De kosten daarvan zijn nu niet zichtbaar in de ramingen van deze begroting, maar leiden tot hogere kapitaallasten in de jaren vanaf 2028.

De investeringen zijn opgenomen in het nog vast te stellen gemeentelijk WRP 2023-2027.

Zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen bij toelichting op de 'netto schuldquote'.

5. BEDRIJFSVOERING

Het besluit van de gemeenteraad om te komen tot bestuurlijke fusie geeft richting aan de (ambtelijke) organisatie van de komende jaren. Rekening houdend met de kaders van het financieel herstelplan moeten we zorgen dat de organisatie klaar is om over te gaan naar een nieuwe organisatie. Dit betekent dat Wijdemerem binnen de kaders van het financieel herstelplan:

- Uitvoering geeft aan de wettelijke taken
- De afspraken uit de bestuurlijke opgaven nakomt
- De afgesproken dienstverlening aan inwoners en ondernemers levert
- De interne werkprocessen op orde brengt

Dit zorgt ervoor dat onze organisatie straks klaar is voor de vorming van een nieuwe gemeente. Dat hoeven we niet alleen te doen. Wanneer de nieuwe fusiepartner(s) bekend is/zijn, kunnen we hiervoor samen optrekken met onze partner of we kunnen alvast organisatieonderdelen uitwisselen.

Organiseren in verschillende fasen

Bij de optimalisering van de organisatie gaan we inzetten op een snelle verbinding met de nog te kiezen fusiepartner(s). We onderkennen hierin drie fasen:

- 1. Pre-fusiebesluit:** De fusie partner(s) is/zijn nog niet bekend. Wijdemerem voert de taken zelf uit of heeft taken belegd bij (verbonden) partijen.
- 2. Fusie besluit is genomen:** daar waar mogelijk ambtelijke samenwerking / invlechten in de nieuwe organisatie.
- 3. Feitelijke fusie:** één organisatie, taakuitvoering is belegd in de nieuwe gezamenlijke organisatie.

Wendbaar, flexibel en slim

In de jaren tot fusie gaat het MT van Wijdemerem uit van wendbaar, flexibel en slim. Bij het invullen van vacatures en het inpassen nieuwe taken vragen we ons af: doen we het zelf, doen we het samen met de nieuwe organisatie, kan de nieuwe organisatie de taak alvast voor ons uitvoeren of besteden we de taak uit.

Bij investeringen bijvoorbeeld op het gebied van ICT vragen we ons af wat de noodzaak is van de investering, of we deze kunnen uitstellen en of we al kunnen samenwerken met de veronderstelde fusiepartner. Het is de rol en opdracht van het MT om hierop te acteren en keuzes te maken. Uitgangspunt is om per opgave en vanuit maatwerk de juiste vorm in te zetten.

- Om dit te realiseren brengt het MT, in het kader van de naderende fusie, prioritering aan voor investeringen in de bedrijfsvoering
- Brengt het MT in datzelfde kader prioritering aan bij opgaven voor in welke vorm wij taken uitvoeren (vanuit vaste formatie, inhuur, taak en budget overbrengen naar fusiepartner(s), verbonden partijen, opdracht aan derden)

Medewerkers zijn het kapitaal

Onze medewerkers zijn ons belangrijkste kapitaal. Onze medewerkers hebben echter niet (altijd) de aandacht gekregen die ze nodig hebben en die ze verdienen, waardoor er vacatures zijn ontstaan en dat het verzuimpercentage hoger was dan gemiddeld. Gelukkig lijkt de tendens licht naar positief om te buigen. We zetten de komende tijd in op taakvolwassenheid, het verminderen van verzuim en op ambtelijk bestuurlijk samenspel. Dat betekent aandacht en tijd voor onze medewerkers, opleiden en ontwikkelen daar waar nodig zowel op taakinhoud als op de benodigde vaardigheden. Bij het invullen van vacatures passen we maatwerk toe en we besteden werk uit indien nodig.

Om dit te realiseren:

- Zetten we in om te zorgen dat medewerkers 'fit for the job' zijn bij de fusiedatum:
 - Dat betekent dat we weten wat iemand kan en wil
 - Dat betekent dat we weten wat de competenties zijn die nodig zijn om je functie goed in te vullen
 - Inventariseert de leidinggevende samen met de medewerker of er extra kennis of vaardigheden nodig zijn om de functie goed in te vullen
 - Stuur de leidinggevende op de (persoonlijk) ontwikkeling van de medewerkers om te komen tot taakvolwassen medewerkers
 - Sturen medewerkers in samenwerking met leidinggevendenden op een gezonde werkvoorraad en een goede werk & privé balans
- Heeft elke leidinggevende twee keer per jaar een GROW gesprek met de vaste medewerkers, medewerkers doen verslag van deze gesprekken, verslagen worden in AFAS vastgelegd
- Houden we in 2023 een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)
- Stelt het MT op basis van de uitkomsten en in overleg met de OR 5 focus punten vast, stuurt daarop en monitort de voortgang
- Blijven we inzetten op het vast invullen van vacatures vooral op uitvoerende diensten

Investeren in de organisatie

De raad heeft met het opnemen van een stelpost Organisatie Ontwikkeling in 2024 (incidenteel en structureel) in de organisatie daartoe middelen vrijgemaakt. De raad heeft daarbij de opdracht gegeven om de benodigde investeringen in de organisatie duidelijk uiteen te zetten.

De Provincie Noord-Holland heeft aangegeven dat de investering in de organisatie voor hen een harde randvoorwaarde is om te vertrouwen in de realisatie van het financieelherstelplan/kadernota.

Per afdeling volgt hier een uiteenzetting van de investering en besparingen in relatie tot de opdracht van de raad en het kader van de provincie als toezichthouder.

Afdeling inwoners

Sociaal domein

Ons speerpunt in 2024 en verder blijft het uitvoeren van onze taken op een kwalitatief gewenst niveau, binnen de beschikbare budgetten.

We gaan werken op basis van de dit najaar te nemen raadsbesluiten over het Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024 – 2027 en de uitwerking daarvan in de Maatschappelijke Agenda. Naast de Jeugdwet, Wet Maatschappelijke ondersteuning en Participatiewet wordt hier ook het Dorpenbeleid, het beleid voor inburgering, armoede/schulden, onderwijs/onderwijsachterstanden, cultuur en sport uitgewerkt. We nemen voorbeelden van 'best practices' over van andere gemeenten. Met de te nemen raadsbesluiten krijgt de raad ook grip op te realiseren ombuigingen in het sociaal domein, waarin per eerder aangenomen motie om is gevraagd.

Voor 2024 is eenmalig € 250.000 nodig op het inrichten en versterken van het sociaal beleid. Hiermee realiseren we een structurele ombuiging van € 500.000 (op efficiency van subsidie uitgaven en maatregelen op zorg en welzijn) in 2025 en verder. De eenmalige investering omvat:

- Medewerkers scholen in nieuwe manier van werken
- Optimaliseren van werkprocessen, zoals: nieuwe werkprocessen sociaal wijkteam om zelf passende kortdurende en langdurende basishulp te bieden
- Wegwerken van achterstanden

- Inrichten inzet uitvoering praktijkondersteuners bij huisartsen
- Betere monitoring jeugdhulptrajecten
- Versterken inzet algemene i.p.v. maatwerkvoorzieningen sociaal domein

De acties bij deze ombuiging betreffen:

- Vanuit de afgesproken Landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 onze sociale wijkteams versterken met extra expertise en extra tijd, ruimte en mandaat. Zij handelen vanuit een brede blik op het gezin (participatie, armoede/schulden, echtscheiding, psychische problemen bij ouders). Het versterkte sociale wijkteam gaat zelf passende kortdurende en langdurende basishulp bieden waardoor verwijzingen naar gecontracteerde (specialistische) kostbare vormen van hulp zullen afnemen. Landelijk (VNG Maatregelen 2022) is hierbij ingeschat dat dit leidt tot een besparing van 0,8%
- Doordat er vanuit de GALA middelen geormerkt geld ter beschikking is gesteld, kunnen we gericht publieke middelen toebedelen aan de maatschappelijke voorzieningen. Hiermee versterken we de (lokale) instellingen en onze inwoners in nood. En komen hiermee dus ook tegemoet aan de motie M-7-1 van 12 juli 2023
- We investeren in de nabijheid van specialistische controleerbare hulp die wordt ingezet als dat nodig is
- We zetten in op een integrale kijk op de problemen van de jeugdige en het gezin

- Meer focus op het verminderen van armoede en schulden zorgen voor jeugdhulptrajecten die effectiever en efficiënter verlopen. Dit geldt ook voor de aandacht en inzet op andere belemmerend factoren binnen het gezin (echtscheiding, psychische problemen bij ouders)
- We zetten in op verhoogde uitstroom uit jeugdhulp door een betere beschrijving en scherpere monitoring van trajecten
- We gaan extra praktijkondersteuners inzetten bij de huisartsen die de jeugdhulpvragen aan de huisarts beter kunnen beoordelen. Door de extra praktijkondersteuners bij de huisartsen zal het aantal verwijzingen naar de duurder specialistische GGZ afnemen
- We versterken de sociale basis door meer algemene voorzieningen zoals extra jeugd- en jongerenwerk, algemeen toegankelijke activiteiten als alternatief voor individueel beschikte vormen van dagbesteding en het versterken van de sociale cohesie met activiteiten vanuit ons dorpenbeleid. Dit leidt tot een verhoogde uitstroom in de gespecialiseerde hulp en een vermindering van de instroom van individueel beschikte hulp
- We volgen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van de Wet maatschappelijke ondersteuning. In voorbereiding is het deels ombuigen van de Wmo-begeleiding van een maatwerkvoorziening naar een algemene voorziening
- We onderzoeken de mogelijkheid om de norm voor huishoudelijke hulp en begeleiding te verlagen. Uit onderzoek uitgevoerd door KPMG in deze regio blijkt dat hiermee een structurele bezuiniging gerealiseerd kan worden van 10 tot 13%

Definitieve uitwerking en doorrekening van de ombuigingen vindt in de eerste helft 2024 plaats op basis van de najaar 2023 door de raad te nemen besluiten inzake de beleidskaders sociaal domein.

Dienstverlening

Dát we onze wettelijke taken en bestuurlijke opgaven in opmaat naar bestuurlijke fusie uitvoeren is net zo belangrijk als hóe we dat doen. Wij willen een organisatie zijn waar inwoners en ondernemers zich gehoord voelen, vragen en aanvragen binnen gestelde termijnen worden beantwoord, en het handelen van onze medewerkers als prettig en betrokken wordt ervaren.

Dit betekent niet dat wij altijd kunnen instemmen met het verzoek van onze inwoners / ondernemers of dat we antwoord kunnen geven op de snelheid die verzocht wordt. Belangrijk is dat we helder aangeven wat er wel en niet kan, wanneer iemand reactie kan verwachten, dat we verwachtingen managen, rolvastheid betrachten, en beslissingen helder toelichten.

Door de vele achterstanden is de klachten- en meldingenstroom nu nog relatief hoog. Deze zorgen door stapeling voor achterstanden in de hele organisatie, waardoor er onnodig veel mensen met een melding/klacht bezig zijn. En omdat het vaak aan middelen ontbreekt om daadwerkelijk de melding te verhelpen, herhaalt een klacht zich vaak, zonder dat de feitelijke situatie is veranderd. Hierin willen we verbeteringen aanbrengen.

Om dit te realiseren:

- Actualiseren en communiceren wij servicenormen voor telefonie, post, mail.
- Gaan we met onze medewerkers in gesprek over de vastgestelde werkwijze van de organisatie en sturen de leidinggevenden hierop.
- Waar vragen nu via verschillende ingangen binnenkomen, gaan we deze procesmatig toeleiden naar één punt van waaruit wij de eenvoudige vragen snel en adequaat kunnen beantwoorden. Meer complexe vragen worden van daaruit naar de vakafdelingen doorgeleid. En we gaan de beantwoordingstermijn daarop monitoren.
- Voeren we eind 2023 een klanttevredenheidsonderzoek uit op de dienstverlening van onze gemeente), en voeren we vanuit de uitkomst verbeteringen door.

Afdeling omgeving

Groenblauwe parel: natuur, recreatie, Oostelijke Vechtplassen, Plassenschap

We gaan werken vanuit een integraal programma om hierop beter te sturen en deze identiteit te borgen richting de nieuwe gemeente. Met dit programma verbinden wij onze rol en taken vanuit het Plassenschap, Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en positie in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Ook maken wij hiermee een integrale verbinding tussen beleid en uitvoering rond economie, recreatie, toerisme, natuur, milieu en dorpenbeleid. Tot slot leidt dit programma tot een verbinding van wat kunnen brengen en willen halen in onze samenwerking met de regio, binnen de metropoolregio Amsterdam en provincies en Rijk (denk aan natura 2000 opgaven).

Als woongemeente staat Wijdmeren op plek 7 in de Atlas van Nederlandse gemeenten (Buro Louter, 2023). Onze flora en fauna zijn uniek voor Nederland én Europa. Voor zowel behoud als beheer hiervan is ecologische kennis en kunde nodig. Dit is ook nodig voor de wettelijke taak van de gemeente om een natuurcheck uit te (laten) voeren bij omgevingsvergunningen en alles wat daarmee samenhangt. En het is ook nodig om strategisch te adviseren bij ontwikkelingen rond ons Natura 2000 gebied en ontwikkelwensen van initiatiefnemers in ons grondgebied. Denk bijvoorbeeld aan de effecten van festivals in de buurt van een natuurgebied of renovatie van gebouwen waar vleermuizen in huizen. Daarnaast is advisering nodig rond opgaven vanwege het veranderende klimaat, natuurinclusief bouwen en het ecologisch beheer van watergangen in Wijdmeren. Denk aan de effecten van het aanpassen van ons grondwaterpeil om stikstofuitstoot te beperken vanuit het inklinken van het veen in onze natuurgebieden.

Om dit te realiseren:

- Versterken wij de inzet op het programma groen blauwe parel door het omvormen van beleidsfuncties naar programmamanagement en uitvoering
- Organiseren wij de inzet van ecologische kennis en kunde

Beheer en onderhoud ruimtelijke omgeving

Bij de afdeling Omgeving is een stevige duurzame versterking nodig voor het uitvoeren van de projecten beheer & onderhoud om te zorgen dat we het beheer en onderhoud van onze parels en eigendommen kunnen realiseren op de door raad vastgestelde kwaliteitsniveaus. In de afgelopen jaren zijn achterstanden opgelopen waardoor de opgave nu groter is dan gebruikelijk. Met het vaststellen en uitvoeren van de beheerplannen gaan we ook voldoen aan de verplichting van de Provincie als toezichthouder om onze beheerplannen te actualiseren en de noodzakelijke investeringen voor de realisatie van beheer en onderhoud op te nemen in de begroting. Dit maakt ook onderdeel uit van onze fusie-opgave.

Om dit te realiseren:

- Zorgen we voor de essentiële kennis en ervaring op het gebied van inkoop en aanbesteden
- Uitbreiding extra projectondersteuning zodat projectleiders minder belast worden met administratieve zaken en zich meer kunnen richten op de uitvoering, opdrachtgeverschap richting opdrachtnemers en afstemmen met de externe en interne stakeholders

- Slimmer en integraler organiseren, intern, extern en bestuurlijk:
 - Hebben we in de organisatie een opdrachtgever die op basis van een inkoopkalender zorgt voor correcte opdrachtgeving bij aanbestedingen
 - Besteden we extra aandacht aan de startfase van een project. We starten niet eerder met de uitvoering, dan wanneer de noodzakelijke randvoorwaarden zijn ingevuld
 - Nemen we in de voorstellen voor de beheersplannen middelen op voor een contractmanager die specifiek aandacht besteed aan de keuze voor contractvormen die passend zijn voor het type project
 - Leggen we heldere kaders vast in de organisatie, met het college en de raad; besluitvorming op de juiste tafel die niet opnieuw ter discussie komt
 - Gaan we raamovereenkomsten aan waar dat kan, huren gespecialiseerd advies op inhoud of proces in, waar nodig.
- Benoemen we een integraal beheerder/programmamanager beheer en onderhoud en projectregisseur die stuurt op het totaal programma dat in de begroting wordt vastgesteld

Verkeersbesluiten

Het aantal te nemen verkeerskundige besluiten en maatregelen neemt toe vanuit onze wettelijke taken als wegbeheerder en de toename van projecten beheer en onderhoud openbare ruimte.

Om dit te realiseren:

- Stellen we de noodzakelijke verkeersbesluiten op, laten deze vaststellen en dragen zorg voor de uitvoeren hiervan. Hiervoor is uitbreiding met 1 fte verkeerskundige nodig

Wijzigingen bestemmingsplan en/of omgevingsplan

De eerste drie jaar na het inwerking treden van de Omgevingswet lopen er nog ruimtelijke procedures die vallen onder de huidige wet- en regelgeving. We willen de achterstanden bij deze aanvragen wegwerken, de dienstverlening hierop verbeteren en de implementatie van de uitvoering van de nieuwe Omgevingswet (waaronder het uitdagingrecht bemensen en waarmaken).

Om dit te realiseren:

Zetten we in 2024 en 2025 2 fte extra adviseurs ruimtelijke procedures in.

Vastgoed

Een belangrijke pijler in het financieel herstelplan is het terugbrengen van de kosten voor beheer, onderhoud en de kapitaallasten van het gemeentelijk vastgoed. Doel is om de opgave te realiseren door verkoop van interessante vastgoedobjecten op ontwikkellocaties, zoals het gemeentehuis.

Gemeente Wijdmeren heeft veel vastgoed in eigen bezit. Er ontbreekt beleid in het aan- en afstoten, beheer, verhuur en ontwikkelen van het vastgoed van de gemeente. Een groot deel is verouderd, de maatschappelijke behoefte en gebruik ten aanzien van het soort accommodatie verschuift en versnipperd, de onderliggende contractuele juridische afspraken zijn gedateerd.

Vanuit een kritische schouw en herorganiseren is het mogelijk een inhaalslag te maken.

Om dit te realiseren:

- Verbeteren we de dienstverlening aan maatschappelijke organisaties en projectontwikkelaars rondom het maatschappelijk vastgoed en hiertoe breiden we team Vastgoed structureel uit met 1 fte
- Zetten we in op tijdelijke versterking om dossiers te herstructureren, af te ronden en achterstanden in de lopen
- Huren we een makelaar in om benodigde taxaties uit te voeren en eventuele verkoop te begeleiden. Waar mogelijk worden afspraken gemaakt om de kosten voor inzet van de makelaar te verdisconteren in de verkoopprijs van het vastgoed
- Geven we opdracht aan een bureau om inzichtelijk te maken wat de kosten zijn voor het meerjarenonderhoud van de vastgoedobjecten

Extra inkomsten bezoekers en recreanten

Wijdmeren is de groenblauwe parel van Midden-Nederland en we willen dat het gebied aantrekkelijk blijft voor onze inwoners en voor de vele toeristen die voor een dagje of voor een korte of langere vakantie in ons gebied verblijven. Tweede huizen zijn in trek evenals hotels, B&B 's en vakantiehuizen. De gemeenteraad heeft als een van de maatregelen vanuit het financieel herstelplan, ervoor gekozen om de recreanten en toeristen meer mee te laten betalen aan (het onderhoud van) de voorzieningen en het onderhoud van natuur en landschap.

Toeristenbelasting en forensenbelasting worden reeds in rekening gebracht. Momenteel wordt onderzocht of de inning van deze belastingen volledig is en hoe de tarieven zich verhouden tot gemeenten met een vergelijkbaar toeristisch profiel.

Om extra inkomsten te realiseren kan worden gedacht aan parkeerbelasting, vaarvignetten et cetera. De mogelijkheden en implementatie van dergelijke maatregelen dienen zorgvuldig te worden onderzocht. En besproken te worden met de diverse stakeholders, waaronder met name de ondernemers, voordat een of ander wordt ingevoerd. Op basis van ervaringsgegevens van andere gemeenten met eenzelfde toeristisch profiel, lijkt een opbrengstverhoging van ongeveer € 1.000.000 vanaf 2028 reëel. Startend met een meeropbrengst van € 500.000 in 2024 ten opzichte van de geraamde opbrengst, zoals is vastgelegd in de begroting 2023.

Om dit te realiseren

- Is incidenteel extra inzet nodig, die gedekt kan worden uit de meeropbrengsten

Afdeling bedrijfsvoering**Financiën**

Het financiële team dat vorig jaar vanuit externe inhuur is ingericht, blijft tot na de jaarrekening 2023 om een goed fundament voor de komende jaren te realiseren. In de komende maanden gaan we werken aan de invulling van het team financiën dat nodig is voor een stabiele financiële huishouding. Hierbij is een snelle inpassing in systemen en werkwijzen van en met de toekomstige fusiepartner(s) zeker denkbaar. Met name het financieel vervlechten wordt een tijdrovende en cruciale taak in het fusieproces.

Communicatie

We gaan met inzet van 1 extra fte het interne communicatieproces verbeteren om kwaliteit van de externe communicatie richting onze inwoners, partners en ondernemers te verbeteren.

HRM & ondersteuning bestuurlijke processen

Ook bij HR wordt gewerkt aan het verbeteren van diverse P&O processen en het inrichten van een nieuw HR-systeem. Dit systeem gaat efficiency voordelen opleveren en management informatie bieden over formatie, inhuur, ziekte en verzuim. Ook het werving- en selectieproces wordt nadrukkelijk digitaal ondersteund. Tenslotte zullen in de komende periode diverse personeelsdossiers worden afgerond, waarmee we verwachten dat we in de loop van 2024 op HRM 1 fte HR minder nodig zullen hebben (structureel). Om de directie en het bestuur op strategisch niveau te ondersteunen en de processen richting college en raad efficiënter en professioneler te laten verlopen is een directiesecretaris noodzakelijk. Deze formatie invulling zal in de plaats komen van 1fte HR-adviseur, waarmee effectief de omvang van formatie neutraal blijft. In de fusie organisatie zal wel extra inzet van HRM nodig zijn. Dit wordt te zijner tijd bij het Plan van Aanpak voor het fusietraject uitgewerkt.

Digitalisering

Als gevolg van steeds verdergaande digitalisering worden de werkzaamheden van de medewerkers van ons archief minder. Op dit moment zijn er meerdere vacatures en hebben we besloten 1 fte DIV medewerker niet meer in te vullen en als bezuiniging op te voeren (structureel).

Management

De afgelopen maanden is het management van de organisatie op orde gebracht en de hoofdstructuur met 3 afdelingen vastgesteld. Voor de 3 afdelingen zijn inmiddels de nieuwe afdelingsmanagers gestart, alsmede de manager strategie en projecten. Vervolgens kan de fijnstructuur (van de teams) worden bepaald. Uitgangspunt hierbij is om deze inrichting met minder teamleiders te realiseren. Dit betekent een structurele bezuiniging van € 420.000 met ingang van 2025. Daarentegen verhogen we waar nodig de inzet op uitvoerende taken.

Stelpost bedrijfsvoering

Zoals het rapport Necker van Naem als aanbeveling concludeert, is het noodzakelijk dat bij het toevoegen van formatie om inhoudelijke opgaven te realiseren, rekening wordt gehouden met het ophogen van gemiddeld 10% als stelpost voor bedrijfsvoeringonderdelen, zoals bureau(stoel), laptop, P&O, management, etc. Hiervoor is een structureel bedrag van € 50.000 opgenomen vanaf 2024.

Informatisering en automatisering

We hebben te maken met een samenleving die steeds digitaler wordt. Gemeenten staan als overheidsorganisatie het dichtst bij de samenleving. Voor een goede dienstverlening van de gemeente is een adequate informatievoorziening en automatisering (I&A) van cruciaal belang. In alle gemeentelijke processen speelt I&A een belangrijke rol. Onze inzet is er op gericht de primaire processen optimaal te ondersteunen met een goede informatievoorziening.

De afgelopen jaren zijn diverse pogingen ondernomen om ons op het gebied van ICT te ontzorgen door middel van samenwerking met gemeenten in onze nabijheid of andere regionale initiatieven. Dat heeft om allerlei redenen niet geleid tot een concrete samenwerking. In deze jaren zijn noodzakelijke investeringen in de ICT bevroren. Dit heeft geleid tot achterstallig onderhoud: er wordt gewerkt met verouderde hardware en verouderde systemen. Ook de ICT-ondersteuning van de medewerkers liet nog te wensen over.

In april 2023 is een plan van aanpak opgesteld waarbij de achterstand wordt ingelopen en de medewerkers van de gemeente op een goede manier worden voorzien van apparatuur en ondersteuning. In 2023 zijn hiervoor de eerste stappen gezet. In 2024 zal dit proces worden afgerond. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van eenmalige budgetten die eerder zijn vastgesteld. Voor 2024 verwachten we verder geen extra investeringen.

Met het oog op het toekomstperspectief worden geen grote veranderingen meer doorgevoerd of nieuwe systemen ingevoerd. Met uitzondering van wettelijk noodzakelijke voorzieningen bijvoorbeeld in het kader van de nieuwe omgevingswet en de verdere aandacht en eisen op het gebied van informatiebeveiliging. De ICT begroting voor 2024 is derhalve een conserverende begroting.

Privacy en informatiebeveiliging

Blijvende aandacht zal worden geschonken aan het I-bewustzijn met betrekking tot de thema's privacy en informatiebeveiliging. Als overheidsinstantie zijn we extra kwetsbaar op dit punt. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan zowel de technische als de menselijke kant van beide thema's.

Al het personeel moet zich voortdurend bewust zijn van de privacy verplichtingen van de gemeente. Wanneer er onduidelijkheden bestaan rond het thema moet om hulp kunnen worden gevraagd.

Bij de ontwikkeling van nieuwe projecten, regelgeving en beleid, waarbij persoonsgegevens worden verwerkt, worden de risico's voor de rechten en vrijheden van betrokkenen in kaart gebracht en beoordeelt in hoeverre de huidige maatregelen voldoen en welke aanvullende maatregelen genomen moeten worden om de risico's zoveel mogelijk te verminderen.

De verbetering van de inhoud en compleetheid van het register van verwerkingen is ingezet maar vraagt nog steeds om aandacht. Inbedding en bestending van de (privacy-)normhandhaving door de gemeente in het kader van de Wet politiegegevens (Wpg) zal nader aandacht krijgen.

Om deze wettelijke verplichting te kunnen uitvoeren, wordt voorzien in de aanstelling van een privacy-officer. Omdat meerdere gemeenten eenzelfde opgave hebben, wordt samenwerking gezocht voor de uitvoering van de onderliggende taken.

De activiteiten rond informatieveiligheid staan in het teken van het vervolg op de operationele uitvoering van het tactisch jaarplan informatieveiligheid 2023-2024. Daarbij wordt ingezet op een aantal specifieke thema's zoals de ontwikkeling van mobile device management, naleving en procesmatige inbedding van het logisch toegangsbeleid, controle over in/door/uitstroom van personeel, patch/change-management en inregelen van Informatiebeveiligings-continuïteit.

De capaciteiten van de organisatie op het gebied van informatieveiligheid zal op verschillende manieren worden getest. Omdat meerdere gemeenten eenzelfde opgave hebben, wordt samenwerking gezocht voor de uitvoering van de onderliggende taken.

Formatie ambtelijke organisatie

De toegestane formatie van de ambtelijke organisatie (excl. Griffie) bedraagt 200,58, FTE (Fulltime Equivalent). De daadwerkelijke bezetting bedraagt 148,86fte. De vacatureruimte van 51,72fte wordt voor een groot deel via inhuur ingevuld. De formatie van de ambtelijke organisatie is hoger dan voorgaande jaren. Dit komt doordat we in 2023 de taken en formatie hebben overgenomen van het Plassenschap die nu in de begroting zijn verwerkt. Daarnaast is de formatie gebaseerd op inzichten vanuit de verbeterde personele administratie.

Vanuit het financieel herstelplan is conform het vastgestelde amendement een bedrag van 1,6 miljoen als stelpost beschikbaar gesteld voor tijdelijke en waar nodig structurele organisatieversterking. Als nadere uitwerking inzake de concrete inzet van deze stelpost is een organisatieherstelplan opgesteld door het college.

6. VERBONDEN PARTIJEN

De gemeente werkt samen met verbonden partijen, andere gemeenten en andere partijen om invulling te geven aan haar publiekrechtelijke taken en om haar maatschappelijke doelen te kunnen bereiken. Er is sprake van een verbonden partij wanneer de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft in de samenwerking.

Bij alleen een bestuurlijk belang of alleen een financieel belang is geen sprake van een verbonden partij. De samenwerking is dan bijvoorbeeld gebaseerd op een overeenkomst (opdracht en/of samenwerking), een incidenteel gezamenlijk belang (hierbij kan worden gedacht aan het regionaal aanbesteden van in te kopen producten of diensten of de samenwerking op diverse onderdelen met de gemeente Hilversum).

De gemeente Wijdemeren is aandeelhouder in twee andere partijen zonder verantwoordelijk te zijn voor eventuele tekorten: dit zijn de BNG Bank en drinkwaterbedrijf Vitens.

Organisatievormen van een verbonden partij zijn:

- Gemeenschappelijke regeling (publiekrechtelijk)
- Regeling tussen gemeenten en/of provincie(s)
- Deelname in een stichting
- B.V. of N.V. (privaatrechtelijk)
- Een publiek- private samenwerking

In deze paragraaf wordt het doel van deze samenwerkingen en een overzicht van de verbonden partijen weergegeven.

De verbonden partijen zijn gerangschikt naar omvang van de financiële bijdrage (van groot naar klein). Per partij is onder andere de volgende informatie opgenomen:

- De wijze waarop de gemeente Wijdemeren een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- De bijdrage van de gemeente aan de verbonden partij in 2024;
- De stemverhouding;
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- De eventuele risico's.

Rol van de raad

De afgelopen jaren zijn er diverse ontwikkelingen geweest in de samenwerkingsverbanden van de gemeente, waaronder de omzetting van de regionale samenwerking voor de gemeentelijke belastingen naar een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Hilversum. In een samenwerking met meerdere partijen wordt de individuele invloed van de gemeente minder. Een gedeeld belang om te gaan samenwerken kan betekenen dat op onderdelen moet worden ingeleverd en/of losgelaten.

Een organisatie op afstand vraagt een andere sturing. Een niet onbelangrijk aspect daarbij is dat de verbonden partijen van de gemeente onderling zeer verschillen. Te denken is daarbij aan verschillen in aantal deelnemers, omvang, belangen en wel of geen wettelijke verplichting(en). Deze verschillen maken het niet eenvoudig om als raad overzicht te houden op de verbonden partijen van de gemeente, wat precies wordt beoogd en welke rol de raad daarin vervult. Een vraag die dan ook met enige regelmaat door raadsleden, maar ook accountants, wordt gesteld, is de vraag over welke sturingsinformatie een gemeente beschikt en op welke wijze de gemeente (de raad) invloed kan uitoefenen op het beleid van de verbonden partij.

NAAM VP	Regio Gooi en Vechtstreek
Programma	5, 6
Nummer VP	1
Vestigingsplaats	Bussum
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Visie/Openbaar belang	Uitvoering regionale taken en behartiging deelnemende gemeenten op de gebieden waaronder WMO, jeugdzorg, GGD, afvalinzameling en energietransitie
Taken	De Regio kan voor de gemeenten de navolgende taken uitvoeren: belangenbehartiging/lobby; delen kennis, capaciteit en deskundigheid; bevorderen onderlinge afstemming; visieontwikkeling; verwerving van budgetten; beleidsvoorbereiding; inkoop en contractbeheer; gezamenlijk beheer. Regionale samenwerkingsagenda: op basis van de door de gemeenteraden vastgestelde speerpunten voor de Regionale Samenwerkingsagenda (2023 - 2026) wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld.
Bevoegdheden	De gemeente Wijdmeren heeft bevoegdheden aan de Regio overgedragen voor: a. het verlenen van ambulancezorg op grond van de Tijdelijke wet ambulancezorg en de uitvoering van het ambulancedeel in de meldkamer die gemeenschappelijk met politie en brandweer wordt beheerd; b. de uitvoering van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer inzake afvalstoffen, voor zover deze aan gemeenten is opgedragen, met uitzondering van het bepaalde over afvalwater; c. de uitvoering van de artikelen 2 (algemeen), 5 (jeugdgezondheidszorg), 5a (ouderengezondheidszorg) 6 lid 1 (algemene infectieziekte bestrijding), 15 (beschikbaarstelling deskundigheid) en 15a (vaststelling meldcode signalen huiselijk geweld en kindermishandeling) van de Wet publieke gezondheid. d. De Regio is voor de gemeenten belast met de uitvoering van het Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling Gooi en Vechtstreek als bedoeld in het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015).
Link met programma	Programma 5 Sociaal domein, programma 3 Openbare ruimte, programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme, programma, programma 6 Natuur en milieu en programma 7 Ruimtelijke ontwikkeling.
Beleidsrealisatie	Zie ontwikkelingen/veranderingen in het belang
Deelnemende partijen en stemverhouding	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren en Eemnes (partieel). Elk lid heeft 1 stem in het AB.
Bestuurder(s)	AB: een wethouder per gemeente, DB: drie wethouders. Wethouder G. Zagt neemt deel in het AB, Wethouder G. Zagt is voorzitter AB-portefeuille Economie en Innovatie en wethouders E. Kruijt en G. Zagt zijn portefeuillehouders voor Ruimte en Mobiliteit.

NAAM VP

Regio Gooi en Vechtstreek

Ontwikkelingen/
veranderingen in het
belang

In 2023 zal de Regionale samenwerkingsagenda vastgesteld worden door de gemeenteraden. Het doel hiervan is om de gemeenteraden in staat te stellen te sturen op de samenwerking op de regionale opgaven.

GGD Gooi en Vechtstreek en Jeugd & Gezin Gooi en Vechtstreek worden per 1 januari 2024 organisatorisch samengebracht om zo een robuuste publieke (jeugd)gezondheidszorg te behouden en minder kwetsbaar naar de toekomst te zijn voor Gooi en Vechtstreek. Het voornemen is om nog voor de zomer van 2023 het nieuwe organisatieschema vast te stellen en dit te presenteren bij de behandeling van de bestuursrapportage in september 2023. In een meerjarenperspectief 2024 en volgende jaren wordt inzichtelijk gemaakt binnen welk termijn de formatie en de middelen op het vereiste basisniveau zijn.

In 2024 is er meer helderheid over het accommodatiebeleid van de Regio. Dit is onder andere een strategische heroriëntatie op haar huisvesting. Daarbij wordt met name gekeken naar het gehele huisvestingsopgaven van de GAD. Zo is het verplaatsen van de vestiging van de GAD op de Hooftlaan wenselijk is gezien de binnenstedelijke locatie. Daarnaast voldoet het scheidingsstation Bussum niet meer aan de eisen van deze tijd. Aan de hand van scenario's wordt verkend welke mogelijkheden er zijn om deze opgave voor de GAD te realiseren. Hierbij wordt continu gekeken naar mogelijke andere maatschappelijke partners zoals onder andere diensten van de Regio (RAV en Vervoer), de Tomin-groep en de gemeenten.

Een overkoepelende opgave is om de kansen van de transitie te pakken, slim te bundelen en de omgeving zorgvuldig te begeleiden op de weg naar een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Opgaven waar aan gedacht kunnen worden zijn onder andere; voedselproductie, wonen, klimaatverandering, hoge inflatie, wonen en zorg. Zo is er ook het regeerakkoord met tal van afspraken. Hierbij kan gedacht worden aan energietransitie, woningmarktcrisis en mobiliteit.

Na de provinciale verkiezingen 2023 is een start gemaakt met het opstellen van de tweede strategische samenwerkingsagenda met de provincie. Met deze agenda sturen provincie en regiogemeenten integraal op de gedeelde gebiedsopgaven in Gooi en Vechtstreek.

Risico's In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.

Risico score Risico: laag
Impact: hoog

NAAM VP

Regio Gooi en Vechtstreek

BALANS	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Eigen vermogen	12.443.000	10.333.000	10.067.000	9.915.000
Vreemd vermogen	67.875.000	70.812.000	71.002.000	68.318.000
Bestemming Rekeningresultaat	0	0	0	0
Restitutie aan Gemeenten	0	0	0	0
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	97.927.000	95.067.000	94.384.000	94.485.000
Bijdrage gemeente	5.536.351	5.584.195	5.623.304	5.647.694

NAAM VP	Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
Programma	2
Nummer VP	2
Vestigingsplaats	Hilversum
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Visie/Openbaar belang	Op basis van de Wet Veiligheidsregio (Wvr) is de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek opgericht
Taken	Brandweezorg, geneeskundige zorg, bevolkingszorg en rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Bevoegdheden	Ter uitvoering van genoemde taken
Link met programma	Programma 2 Veiligheid
Beleidsrealisatie	De beleidsthema's voor 2024 zijn: 1) Verder verstevigen van de samenwerking; 2) Versterking veiligheidsregio en crisisbeheersing; 3) Verplichtend karakter (voorheen taakdifferentiatie); 4) Duurzaamheid; 5) Informatieveiligheid; 6) Transitie meldkamer van regionaal naar Midden-Nederland; 7) Kwaliteitsverbetering bevolkingszorg.
Deelnemende partijen en stemverhouding	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeren. Elk lid heeft 1 stem in het AB.
Bestuurder(s)	AB: een burgemeester per gemeente, DB: twee burgemeesters, Burgemeester C. Larson neemt deel in het AB en DB,
Financieel belang	Het aandeel van de gemeente Wijdemeren bedraagt 2.268.761 euro op een begrotingstotaal van 22.622.980 euro in de regiobegroting 2024. Dit is 10%.

NAAM VP

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

Ontwikkelingen/veranderingen in het belang Het begin van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne zorgde ervoor dat er een nieuwe langdurige crisis was waar de veiligheidsregio een nadrukkelijke rol in heeft te vervullen. Dit heeft er in geresulteerd dat er een ander bewustzijn is op rijksniveau. Het rijk houdt er sterk rekening mee dat langdurig en ongekende crises de veiligheidsregio's vaker zullen belasten. Om die reden is wordt er vanaf 2023 structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor het project versterking veiligheidsregio en crisisbeheersing.

Risico's In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.

Risico score Risico: laag
Impact: hoog

BALANS

	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Eigen vermogen	5.740.136	5.729.836	4.115.204	2.568.745
Vreemd vermogen	26.425.285	24.497.426	22.511.854	20.979.616
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	30.311.246	28.874.641	29.071.023	29.071.022
Bijdrage gemeente	2.268.762	NB	NB	NB

NAAM VP	Werkvoorzieningsschap Tomingroep
Programma	5
Nummer VP	3
Vestigingsplaats	Hilversum
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Visie/Openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep (het Schap) voert namens de deelnemende gemeenten taken uit in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) die gericht zijn op het aanbieden van aangepast werk aan mensen met een arbeidsbeperking.
Taken	Tomingroep heeft als doel om zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, door het bieden van werk, scholing, begeleiding en bemiddeling, te helpen bij het verkrijgen van een betaalde baan binnen of buiten Tomingroep. De sw-werknemers werken volgens een volwaardige arbeidsovereenkomst en zijn collectief gedetacheerd bij Tomingroep BV. In een samenwerkingsovereenkomst zijn de verhoudingen tussen het werkvoorzieningsschap Tomingroep en de Tomingroep BV vastgelegd.
Bevoegdheden	De gemeenten hebben hun bevoegdheden en verplichtingen uit hoofde van de Wsw overgedragen aan het werkvoorzieningsschap.
Link met programma	Programma 5 Sociaal domein
Beleidsrealisatie	In de begroting wordt voor 2024 uitgegaan van een bezetting in SE (Standaard Eenheden) die gedurende 2023 en 2024 met 6,0% daalt (voor 2024 betekent dit een daling van 35 personen ongeveer 30 FTE). Een standaardeenheid is een fte voor geïndiceerde inwoners, gecorrigeerd naar de zwaarte van arbeidsbeperking.
Deelnemende partijen en stemverhouding	Almere, Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren. In het algemeen bestuur hebben de leden stemrecht naar rato van het gemiddeld gemeentelijk aandeel in het aantal SE sw-werknemers over de afgelopen tien jaar (tienjaars voortschrijdend gemiddelde), gemeten op 31 december van het voorgaande jaar.
Bestuurder(s)	AB: een lid van het college van B&W per gemeente, DB: een te benoemen lid uit het AB en de voorzitter en de vicevoorzitter van het Schap. Wethouder R. de Haan neemt deel in het AB
Ontwikkelingen/veranderingen in het belang	Tomingroep heeft in 2022 een aantal ontwikkelingen gehad dat van invloed is op de financiële resultaten van 2024. Dit betreft onder meer een verhoging van het wettelijk minimumloon. Daarnaast is te zien dat het aantal fte afneemt. Dit komt enerzijds doordat de uitstroom uit de Wsw sneller verloopt dan was aangenomen en anderzijds doordat nog niet alle gemeenten de afgesproken aantallen Participatiewet-mensen laten instromen.
Risico's	Onvoldoende resultaat in Tomingroep BV. De Tomingroep BV is winstgevend en compenseert negatieve resultaten van het werkvoorzieningsschap. Socio-economische ontwikkelingen die leiden tot verdere bezuinigingen op de rijkssubsidie dan nu voorzien in de begroting. In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.
Risico score	Risico: laag Impact: hoog

NAAM VP

Werkvoorzieningsschap Tomingroep

BALANS	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Eigen vermogen	7.715.000	4.993.000	3.278.000	1.901.000
Vreemd vermogen	3.184.000	5.955.000	7.767.000	8.898.000
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	23.267.000	22.769.000	21.953.000	21.040.000
Bijdrage gemeente	Rechtstreeks Rijk	Rechtstreeks Rijk	Rechtstreeks Rijk	Rechtstreeks Rijk

NAAM VP	Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV)
Programma	4, 6
Nummer VP	4
Vestigingsplaats	Lelystad
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Visie/Openbaar belang	Adequate uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de provincie Flevoland en de regio Gooi en Vechtstreek.
Taken	De OFGV heeft een producten- en dienstencatalogus (PDC). De door de OFGV overgenomen taken van de gemeenten betreffen grotendeels basistaken conform de wet VTH. Daarnaast zijn er deelnemers die plustaken hebben overgedragen. Dit zijn extra taken die per deelnemende partij kunnen verschillen. Ook zijn er deelnemers die meerwerk hebben belegd bij de OFGV. Het uitvoeren van meerwerk gaat via uitgebrachte offertes.
Bevoegdheden	Bevoegdheden die voortvloeien uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Link met programma	Programma 2 Veiligheid
Beleidsrealisatie	<p>Vergunningverlening</p> <p>De OFGV heeft als doel het afhandelen van vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijnen. Daarnaast worden meldingen beoordeeld op juistheid en volledigheid binnen de met de partners afgesproken termijnen.</p> <p>Handhaving</p> <p>De OFGV zet zich in voor het behouden dan wel verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid). Dit wordt onder andere gedaan door het houden van toezicht op de naleving van wet- en regelgeving. Daar waar nodig wordt handhavend opgetreden. Het doel van de OFGV is dat alle controles uit de jaarprogramma's van alle deelnemende partijen worden uitgevoerd. De afhandeling van klachten gebeurt binnen de met de deelnemers afgesproken termijn.</p> <p>Beleids- en juridische expertise</p> <p>De OFGV verstrekt passend en kwalitatief goed advies aan de deelnemende partijen over het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame leefomgeving. Dit geldt voor de taakgebieden bodem, water, energie, asbest, stortplaatsen, geluid, lucht, externe veiligheid en zwemwater. De kennis van vakspecialisten op bovengenoemde taakgebieden en de aanwezige juridische kennis worden hiervoor ingezet.</p>
Deelnemende partijen en stemverhouding	De gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdemeren en Zeewolde, de provincies Flevoland en Noord-Holland. De verdeling van de stemmen geschiedt naar rato van de omvang van de ingebrachte taken en derhalve naar rato van de financiële bijdrage per deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat een deelnemer niet meer dan 49 % van het totaal aantal stemmen kan hebben.

NAAM VP	Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV)
Bestuurder(s)	AB: Een lid van het college van B&W per gemeente en of van GS per provincie. DB: dagelijks bestuur bestaat uit een lid namens de provincies, twee leden namens de Noord-Hollandse gemeenten en twee leden namens de Flevolandse gemeenten. Deze leden worden door en uit het AB aangewezen. Wethouder E.L. Kruijt neemt deel in het AB.
Financieel belang	Zie financiële gegevens
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	De omgevingswet wordt per 1 januari 2024 ingevoerd. Een ander wettelijk kader vanuit een ander filosofie aan de hand waarvan het werk gedaan gaat worden. Het effect van de veranderingen op het OFGV-werk is nu nog moeilijk te voorspellen. Ook zullen in 2024 de eerste uitkomsten bekend zijn van het Interbestuurlijk Programma ter versterking van het VTH-stelsel. Onderzoeken die onder andere de robuustheid en financiering van omgevingsdiensten, informatiemanagement en mandaten hebben ongetwijfeld effect op de OFGV en zijn deelnemers. De OFGV is nauw betrokken bij de diverse pijlers van dit programma en houdt het bestuur op de hoogte van de ontwikkelingen en uitkomsten.
Risico's	In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij. Overgang bodemtaken naar de gemeenten. Vanuit het risicoperspectief: om het bestaande werk voort te kunnen zetten heeft de OFGV een opdracht van de gemeenten nodig. Zolang er geen vaste afspraken zijn gemaakt loopt de OFGV een risico dat gelijk is aan de waarde van de bodemtaken in de OFGV van in totaal 621.140 euro. De kosten voor Wijdmeren zijn 62.000 euro. Gerekend is op financiering van deze middelen door de Provincie.
Risico score	Impact: hoog

BALANS	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Eigen vermogen	1.285.041	1.285.041	1.285.041	1.285.041
Vreemd vermogen	4.978.025	4.978.025	4.978.025	4.978.025
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	17.467.605	17.451.283	18.049.327	18.546.419
Bijdrage gemeente	608.941	631.919	654.168	677.239

NAAM VP	Plassenschap Loosdrecht en omstreken
Programma	4
Nummer VP	5
Vestigingsplaats	Loosdrecht
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Visie/Openbaar belang	Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, exploitatie, toezicht en beheer van recreatievoorzieningen en terreinen en treedt op als belangenbehartiger op het gebied van recreatie.
Taken	Zie visie/openbaar belang
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang
Link met programma	Programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme en programma 6 Natuur en Milieu
Beleidsrealisatie	zie de toelichting bij: Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang
Deelnemende partijen en stemverhouding	De Provincie Utrecht en de provincie Noord-Holland en de gemeenten Stichtse Vecht, Utrecht, en Wijdmeren. Met ingang van 2023 is sprake van een bedrijfsvoeringsorganisatie met een enkelvoudig bestuur.
Bestuurder(s)	Het bestuur van het Plassenschap Loosdrecht e.o. bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeenten Wijdmeren en Stichtse Vecht en de provincies Noord-Holland en Utrecht.
Financieel belang	Zie financiële gegevens
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	De deelnemers hebben afgesproken dat gedurende de jaren 2023 en 2024 de besparingen die worden gerealiseerd in de bedrijfsvoering ten opzichte van de voorgaande periode worden ingezet ten behoeve van kwaliteitsverbetering van het product. Na deze twee jaren wordt dit uitgangspunt geëvalueerd. Begin 2023 zijn onderzoeken uitgezet om een meer nauwkeurig beeld te verkrijgen van de meerjarige onderhoudsverplichtingen die met het beheer samenhangen. Op basis hiervan zal een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) en een Meerjaren Investeringsplan (MJIP) aan het bestuur worden voorgelegd. Dit geeft input voor het Beheerplan en de vierjarige financiële doorkijk.

NAAM VP

Plassenschap Loosdrecht en omstreken

Risico's Enkele werkzaamheden worden uitbesteed aan aannemers. Gezien de internationale ontwikkelingen stijgen met name de prijzen van energie en grondstoffen excessief. Er kunnen geen prijzen meer vastgelegd worden of leveringen gegarandeerd. Het is moeilijk in te schatten met welke prijsstijgingen er voor 2024 rekening gehouden moet worden. Er zijn geen additionele bedragen in de risicoparagraaf opgenomen.

Risico score Impact: laag

BALANS	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Eigen vermogen	584.065	512.565	444.065	55.765
Vreemd vermogen	7.741.766	7.562.918	7.386.162	7.546.197
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	3.030.600	3.123.000	3.194.600	3.577.600
Bijdrage gemeente	548.387	NB	NB	NB

NAAM VP	BNG
Programma	0.4
Nummer VP	6
Vestigingsplaats	Den Haag
Vorm	Wet gemeenschappelijke regelingen, art. 51
Visie/Openbaar belang	De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger en is het voor de gemeente mogelijk om op eenvoudige wijze toegang te krijgen tot de geldmarkt. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Taken	Zie visie/openbaar belang
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang
Link met programma	-
Beleidsrealisatie	-
Deelnemende partijen en stemverhouding	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Wijdmeren heeft 33.930 aandelen van de 55.690.720, en daarmee 0,01% stemrecht op de AVA (Algemene vergadering van Aandeelhouders). De gemeente wordt op de AVA vertegenwoordigd door de wethouder Financiën.
Bestuurder(s)	Programma algemene lasten en baten
Financieel belang	
Ontwikkelingen/veranderingen in het belang	BNG Bank behaalde over het jaar 2022 een nettowinst van 300 miljoen euro. De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2022 kan de bank daarom niet maken. Het dividend bedraagt EUR 2,50 per aandeel.
Risico's	-
Risico score	Risico: laag impact: laag

NAAM VP **BNG**

BALANS	31-12-2021	31-12-2022
Eigen vermogen	5.062.000	4.615.000
Vreemd vermogen	143.995.000	107.495.000
Financieel resultaat	236.000	300.000
Aantal aandelen	33.930	33.930
Dividend	77.000	84.825

NAAM VP	Vitens NV	
Programma	0.4	
Nummer VP	7	
Vestigingsplaats	Zwolle	
Vorm	Naamloze vennootschap	
Visie/Openbaar belang	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Wijdemeren. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.	
Taken	Zie visie/openbaar belang	
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang	
Link met programma	-	
Beleidsrealisatie	-	
Deelnemende partijen en stemverhouding	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders.	
Bestuurder(s)	Algemene vergadering van aandeelhouders	
Financieel belang	-	
Ontwikkelingen/veranderingen in het belang	-	
risico's	In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.	
Risico score	Risico: laag impact: laag	
BALANS (BEDRAGEN X € 1.000)	31-12-2021	31-12-2022
Eigen vermogen	600.300	649.500
Vreemd vermogen	1.928.00	1.446.600
Financieel resultaat	19.400	49.200

7. GRONDBELEID

Kern van de paragraaf grondbeleid is het – als ware de gemeente een bedrijf – door de gemeente exploiteren van de in gemeentelijk eigendom zijnde (bouw)gronden. De gemeente zet het grondbeleid in voor de ontwikkeling van woningbouw in de gemeente en om daar waar mogelijk bij te dragen aan een goede ruimtelijke ontwikkeling.

Beleidskader

De paragraaf grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid en de doelstellingen die worden nagestreefd. Ook wordt de financiële positie van de (grond)exploitaties uiteengezet.

Doelstellingen grondbeleid

Op 6 februari 2020 is de nota grondbeleid 2020-2024 vastgesteld door de gemeenteraad. In de nota is vastgelegd dat de gemeente kiest voor een situationeel grondbeleid. Een situationeel grondbeleid betekent dat de gemeente per ontwikkeling overweegt welk type grondbeleid het meest geschikt is voor die ontwikkeling en de motivering daarvoor vastlegt in een startdocument per project. De faciliterende rol past de gemeente nog steeds goed en is de voorkeursrol, maar daar waar marktpartijen niet (tijdig) in staat en bereid zijn om de gemeentelijke ambities op die plek te realiseren, kan de gemeente een actievere rol overwegen.

De gemeente scheidt bij faciliterend grondbeleid de voorwaarden voor de locatie ontwikkeling via een structuurvisie en het bestemmingsplan en legt de actieve rol neer bij marktpartijen/grondeigenaren. Wanneer de gemeente er niet in slaagt vooraf een overeenkomst af te sluiten,

kan kostenverhaal afgedwongen worden via het exploitatieplan dat gelijktijdig met het bestemmingsplan vastgesteld dient te worden.

Het voeren van actief grondbeleid bij het ontwikkelen van locaties houdt in dat de gemeente zelf probeert de benodigde gronden in handen te krijgen om deze vervolgens zelf te verkopen. De gemeente kan vervolgens kiezen om grond zelf bouw- en/of woonrijp te maken en uit te geven of de grond in concessie te geven. Een manier voor de gemeente om de risico's te beperken is het weer verkopen van eventueel aangekochte gronden aan het einde van de planvormingsfase. Het belangrijkste argument voor de gemeente om te kiezen voor een situationeel grondbeleid is dat dit de mogelijkheid biedt om maatwerk te leveren. De gemeente ziet de landelijke opgave om de komende 10 jaar een aanzienlijke woningopgave te realiseren, voldoende werkgelegenheid te hebben en tegelijk zorgvuldig de kwetsbare natuur te beschermen. Hierbij is bovendien een versnelling gewenst, maar regelgeving beperkt de mogelijkheden in onze gemeente in grote mate. Verwachting is dat hiervoor in sommige gevallen een actievere rol dan voorheen nodig is, overigens met nadrukkelijk oog voor de daarmee gepaard gaande (financiële) risico's.

Het belangrijkste nieuwe instrument in de Nota Grondbeleid 2020 – 2024 is het hanteren van een aparte reserve (stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen) om plussen en minnen die samenhangen met (nieuwe) gebiedsontwikkelingen te verevenen.

Faciliterend versus actief grondbeleid

Voor faciliterend (passief) grondbeleid geldt:

- Toerekenen van de door de gemeente gemaakte plan- en uitvoeringskosten inclusief kosten voor bovenwijkse voorzieningen als dit kostenverhaal juridisch is toegestaan
- Zo optimaal mogelijke borging van de gewenste ruimtelijke kwaliteit en fasering in de tijd

Voor actief grondbeleid geldt:

- Opstellen van een globale grondexploitatieberekening waarbij eveneens een inschatting wordt gemaakt van de beschikbare interne capaciteit en risico's
- Grond wordt in exploitatie genomen indien uit een exploitatieberekening blijkt dat het verwachte resultaat positief zal zijn of, indien een negatief resultaat wordt geprognosticeerd, het verwachte tekort wordt afgedekt door een verliesvoorziening
- Het mogelijk maken van een gewenste ontwikkeling door het tijdig doen van strategische aankopen binnen de randvoorwaarden voor het strategisch verwervingsbeleid
- In een vroeg stadium bepalen waarop de aankoopstrategie gericht is en hoe het eigen bezit wordt geëxploiteerd
- Zorgen dat de verworven gronden en opstallen tijdelijk beschikbaar komen voor gemeentelijke grondexploitatie, of bij tijdelijk beheer marktconform worden verhuurd

Oordeel Hoge Raad Didam arrest

- De Hoge Raad heeft op 26 november 2021 uitspraak gedaan over de manier waarop de overheid partijen moet selecteren bij de verkoop van vastgoed (gronden en andere onroerende zaken). Hier heeft zij een oordeel gegeven over de vraag: mag de overheid een perceel grond exclusief aan één partij te koop aanbieden of moet het alle gegadigden een kans bieden om het perceel te kopen?

- De Hoge Raad heeft geoordeeld dat een overheidslichaam dat een onroerende zaak wil verkopen, gelegenheid moet bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen naar deze onroerende zaak, indien er meerdere gegadigden zijn voor de aankoop van de desbetreffende onroerende zaak of redelijkerwijs te verwachten is dat er meerdere gegadigden zullen zijn. Dit houdt in dat het overheidslichaam de koper moet selecteren aan de hand van objectieve, toetsbare en redelijke criteria. Deze verplichting vloeit voort uit het gelijkheidsbeginsel, dat in deze context strekt tot het bieden van gelijke kansen
- De mededingingsruimte hoeft niet te worden geboden indien bij voorbaat vaststaat of redelijkerwijs mag worden aangenomen dat op grond van objectieve, toetsbare en redelijke criteria slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt voor de aankoop. In dat geval dient het overheidslichaam voorafgaand aan de verkoop zijn voornemen daartoe op een dusdanige wijze bekend te maken dat een ieder daarvan kennis kan nemen. Ook moet het overheidslichaam in dat geval motiveren waarom er naar zijn oordeel slechts één gegadigde in aanmerking komt

Dit arrest heeft grote gevolgen voor de praktijk van gebiedsontwikkeling. Het vraagt in ieder geval extra tijd en aandacht bij alle voorgenomen grondverkoop binnen de gemeente om zorgvuldige afwegingen te maken.

Vennootschapsbelasting

De Wet modernisering vennootschapsbelasting heeft als gevolg dat ondernemingsactiviteiten van overheden vanaf 2016 belastingplichtig zijn geworden, tenzij er een vrijstelling van toepassing is. Uit een eerste inventarisatie en impactanalyse blijkt dat vooralsnog de grondexploitaties de belangrijkste Vpb-belaste prestaties van de gemeente zijn. In het licht van de tussentijds gepresenteerde resultaatsverslechtering van de grondexploitaties is het niet waarschijnlijk dat de gemeente Vpb hoeft te betalen op korte termijn. Het voornemen om komende jaren diverse gemeentelijke grondposities te verkopen vraagt in dit kader aandacht. Overigens is veel afhankelijk van feiten en omstandigheden en het standpunt van de Belastingdienst in deze.

Omgevingsvisie

In 2021 is de Omgevingsvisie Wijdmeren 2040 - Groenblauwe parel in de metropoolregio vastgesteld. De gemeente heeft in haar eerste omgevingsvisie een toekomstbestendige basis gelegd voor een integrale ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

De omgevingsvisie is van belang in verband met (eventueel) publiekrechtelijk kostenverhaal. Het primaire streven bij het kostenverhaal is de privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomst tussen gemeente en private partij(en). Echter, in het geval dit niet mogelijk

bleekt te zijn, zal de gemeente terugvallen op het publiekrechtelijke kostenverhaal door middel van het exploitatieplan.

Woonvisie

De doelstellingen c.q. uitgangspunten van de woonvisie zijn eveneens leidend voor het te voeren grondbeleid. Ook bij het actualiseren van de bestemmingsplannen worden keuzes mede bepaald door de woonvisie. De nieuwe woonvisie is vastgesteld door de gemeenteraad op 8 juli 2021.

Risico's

Het voeren van een grondexploitatie brengt financiële risico's met zich mee. Risico's doen zich in alle stadia van het proces voor. De risico's verschillen van aard en omvang. Tijdig vooronderzoek in de beginfase brengt de risico's in beeld. In dat stadium gaat het in hoofdzaak om onderzoek op het gebied van archeologie en milieu. Zodra er sprake is van een vastgesteld bestemmingsplan en het project in exploitatie is genomen veranderen de risico's van aard. In deze fase krijgt de gemeente (meer) te maken met risico's waarop zij geen invloed heeft, renteschommelingen, economische conjunctuur e.d. Het uitsluiten van risico's is onmogelijk. Het zo goed mogelijk beheersen van risico's kan natuurlijk wel. In de grondexploitaties wordt gewerkt met het geïndexeerd laten stijgen van de kosten en de opbrengsten. Verder bevatten de grondexploitaties posten onvoorzien, om eerste tegenvallers

op te kunnen vangen. Om de risico's financieel af te dekken is een voldoende hoog weerstandsvermogen nodig. Twee keer per jaar, bij de jaarrekening en de begroting, wordt de risicoparagraaf van de grondexploitaties geactualiseerd en de uitkomsten verwerkt in de paragraaf weerstandsvermogen van de gemeente.

Budgetbewaking grondexploitaties

Het bewaken van grondexploitaties geschiedt ambtelijk op basis van de door de raad vastgestelde grondexploitaties. Uit de grondexploitaties worden kredieten beschikbaar gesteld. Op basis van deze jaarschijven worden budgetten afgegeven ten behoeve van te verrichten werkzaamheden in het kader van het project. De jaarschijven worden door toetsing van de budgetaanvragen aan de onderbouwing van de grondexploitatie en aframing van restbudgetten bewaakt. Mutaties van meer dan € 50.000 op het eindresultaat van de grondexploitaties worden op grond van de actieve informatieplicht van het college, buiten de P&C-cyclus om, gemeld aan de raad.

Bouwgrond In Exploitatie (BIE)

Er is sprake van een BIE wanneer door de gemeenteraad een grondexploitatie wordt vastgesteld voor een bepaald ruimtelijk plan waar de gemeente grond in eigendom heeft en deze wenst te transformeren naar woningbouw of een andere (bouw-)bestemming. De gemeente kent op dit moment twee grondexploitaties: Nedervecht en Porseleinhaven, waarbij Nedervecht naar verwachting 31-12-2023 wordt afgesloten.

Verliezen

Wanneer sprake is van geprognoseerde verliezen geldt dat hiervoor een voorziening wordt gevormd op het moment dat deze voorzienbaar en onafwendbaar zijn. Een dergelijke voorziening is niet statisch en wordt jaarlijks, dan wel bij aanpassing van de planuitkomsten, bijgesteld. De voorziening is gelijk aan het negatieve (verwachte) resultaat van de grondexploitatie van het betreffende complex op eindwaarde. De storting in de voorziening wordt verwerkt in de lopende begroting/ jaarrekening.

De Porseleinhaven

Het project Porseleinhaven kent een lange historie. Het project betreft de realisatie van een kleinschalig dorpscentrum. Het plan voorziet zowel in ruimte voor woningen als voor winkels en andere commerciële activiteiten aan een aantrekkelijk plein aan het water. De gemeente heeft een ontwikkelovereenkomst met een ontwikkelaar gesloten, waarbij uitgangspunt is dat de gemeente de gronden bouw- en woonrijp maakt en de ontwikkelaar het beoogde bouwprogramma realiseert.

Actualisatie grondexploitaties

De grondexploitatie van bovengenoemd project is per 1 januari 2023 geactualiseerd, waarbij de werkelijke kosten en opbrengsten uit 2022 zijn verwerkt en waar nodig nieuwe ramingen voor de nog te maken kosten en opbrengsten zijn opgenomen. Deze actualisatie is in voorliggende begroting verwerkt. Per 1 januari 2024 vindt de eerstvolgende actualisatie plaats.

In onderstaande tabel zijn de resultaten op eindwaarde vermeld. Daar waar sprake is van verliesvoorzieningen, zijn deze bij de jaarrekening 2022 aangepast op basis van onderstaande uitkomsten.

Resultaten op eindwaarde grondexploitaties

(bedragen in euro)

GROND-EXPLOITATIE	Resultaat op eindwaarde	Positief / negatief	Einddatum
Porseleinhaven	€ 9.250.000	Negatief	31-12-2027

Bij de actualisatie van de grondexploitatie Nedervecht is de einddatum geraamd op 31-12-2023.

Stimuleringsreserve Ruimtelijke Ontwikkelingen

De stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen is sinds mei 2021 ingesteld als uitvloeisel van het vaststellen van de nota grondbeleid 2020-2024. Deze reserve kent de volgende twee doelen:

- Het verevenen van winsten en verliezen uit (toekomstige) gebiedsontwikkelingen en
- Het vormen van een buffer voor de bijbehorende risico's

8. WET OPEN OVERHEID

Openbaarheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan jaarlijks in de begroting aandacht besteedt aan beleidsvoornemens over de uitvoering van de Woo. Deze paragraaf is een invulling van die verplichting.

De Woo heeft diverse categorieën informatie aangewezen die gemeenten gefaseerd actief openbaar moeten maken. Deze actieve openbaarmakingsverplichting geldt nu nog niet en het is onduidelijk per wanneer de verplichting wél geldt.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft gemeenten op 8 juni 2023 over de stand van zaken geïnformeerd. De bedoeling is dat inwoners en andere geïnteresseerden de informatie op één centrale digitale plek kunnen vinden en doorzoeken. Daarvoor kunnen gemeenten vanaf 19 juni 2023 aansluiten op de Woo-index. Via www.overheid.nl is de informatie die gemeenten in de Woo-index zetten dan voor iedereen te bekijken.

In de komende periode zal Wijdmeren onderzoeken of aansluiting op de WOO-index haalbaar is. Tevens zal gewerkt worden aan het actief openbaar maken van de diverse informatiecategorieën. De locaties op internet, waar Wijdmeren al informatie openbaar maakt, worden vervolgens toegevoegd in de Woo-index. Daarna wordt bekeken welke informatie nog niet actief openbaar wordt gemaakt en hoe dit op een passende wijze kan worden gedaan.